

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**
DG Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2025-0000596962

Bijlage(n)
3

Datum 5 december 2025
Betreft Afschrift brief Voortgang en vooruitblik Landspakketten Aruba,
Curaçao en Sint Maarten

Bijgaand treft u een afschrift van de brief "Voortgang en vooruitblik Landspakketten Aruba, Curaçao en Sint Maarten" die ik vandaag heb verzonden aan de Tweede Kamer. De nieuwste Uitvoeringsagenda's en -rapportages Landspakketten van Aruba en Sint Maarten treft u als bijlage bij deze brief aan. De Uitvoeringsagenda en -rapportage van Curaçao wordt momenteel nog afgerond, mijn verwachting is dat deze in januari 2026 met de Kamer kan worden gedeeld.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Herstel Groningen, Digitalisering en Koninkrijksrelaties

Eddie van Marum

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**
DG Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2025-0000584149

Bijlage(n)
2

Datum 5 december 2025
Betreft Voortgang en vooruitblik Landspakketten Aruba, Curaçao en
Sint Maarten

Sinds begin 2021 wordt door de Caribische Landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten in nauwe samenwerking met de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) van mijn ministerie gewerkt aan de implementatie van hervormingen zoals vastgelegd in de Landspakketten. De periodieke Uitvoeringsagenda's en -rapportages verstrekken informatie over de voortgang van deze hervormingen over een afgebakende periode van zes maanden.

De nieuwste Uitvoeringsagenda's en -rapportages van Aruba en Sint Maarten treft u als bijlage bij deze brief aan. De Uitvoeringsagenda en -rapportage van Curaçao wordt momenteel nog afgerond, mijn verwachting is dat deze in januari 2026 met de Kamer kan worden gedeeld.

In verband met de recente installatie van de nieuwe Tweede Kamer en de toezegging aan mevrouw Van Groningen (VVD) om de Kamer te informeren over de stand van zaken van de uitvoering van de Landspakketten¹, geef ik in deze brief een nadere toelichting op de voortgang van de hervormingen. Naast achtergrondinformatie licht ik hierbij ook de voortgang op de thema's financieel beheer, belastingen en onderwijs uit, omdat deze regelmatig onderwerp van gesprek zijn geweest tijdens debatten in de Tweede Kamer. Over de voortgang op thema economie wordt uw Kamer in een aparte brief geïnformeerd.² Tenslotte blik ik vooruit op het formele einde van de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen.

Achtergrond

Eind 2020 heeft Nederland met Aruba, Curaçao en Sint Maarten bilaterale overeenkomsten gesloten over noodzakelijke structurele hervormingen: de Landspakketten. Ondertekening hiervan was destijds een voorwaarde voor het krijgen van liquiditeitssteun tijdens de COVID-19 pandemie. De Landspakketten hebben tot doel de lokale economieën weerbaar en veerkrachtig te maken, de overheidsfinanciën weer gezond te maken, de sociale zekerheid, de zorg en het onderwijs te verbeteren en de rechtsstaat te versterken.

Het eigenaarschap van de uitvoering van de Landspakketten ligt bij de overheden van de Caribische Landen zelf. Sinds ondertekening van de Landspakketten

¹ TZ202510-005.

² Alhoewel economische ontwikkeling een belangrijk onderdeel is van de Landspakketten, is de inzet vanuit mijn ministerie hierop breder. Ingevolgde een toezegging aan uw Kamer (TZ202505-064), zal de Kamer in een aparte brief worden geïnformeerd over economische ontwikkeling in het Caribisch deel van het Koninkrijk, waarin de voortgang van de Landspakketten op thema economie wordt meegenomen.

ondersteunt de TWO namens Nederland de Landen bij de uitvoering van de hervormingen. Ondersteuning vindt plaats middels het beschikbaar stellen van deskundigheid, uitvoeringscapaciteit en financiering. De samenwerking tussen Nederland en de Landen en de gezamenlijke werkwijze is in april 2023 geformaliseerd in de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen. Eigenaarschap, gelijkwaardigheid en gemeenschappelijkheid vormen sindsdien formeel de leidende beginselen bij de samenwerking.

In 2024 is met de Landen een nadere concretisering van de Landspakketten afgesproken, met resultaatketens als hulpmiddel. Met deze resultaatketens zijn de maatregelen uit de oorspronkelijke Landspakketten meer ingekaderd en toegespitst op de situatie per Land, in aansluiting op nationale behoeften en (regerings)plannen. De resultaatketens vormen de basis voor de huidige Uitvoeringsagenda's en -rapportages. Elk half jaar wordt nadrukkelijk gekeken naar wat realistisch haalbaar is voor de einddatum van de Onderlinge Regeling van april 2027. Bij iedere nieuwe Uitvoeringsagenda wordt binnen elk thema opnieuw focus en prioritering aangebracht, gelet op de beschikbare uitvoeringscapaciteit. Waar nodig worden deze afspraken aangepast en/of worden extra mensen en middelen vrijgemaakt.

Voortgang Landspakketten

De voortgang op de Landspakketten is op gedetailleerd niveau weergegeven in de Uitvoeringsagenda's en -rapportages. Over het algemeen zie ik dat in Aruba de uitvoering van de hervormingen in de afgelopen periode werd beïnvloed door de regeringswissel, waardoor bepaalde bestuurlijke beslissingen tijdelijk on hold kwamen te staan. Waar mogelijk ging het ambtelijke werk door, al ontstonden op sommige trajecten achterstanden ten opzichte van de planning. Inmiddels is een inhaalslag gemaakt. De nieuwe regering ziet het Landspakket daarnaast als een kans om diverse onderwerpen uit het regeerakkoord in gang te zetten. Naast de lopende trajecten worden daarom ook enkele nieuwe initiatieven opgepakt, waaronder een studie naar de ontmanteling van de raffinaderij.

De samenwerking met Sint Maarten verliep in het afgelopen jaar constructief. Bestuurlijke steun en duidelijke organisatorische keuzes hebben daarmee de start van belangrijke trajecten mogelijk gemaakt. Tegelijkertijd zorgden beperkte uitvoeringscapaciteit, trage procedures en technische uitdagingen voor vertragingen in de uitvoering. Desondanks vormt de gezamenlijke vastberadenheid om structurele hervormingen door te voeren de drijvende kracht achter de geboekte resultaten en verdere voortgang.

Zoals in de inleiding van deze brief aangegeven, licht ik ter illustratie hieronder de voortgang op een aantal thema's uit. Een reflectie op de algehele voortgang van Landspakket Curaçao volgt in de aanbiedingsbrief bij de Uitvoeringsagenda en -rapportage van Curaçao die later aan de Kamer wordt verzonden.

Financieel beheer

Een goed financieel beheer vormt een belangrijke voorwaarde voor gezonde overheidsfinanciën en het behalen van de doelstellingen uit de Landspakketten. Uit de adviezen van het College (Aruba) financieel toezicht, de rapporten van de rekenkamers en de bevindingen uit de accountantscontroles is gebleken dat het financieel beheer in de Landen in de afgelopen jaren niet op orde was en werd gekenmerkt door een gebrekkig begrotingsproces, onzekerheden in de financiële administraties en achterstanden in de verantwoording. Dit was veroorzaakt door een optelsom van problematiek in wetgeving, processen, systemen en organisatie.

Onze referentie
2025-0000584149

In het kader van de Landspakketten zijn in alle drie de Landen verbeterprogramma's ingericht waarin de problematiek in samenhang is aangepakt, zodat het financieel beheer duurzaam wordt verbeterd. Helaas hebben deze programma's ook te kampen met beperkte uitvoeringscapaciteit in de financiële functie en de wetgevingsfunctie. Dit heeft tot gevolg dat er zeker sprake is van gestage vooruitgang, maar niet in het bij de start van de Landspakketten veronderstelde tempo.

In de afgelopen jaren was met name de tijdigheid van de begrotingen een belangrijk aandachtspunt. Ook waren de begrotingen niet inzichtelijk genoeg en van onvoldoende kwaliteit. In Aruba is het begrotingsproces inmiddels aanzienlijk verbeterd, wat heeft geleid tot de introductie van vaste wijzigingsmomenten in de vorm van een voorjaarsnota en een najaarsnota. Ook zal volgend jaar een begrotingssysteem worden ingericht dat het begrotingsproces kan gaan ondersteunen en de arbeidsintensieve en foutgevoelige Excel sheets kan gaan vervangen. In Curaçao en Sint Maarten zijn eerst verbetervoorstellen uitgewerkt en moest de benodigde ondersteuning worden georganiseerd, maar ook daar zijn in 2025 implementatietrajecten gestart. In begroting 2026 en begroting 2027 worden verbeteringen doorgevoerd in opzet, proces en organisatie, zodat de tijdigheid beter wordt geborgd, de begrotingen inzichtelijker worden en van betere kwaliteit. In alle drie de landen is het ook de ambitie om de koppeling tussen begroting en beleid aanzienlijk te versterken, zodat duidelijker wordt met welk doel de middelen worden ingezet. Maar dit heeft meer tijd nodig, omdat daarvoor ook de onderliggende beleidscyclus verder moet worden ingericht.

Uit de controles van de jaarrekeningen is gebleken dat de financiële administraties in de drie Landen nog te veel onzekerheden bevatten en dat financiële processen niet altijd conform de regelgeving worden uitgevoerd. Alleen het opschonen van de administratie is in zo een situatie onvoldoende. Om nieuwe onzekerheden in de administratie en onrechtmatigheden in de uitvoering te voorkomen moeten ook de processen en controles worden beschreven, de aangepaste rollen en verantwoordelijkheden ingevuld en nieuwe ondersteunende systemen worden ingericht. In het geval van Sint Maarten is het noodzakelijk om het gehele financiële systeem te vervangen. Inmiddels zijn in alle drie de Landen de financiële processen en controles voor de voornaamste geldstromen beschreven. Rekening houdend met het tijdig beschikbaar komen van voldoende capaciteit is de planning in de programma's er op gericht, dat in Aruba en Sint Maarten in de loop van 2026 de opschoning van de administraties is afgerond en de voornaamste processen en controles duurzaam zijn ingericht. In Curaçao wordt de planning op dit moment

herijkt, maar wordt dit resultaat waarschijnlijk één of twee jaar later bereikt. Dit betekent dat over het jaar 2027 (Aruba en Sint Maarten), respectievelijk het jaar 2028 (Curaçao), het doel van een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening in beeld komt. Daarvoor is wel in de Landen aanhoudende toewijding op alle organisatieniveaus noodzakelijk, ook na maart 2027.

Bij de start van de Landspakketten was in alle drie de Landen sprake van grote achterstanden bij het opstellen en vaststellen van de jaarrekeningen. Inmiddels zijn de achterstanden bij het opstellen van de jaarrekeningen grotendeels ingehaald, maar blijven de tijdigheid en de kwaliteit een belangrijk aandachtspunt. Het ontbreken van de juiste regelgeving, betrouwbare cijfers en controle informatie maakten het opstellen van de jaarrekening lastig. Dit betekent dat als, conform beoogde planning en aanpak, in 2026 en 2027 de problemen in de financiële administratie en de voornaamste processen worden opgelost, ook het opstellen van de jaarrekening aanzienlijk zal vereenvoudigen en de controle sneller kan plaatsvinden. Daarbij wordt in Aruba een nu nog ontbrekend verslaggevingsstelsel ingevoerd, dat in de toekomst mogelijk ook als voorbeeld kan dienen voor Sint Maarten en Curaçao, en zullen in alle drie de Landen de beoogde verbeteringen in de kwaliteit en opzet van de begrotingen ook direct bijdragen aan de kwaliteit van de verantwoording, als spiegel van de begroting.

Belastingen

Het thema Belastingen is in elk van de drie Landspakketten gericht op hervorming van het belastingstelsel en modernisering van de belastingdienst, met hogere overheidsinkomsten als doel. Op weg daar naartoe zijn echter nog belangrijke stappen te maken in de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en versterking van het vertrouwen bij het publiek in de werking van het belastingapparaat. Zonder dat vertrouwen ontstaat geen cultuur van compliance, en zonder compliance zijn stelselwijzigingen of zelfs efficiency in de uitvoering van de belastingdienst weinig effectief. Daarnaast staat de beperkte uitvoeringscapaciteit ingrijpende stelselwijzigingen in de weg, terwijl de kans op maatschappelijke acceptatie van een nieuw belastingstelsel klein is als de burger de belastingdienst niet als betrouwbare partner ziet.

Daarom zijn de stelselwijzigingen onder de vlag van de Landspakketten in eerste instantie vooral beperkt gebleven tot het repareren van fouten en 'loopholes', wijzigingen die de uitvoering makkelijker maken, of bijdragen aan het voldoen aan internationale normen. Op die terreinen zijn in elk van de drie Landen stevige vorderingen gemaakt. Geen van de landen staat meer op een grijze lijst; dit betekent dat de landen nu voldoen aan de internationale belastingnormen van EU en OECD. Daarnaast is met elk land een nieuwe belastingregeling met Nederland afgesloten, of deze is in een vergevorderd stadium van voorbereiding. Het zwaartepunt van de inspanningen in de Landspakketten ligt op het beter laten functioneren van de belastingdiensten. Het gaat hier om modernere procedures, geholpen door automatisering, die leiden tot een publieksgerichte manier van werken, een hoger niveau van transparantie en betere borging van integriteit.

Aruba heeft een aantal wijzigingen in het fiscale stelsel doorgevoerd, die bijdragen aan een eerlijker stelsel met een bredere grondslag. Dit betreft de

inkomstenbelasting, loonbelasting, winstbelasting, dividendbelasting, belasting over bedrijfsomzetten, overdrachtsbelasting, toeristenheffing en de algemene landsverordening belastingen. Daarnaast is de gegevensuitwisseling tussen de fiscus en banken gecodificeerd ter bestrijding van witwassen. Verder loopt een meerjarig traject om de achterstanden in de behandeling van bezwaarschriften weg te werken. Die moet in 2027 zijn teruggebracht van bijna 100.000 tot nul ("werken in de actualiteit"). Parallel daaraan zijn maatregelen genomen om te voorkomen dat nieuwe achterstanden ontstaan. Tot slot wordt versterking van de FIOT Aruba voorbereid door samenwerking met FIOD Nederland vanaf 2026.

In het fiscale stelsel van Curaçao zijn veegwetten aangenomen of in voorbereiding die fouten corrigeren en knelpunten in de uitvoering oplossen, evenals plannen voor de invoering van een nieuw BTW stelsel. Er zijn daarnaast belangrijke stappen gezet in de organisatorische hervorming van de belastingdienst, terwijl een langdurige impasse in de invoering van nieuwe ICT dichtbij een oplossing is. Beide punten zijn echter voor hun verdere uitvoering sterk afhankelijk van politieke besluitvorming. De totstandkoming en uitvoering van een verbeterplan bij de belastingontvanger is als apart item in de Uitvoeringsagenda en -rapportage van het Landspakket opgenomen en zal via dit instrument worden gemonitord. Inmiddels is duidelijk geworden dat het Openbaar Ministerie onderzoek doet naar mogelijke misstanden bij de ontvanger. Ik heb over deze kwestie onlangs met Curaçao gesproken tijdens een bestuurlijk overleg, en verzocht om goed op de hoogte te worden gehouden van de stand van zaken.

Sint Maarten heeft te maken met een ongunstige uitgangspositie vergeleken met de andere twee landen. Na 10-10-10 is de omschakeling van een plaatselijk kantoor van de Antilliaanse belastingdienst naar een volledig geëquipeerde nationale belastingdienst nooit goed voltooid, waardoor zowel kwalitatieve als kwantitatieve achterstanden bestaan in de capaciteit. Bij de uitvoering van het Landspakket zijn binnen het belastingstelsel veegwetten voorbereid en aangenomen, maar ingrijpende stelselwijzigingen zijn vooralsnog vermeden. De meeste aandacht gaat uit naar versterking van de belastingdienst, die zeker in de Sint Maartense situatie voorwaardelijk is voor de andere aspecten van de belastingketen. In de eerste jaren lag de nadruk op het inhalen van achterstanden bij aanslagen en bezwaarschriften, en opschoning van adres- en andere bestanden. Tegelijk is een inventarisatie gemaakt van de problematiek in de organisatie. In 2023 is een grootschalig transformatieplan gestart, met een organisatorische- en een ICT component. De sterk verouderde ICT bij de belastingdienst maakt de organisatie buitengewoon kwetsbaar voor storingen en voor cyber-aanvallen. Vervanging van deze systemen werd echter vertraagd door rechtszaken naar aanleiding van inkoopbeslissingen in het verleden. Sinds de start van het Landspakket zijn echter zoveel mogelijk verbeteringen in de organisatie en de werkmethoden doorgevoerd, en zijn de voorbereidingen voor invoering van nieuwe ICT-systemen voltooid.

Onderwijs

Een ander belangrijk onderwerp dat ik ondersteun in het kader van de Landspakketten is onderwijs. Het onderwijssysteem in elk van de drie Landen kent flinke uitdagingen. Om een gezamenlijk beeld te krijgen van de problematiek is

daarom onder de vlag van de Landspakketten een doorlichting uitgevoerd van het gehele onderwijsstelsel door de onderwijsinspecties van de Landen in samenwerking met de Nederlandse onderwijsinspectie. Voor elk Land zijn specifieke aanbevelingen gedaan ter verbetering van onder andere de basiskwaliteit van onderwijs, de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, en de doorstroom tussen stelsels van het onderwijs. Op basis hiervan zijn concrete initiatieven vormgegeven en geprioriteerd. Voor elk van de Landen geldt dat de meest prioritaire problemen zijn opgepakt, maar gezien de complexiteit en omvang van de uitdagingen zullen voor het einde van de Onderlinge Regeling niet alle aanbevelingen uit de doorlichtingen zijn geïmplementeerd.

Zo is er in Aruba een professionaliseringskader voor leraren vastgesteld en is de eerste fase van de inventarisatie van de kwaliteit van schoolgebouwen en leermiddelen inmiddels afgerond. Tevens zijn kengetallen ontwikkeld en technische eisen voor een duurzaam datasysteem in kaart gebracht ten behoeve van een digitaal leerlingvolgsysteem. In de periode tot april 2027 wordt verder bijgedragen aan verbeterde onderwijskwaliteit via de afronding van de nulmeting onderwijsinfrastructuur, de verdere professionalisering van leraren via training, implementatie van leerlingenzorgstructuren, digitale leermiddelen en versterking van het Plataforma Educacion y Labor, voor verbeterde partnerschappen tussen het onderwijs en het bedrijfsleven.

Voor het onderwijs van Curaçao wordt gewerkt aan een nieuwe bekostigingsmethodiek voor scholen, zodat de middelen effectief en efficiënt kunnen worden ingezet. Ook wordt de onderwijswetgeving gemoderniseerd en in relatie daarmee een plan van aanpak opgesteld voor de bijscholing van leerkrachten in het speciaal onderwijs. Het project achterstallig onderhoud van schoolgebouwen loopt goed; er zijn een aantal scholen opgeleverd en het vervolg verloopt voorspoedig. Voor de periode tot april 2027 staat het opzetten van een sturingsinformatie- en registratiesysteem op het programma, waarmee wordt ingegaan op de aanbeveling uit de nulmeting om te zorgen voor een doeltreffende informatievoorziening. Zo kan er gewerkt worden met betrouwbare kengetallen. Verder komt er een opleidingstraject voor de onderwijsinspectie en een nieuw functiehuis en salarisstructuur voor het primair en voortgezet onderwijs staat gepland. Dit laatste is een van de maatregelen om het beroep van leraar of andere functies in het onderwijs aantrekkelijker te maken.

Voortbouwend op de 10 gedetailleerde aanbevelingen uit de doorlichting van het onderwijssysteem van Sint Maarten wordt tot 2027 een aantal geprioriteerde projecten uitgevoerd. Zo wordt belangrijke wetgeving gemoderniseerd die als achterhaald wordt beschouwd en wordt er gewerkt aan een gegevensregistratiesysteem. Verschillende projecten bevinden zich nog in voorbereidende fase. Deze richten zich op het aanpassen van verschillende curricula om te zorgen dat ze voldoen aan lokale en internationale normen, het verbeteren van de algehele klasomgeving (digitaal, fysiek, speciaal onderwijsvoorzieningen) en het verbeteren van de aansluiting tussen de arbeidsmarkt en de onderwijssector. Dit laatste omvat hervormingen in het beroepsonderwijs en het vaststellen van een Raad voor Onderwijs en Arbeid.

Tijdens het verzameldebat CAS op 30 september jl. heb ik de heer Bamenga (D66) toegezegd om de Kamer te informeren over de kansen die ik zie in het onderwijs, specifiek de kansen voor samenwerking tussen beroepsonderwijs, overheid en werkgevers in de Landen.³ In dit kader acht ik met name de recent ingezette dialoog op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt kansrijk. In het afgelopen jaar heeft de Tijdelijke Werkorganisatie samen met de Caribische Landen, de Strategic Education Alliance en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) verschillende rondetafelgesprekken gefaciliteerd. Deze gesprekken waren bedoeld om gestructureerde dialoog en samenwerking te bevorderen tussen belangrijke belanghebbenden, zoals onderwijsinstellingen, werkgevers, vakbonden en de overheid. Hierbij zijn uitdagingen verkend en acties geïdentificeerd om de verbinding tussen de onderwijssector en de arbeidsmarkt te versterken. De uitkomsten hiervan zijn gepresenteerd tijdens het laatste Ministerieel Vierlandenoverleg in november 2025, waar de ministers van Onderwijs van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Nederland de aanbevelingen hebben besproken. Over de uitkomsten hiervan wordt u per brief begin 2026 door de minister van OCW geïnformeerd. Daarin zal tevens nader worden toegelicht hoe de onderwijsministeries in het Koninkrijk samenwerken om de kansen in het onderwijs te vergroten en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren.

Vooruitblik

Alhoewel de hervormingen op alle thema's momenteel nog in volle gang zijn, komt het einde van de formele samenwerking met de Landen in zicht. De einddatum van de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen is 4 april 2027. De regeling biedt voor elk Caribisch land de mogelijkheid tot verlenging van de samenwerking met twee jaar. Wanneer geen verdere samenwerking meer gewenst is, is het aan het Land zelf om lopende hervormingstrajecten af te ronden en duurzaam te borgen.

In april 2026 komt het verslag van de Evaluatiecommissie Onderlinge Regeling Samenwerking bij hervormingen beschikbaar. Dit verslag biedt informatie over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de huidige samenwerking op de hervormingen tot nu toe en is daarmee belangrijke input voor de beslissing om de samenwerking al dan niet voort te zetten. Het verslag zal na verschijning ook met uw Kamer worden gedeeld.

Wanneer er een gezamenlijke wens is om de samenwerking voort te zetten, kan dat via een verlenging van de Onderlinge Regeling, maar er zijn ook andere manieren denkbaar. De samenwerking kan bijvoorbeeld betrekking hebben op specifieke thema's uit de Landspakketten, maar ook daarin kunnen nieuwe keuzes gemaakt worden. Mijn streven is om hierover in de zomer van 2026 een besluit te nemen, in overleg met de minister-presidenten van de Caribische Landen.

Ongeacht de besluitvorming over voortzetting van de samenwerking op de hervormingen, ligt mijn focus in de komende periode op het afronden en duurzaam borgen van de beoogde resultaten uit de Landspakketten. Hierbij voer ik regelmatig het gesprek met de minister-presidenten van de Landen over

³ TZ202510-006.

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

prioritering, de eventuele belemmeringen in de voortgang en de wijze waarop Nederland hierbij kan ondersteunen.

Onze referentie
2025-0000584149

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Herstel Groningen, Digitalisering en Koninkrijksrelaties

Eddie van Marum

Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage Landspakket

ARUBA

1 oktober 2025 — 31 maart 2026

INHOUD

1. Inhoud	2	9. Arbeidsmarkt en sociale zekerheid	34
		Inleiding	35
2. Inleiding	4	Resultaatketen	36
		Resultaten	37
3. Begrippen	7	10. Economie	43
4. Symbolen	8	Inleiding	44
5. Overzicht thema's	9	Resultaatketen	45
		Resultaten	46
6. Financieel beheer	10	11. Zorg	50
Inleiding	11	Inleiding	51
Resultaatketen	12	Resultaatketen	52
Resultaten	13	Resultaten	53
7. Kosten en effectiviteit publieke sector	20	12. Onderwijs	56
Inleiding	21	Inleiding	57
Resultaten	23	Resultaatketen	58
		Resultaten	59
8. Belastingen	27	13. Overige maatregelen	63
Inleiding	28	Resultaten	64
Resultaatketen 1	29		
Resultaten 1	30		
Resultaatketen 2	32		
Resultaten 2	33		

Aruba en Nederland werken samen aan de implementatie van het Landspakket Aruba, op basis van de Onderlinge Regeling “Samenwerking bij Hervormingen”

Op de voorzijde van deze Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage staat de *Aratinga pertinax arubensis* (Prikichi), welke in 2017 is benoemd tot nationale vogel van Aruba. De Prikichi is een beschermde diersoort en een weerspiegeling van de overlevingskracht van Aruba. Door op gelijke voet binnen het Koninkrijk samen te werken aan de hervormingen uit het Landspakket, wordt hieraan een bijdrage geleverd. In de Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage worden de lijnen uitgezet voor deze hervormingen en wordt de voortgang bijgehouden. Dit wordt gesymboliseerd door het potlood: de Prikichi zit klaar om de lijnen uit te zetten en te volgen. De vormgeving van deze Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage is gebaseerd op de kleuren van de vlag van Aruba.

INLEIDING

Op 13 november 2020 hebben Aruba en Nederland het Landspakket Aruba ondertekend. Dit Landspakket bevat een breed palet aan hervormingen. Het beoogt een bijdrage te leveren aan de weerbaarheid en veerkracht van economie en samenleving en het verbeteren van de publieke dienstverlening. In het Landspakket zijn hervormingen opgenomen op het gebied van financieel beheer, publieke sector, belastingen, de financiële sector, economie, zorg, onderwijs en rechtsstaat.

De samenwerking tussen Aruba en Nederland voor het Landspakket heeft op 4 april 2023 een juridische basis gekregen in de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen. Deze regeling kent een looptijd van vier jaar met de mogelijkheid tot verlenging. Eigenaarschap, gelijkwaardigheid en gemeenschappelijkheid vormen de leidende beginselen van de Onderlinge Regeling.

De hervormingen uit het Landspakket worden periodiek uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda, met concrete stappen die genomen moeten worden om de hervormingen te realiseren. Ook wordt periodiek gerapporteerd over de voortgang in een Uitvoeringsrapportage. Deze agenda en rapportage worden gezamenlijk

door Aruba en Nederland opgesteld en vastgesteld. Voor u ligt de tweede Uitvoeringsagenda en -rapportage van 2025.

Samenhang

De gesprekken die zijn gevoerd in het kader van het bewerkstelligen van de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen, vormden het startpunt van een nieuwe periode. Belangrijk wordt bevonden dat het landspakket in goede samenwerking met de beleidsvisie van Aruba wordt uitgevoerd, waarbij de verbinding gezocht wordt tussen het Landspakket en de nationale plannen.

Samenvatting

Sinds de start van de samenwerking in het kader van het Landspakket Aruba, is duidelijke vooruitgang geboekt bij de uitvoering van de overeengekomen hervormingsmaatregelen. Na de verkiezingen in december 2024, heeft in maart 2025 de nieuwe regering zitting genomen. Dit heeft ertoe geleid dat er enige tijd vooral beleidsarm gehandeld kon worden. Dit resulteerde in het uitlopen van oorspronkelijke planningen in de uitvoeringsagenda, hetgeen ook zichtbaar is in het rapportagedeel. De nieuwe ambtsdragers van Aruba hebben, na zich georiënteerd te hebben, de samenwerking met overtuiging omarmd en in de afgelopen periode de intensiteit en frequentie van de gezamenlijke inspanningen aanzienlijk vergroot. Daarmee is een stevig fundament gelegd om de transitie van beeldvorming naar daadwerkelijke implementatie te intensiveren en duurzaam te verankeren.

De uitvoering kenmerkt zich door gerichte prioriteitsstelling en een strategische inzet van beschikbare capaciteit en middelen. Door focus aan te brengen binnen de thema's en werkprocessen ontstaat meer slagkracht in de realisatie van de hervormingsagenda. Binnen een aantal betrokken projectorganisaties zijn en worden bovendien herstructureringen doorgevoerd, waardoor de interne coördinatie en aansturing verder wordt verbeterd. Dit draagt niet alleen bij aan een effectievere uitvoering, maar versterkt

tevens de borging van behaalde resultaten en schept voorwaarden voor continuïteit op de lange termijn.

Op bestuurlijk niveau zijn in de afgelopen periode principiële en richtinggevende besluiten genomen die bijdragen aan de effectiviteit, veerkracht en professionalisering van de publieke sector. Naar aanleiding van deze besluiten wordt onder meer het HRM instrumentarium verder gemoderniseerd en start een intensief leiderschapstraject voor alle leidinggevendenden in de publieke sector. Ook een nieuwe wijze van organiseren van automatisering en innovatie wordt voorbereid.

Binnen het domein Onderwijs wordt gewerkt aan inzicht in zowel de kwaliteit van het onderwijssysteem als de staat van de fysieke onderwijsinfrastructuur. Deze inzichten zijn cruciaal voor toekomstige beleidskeuzes en strategische investeringen. Het uiteindelijke doel daarbij is het vergroten van gelijke kansen en het bevorderen van duurzame sociaaleconomische ontwikkeling, waarbij onderwijs een sleutelrol vervult in het versterken van menselijk kapitaal en maatschappelijke weerbaarheid.

Op het gebied van financieel beheer worden onder meer concrete stappen gezet naar een verbeterde inrichting van de financiële administratie (Three Lines Model) en worden de capaciteitsproblemen van de Centrale Accountantsdienst ondervangen

door de controle van de jaarrekening 2026 uit te besteden.

In het kader van sociaaleconomische hervormingen wordt gewerkt aan een efficiëntere ontslagprocedure, gekoppeld aan de introductie van een sociaal vangnet. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor versterking van de handhaving en verkenning van de praktische mogelijkheden voor een Arboret.

Voor wat betreft economische hervormingen komt extra aandacht voor verdere versterking van de Aruba Fair Trade Authority, onder meer op het gebied van water- en energieregulering – belangrijk voor de Arubaanse consument. Verder staat een analyse voor stedenvernieuwing in San Nicolaas en Oranjestad op het programma. Daarnaast wordt een aanpak geformuleerd die moet leiden tot ontmanteling van de raffinaderij.

De komende fase van de samenwerking tussen Aruba en Nederland staat in het teken van implementatie en borging. De nadruk komt sterker te liggen op technische ondersteuning, capaciteitsopbouw en structurele kennisoverdracht. Dit is essentieel om niet alleen de huidige hervormingsdoelen te realiseren, maar ook om de veerkracht van het Arubaanse bestuurs- en uitvoeringsapparaat te waarborgen.

Leeswijzer

Deze Uitvoeringsagenda en Uitvoeringsrapportage volgt een vaste opzet per themahoofdstuk, waarin plannings- en voortgangsinformatie wordt gecombineerd. Elk thema start met een visie een beschrijving van de samenhang met andere nationale beleidsdocumenten en/of de Sustainable Development Goals. Ook worden reeds behaalde resultaten gepresenteerd. Daarna volgt een resultaatketen, waarin de link tussen de beoogde resultaten en lange termijn doelstellingen is gevisualiseerd en geconcretiseerd. Aan de hand van deze resultaatketen kan verder in kaart

gebracht worden in hoeverre de gevoerde inspanningen het gewenste effect hebben en of daarmee de doelen ook dichterbij komen.

Bij de uitvoering van het Landspakket ligt de focus op het realiseren van de resultaten door Aruba. Nederland ondersteunt daarbij via de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO). Daarom volgt tenslotte voor elk thema een nadere uitwerking van de plannen voor realisatie van de resultaten via deelresultaten, en de rapportage van de voortgang daarop.

M.G. Eman, Minister-president van Aruba

E. van Marum, Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

BEGRIPPEN

Activiteit

Werkzaamheden, acties, actions, activities

Het werk dat nodig is om een deel- of tussenresultaat tot stand te brengen. Wordt per agenda geconcretiseerd en gerealiseerd. Kost doorgaans meerdere weken tot maanden.

Deel-/ tussenproduct

Deelresultaat, deliverable, component, tussenstap, tussenresultaat, tussentijds resultaat

Component van een resultaat en opbrengst van de uitgevoerde activiteiten. Wordt tussentijds opgeleverd en per agenda geactualiseerd. Kost meestal meerdere maanden tot een jaar.

Effect

Outcome, baat, voordeel, benefit

Meetbare, positieve effecten van de veranderingen die het landspakket tot stand probeert te brengen; beslaat soms meerdere jaren om op het gewenste niveau te brengen (afhankelijk van complexiteit, ambitieniveau, beschikbare tijd).

Eigenaar

Project-verantwoordelijk opdrachtgever

Het desbetreffende ministerie van het land, eindverantwoordelijke voor de realisatie van een resultaat.

Impact

Doel, bedoeling, objective, goal, purpose

Kernachtige omschrijving van wat het landspakket uiteindelijk beoogt te bereiken op het thema en wanneer het succesvol is in het werken aan het toekomstbeeld.

Resultaat

Product, output

Datgene wat we nodig hebben om in staat te zijn bepaalde effecten te kunnen realiseren; vaak combinaties van mensen, processen en systemen. Kost een jaar, soms enkele jaren.

Samenhang

Coherentie

Samenhang tussen het landspakket en nationaal beleid en interventies (inclusief SDG's).

Visie

Voornemens, vision

Korte beschrijving van het toekomstbeeld op dit thema, waaraan het landspakket bijdraagt, op basis van de doelstellingen uit het landspakket.

SYMBOLEN

Voor het aanduiden van de voortgang op resultaatniveau en deelresultaatniveau, worden de volgende symbolen gebruikt in dit document.

Gereed

Dit (tussen)resultaat is afgerond of opgeleverd; voor de laatste keer op deze plek in de rapportage.

Loopt op schema

De realisatie van dit (tussen)resultaat ligt op schema; geen verdere maatregelen of bespreking nodig.

Aandachtspunt

De realisatie van dit (tussen)resultaat ligt niet op schema. Er zijn veel of grote uitdagingen om op te lossen, welke een risico vormen voor tijdige realisatie van de geplande effecten. Dit vraagt aandacht en/of besluitvorming op bestuurlijk niveau.

Niet op schema

De realisatie van dit (tussen)resultaat ligt niet op schema. Onderliggende activiteiten hebben te maken met uitdagingen op het gebied van planning, kwaliteit of scope. Deze uitdagingen zijn oplosbaar en TWO en uitvoeringsorganisatie Land hebben afspraken gemaakt om weer op schema te komen en/of nieuwe deadlines afgesproken.

Nog niet gestart

De onderliggende activiteiten die moeten bijdragen aan de realisatie van dit (tussen)resultaat zijn nog niet gestart.

OVERZICHT THEMA'S

A.

FINANCIËEL BEHEER

INLEIDING

Visie

De begrotingscyclus is doelmatig en doeltreffend waardoor de Landsoverheid 'in control' is van de openbare financiën en aan de volksvertegenwoordiging wordt adequaat verantwoording afgelegd.

Samenhang

Dit thema hangt samen met:

- National Mission 1: The public sector of Aruba is an agile, lean, trusted and value-added public service provider;
- National Mission 2: Achieve island-wide systemic transition toward circular economy that is affordable and realizable.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 8 (Eerlijk werk en economische groei), SDG 11 (Duurzame steden en gemeenschappen), SDG 13 (Klimaatactie), SDG 16 (Vrede, justitie en sterke publieke diensten).

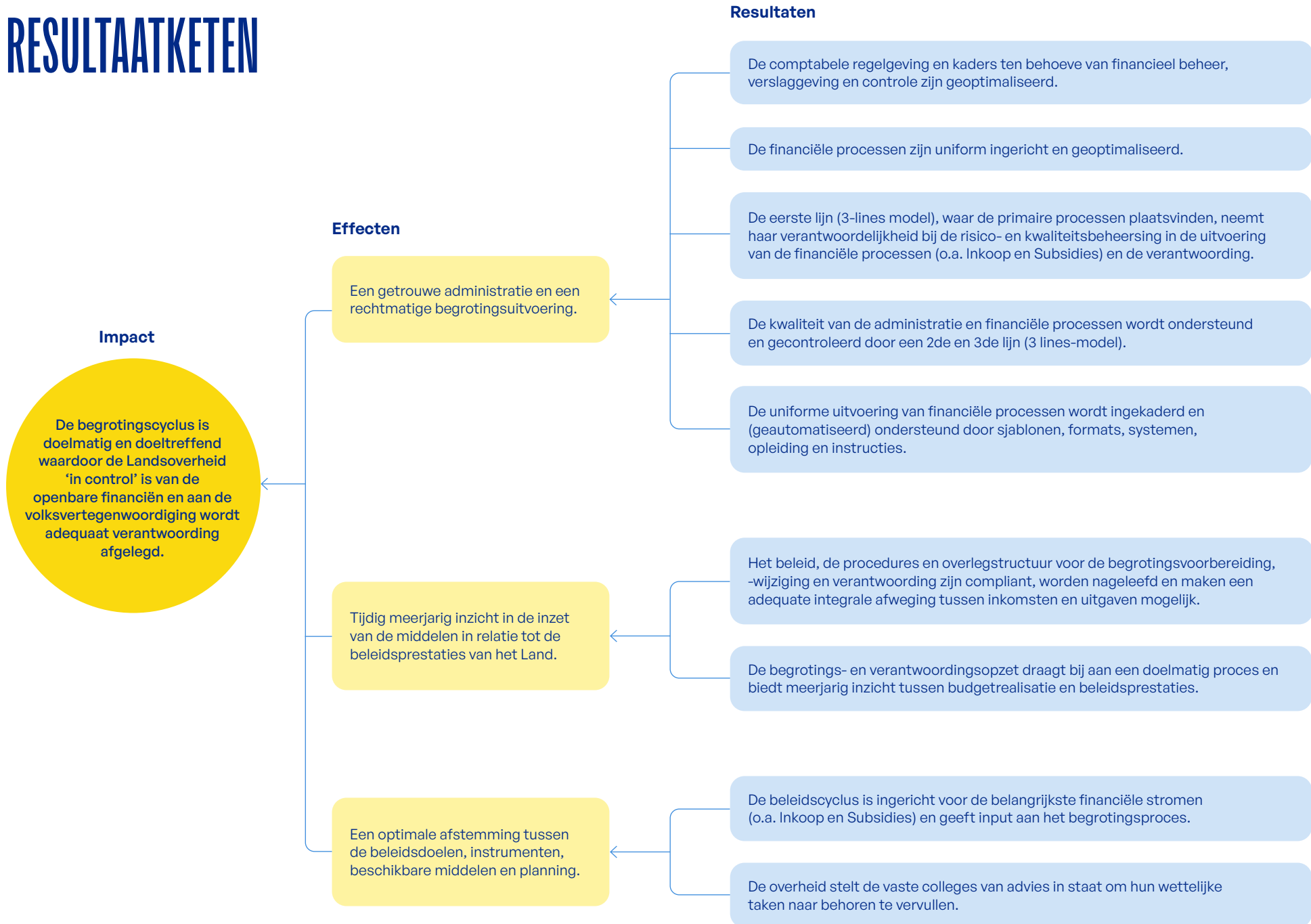
Owner

Ministerie van Financiën & Cultuur.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

- Nieuw verslaggevingsstelsel in wetgevingstraject gebracht.
- Verbeteringen in het begrotingsproces doorgevoerd (tijdigheid en invoering Voorjaarsnota).
- Nieuwe aanbestedingsregelgeving in wetgevingstraject gebracht.
- Nulmeting controleerbaarheid financiële gegevens Douane afgerond.
- Blauwdruk en implementatieplan vastgesteld voor de inrichting van de financiële werkprocessen (incl. organisatie, personeel en systemen) en het '3-lines' model.

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
De comptabele regelgeving en kaders ten behoeve van financieel beheer, verslaggeving en controle zijn geoptimaliseerd.	 De wetgevingstrajecten staan door capaciteitsgebrek onder druk, maar hebben hoge prioriteit. De beoogde tussenresultaten zullen naar verwachting nog binnen de bestaande planning behaald worden.	Wetgevingstraject nieuwe aanbestedingsregels doorlopen. 	Op 24 februari 2025 is door het parlement unaniem ingestemd met de wijziging van de verordening.	Q1 2025
		Nieuwe aanbestedingsregels ingevoerd. 	Er worden informatiesessies en trainingen gegeven. Daarnaast wordt de invoering procesmatig meegenomen in het lopende 3-lines project. Per 1 januari 2026 is de nieuwe wetgeving en procedure van kracht.	Q4 2025
		Wetgevingstraject wijziging Comptabiliteitsverordening (CV) doorlopen. 	De concepten zijn in regelgeving uitgewerkt en zijn intern getoetst. De wetgevingscapaciteit is beperkt en de werkvoorraad is groot. Gezien het belang dat de wijziging in Q4 2025 van toepassing dient te zijn, is de minister verzocht dit hoog op de wetgevingsprioriteitenlijst te zetten.	Q4 2025
		Nieuwe regeling materieel beheer ingevoerd. 	De concepten zijn in regelgeving uitgewerkt en zijn intern getoetst. De wetgevingscapaciteit is beperkt en de werkvoorraad is groot. Het is wenselijk dat de wetgeving per Q1 2026 van toepassing is, maar kan eventueel rekening houdend met capaciteit op een later moment in 2026 in werking treden.	Q1 2026
		Nieuw verslaggevingsstelsel ingevoerd. 	De concepten zijn in regelgeving uitgewerkt en zijn intern getoetst. De wetgevingscapaciteit is beperkt en de werkvoorraad is groot. Gezien het belang dat de wetgeving per Q1 2026 van toepassing dient te zijn, is de minister verzocht dit hoog op de wetgevingsprioriteitenlijst te zetten.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
De financiële processen zijn uniform ingericht en geoptimaliseerd.	 Ondanks vertragingen bij het aantrekken van de benodigde externe ondersteuning wordt de invoering van de beoogde verbeteringen in de materiële geldstromen eind 2025 nog haalbaar geacht.	Nulmeting controleerbaarheid financiële gegevens DIMP afgerond. Het veldwerk van het onderzoek is in een ver gevorderde fase. Wel is gebleken dat extra externe ondersteuning nodig is voor afronding van het data-analyse model en de koppeling van de database tabellen. Verhoging en verlenging van de subsidie-toekenning is aangevraagd. Hierdoor loopt de planning enkele maanden uit.	Q1 2026
		De resterende aanbevelingen uit de overige nulmetingen, die noodzakelijk zijn voor het behalen van een goedkeurende controleverklaring, zijn volledig projectmatig belegd. De herijking van de lijst met aanbevelingen is afgerond.	Q4 2024
		Implementatie aanbevelingen knelpunten controleerbaarheid financiële gegevens in de centrale administratie afgerond. Vele aanbevelingen zijn reeds afgerond. Een groot deel van de resterende aanbevelingen wordt meegenomen in het grotere implementatietraject van de 3-lines en de financiële processen. Aanbevelingen die niet bij uitvoering van de 3LM opdracht worden uitgevoerd en de resterende aanbevelingen die niet projectmatig zijn weggelegd, worden opgepakt door het Steunpunt Interne Beheersing na de inrichting. Voor knelpunten m.b.t. studiefinanciering wordt separaat een project ingericht voor de aanschaf en inrichting van een leningsadministratiesysteem. Afronding van de voornaamste knelpunten is eind 2025 voorzien.	Q4 2025
		Financiële processen voor de materiële geldstromen zijn beschreven en ingericht. Het 3-lines project waarin de verbeterde processen en financiële organisatie worden ingericht loopt conform planning en wordt naar verwachting eind 2025 afgerond.	Q4 2025
		Financieel beheer changemanagement traject afgerond. Nog niet gestart.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
De eerste lijn (3-lines model), waar de primaire processen plaatsvinden, neemt haar verantwoordelijkheid bij de risico- en kwaliteitsbeheersing in de uitvoering van de financiële processen (o.a. Inkoop en Subsidies) en de verantwoording.	 Ondanks vertragingen bij het aantrekken van de benodigde externe ondersteuning wordt de implementatie van de beoogde financiële organisatie eind 2025 haalbaar geacht.	 Draagvlak, bewustzijn en eigenaarschap voor de controle en uitvoering van financiële processen is gecreëerd.	Betreffend deelproduct maakt onderdeel uit van het 3-lines project waarin de verbeterde processen en financiële organisatie worden ingericht. Ondanks de eerdere vertraging loopt het project nu conform planning en wordt naar verwachting eind 2025 afgerond. Het creëren van voldoende eigenaarschap, draagvlak en bewustzijn vereist een cultuursomslag waar gedurende de gehele uitvoering van de opdracht aandacht aan wordt besteed.	Q4 2025
		 Control- en proceseigenaren in de 1e lijn zijn aangewezen en opgeleid.	Betreffend deelproduct maakt onderdeel uit van het 3-lines project waarin de verbeterde processen en financiële organisatie worden ingericht. Dit tussenproduct diende in Q2 te worden afgerond. Ondanks deze vertraging wordt dit alsnog binnen de uitvoering van het totale project eind 2025 afgerond.	Q4 2025
		 Een control framework op basis van de Risk Control Matrix (RCM) is ingevoerd.	Betreffend deelproduct maakt onderdeel uit van het 3-lines project waarin de verbeterde processen en financiële organisatie worden ingericht. Het project loopt conform planning en wordt naar verwachting eind 2025 afgerond.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
De kwaliteit van de administratie en financiële processen wordt ondersteund en gecontroleerd door een 2de en 3de lijn (3 lines-model).	 Ondanks vertragingen bij het aantrekken van de benodigde externe ondersteuning wordt de implementatie van de beoogde financiële organisatie eind 2025 haalbaar geacht.	Overheid breed ondersteunende AO/ IC functie is operationeel bij Directie Financiën.	 Betreffend deelproduct maakt onderdeel uit van het 3-lines project waarin de verbeterde processen en financiële organisatie worden ingericht. Ondanks de eerdere vertraging loopt het project nu conform planning en wordt naar verwachting eind 2025 afgerond. Tot eind 2025 is deze operationeel met tijdelijke krachten, maar vanaf 2026 wordt de structurele borging met eigen krachten vervuld.	Q4 2025
		Controlecapaciteit bij de Centrale Accountantsdienst is op peil.	 Het wervingtraject heeft vooralsnog niet tot het gewenste resultaat geleid. Er is een alternatieve oplossing uitgewerkt die voor de korte termijn (3 jaar) uitgaat van de inzet van externe capaciteit, die aanbesteed zal worden. Voor de langere termijn geldt het uitgangspunt dat alsnog de juiste voorwaarden worden gecreëerd dat de CAD alsnog over de benodigde capaciteit kan beschikken .	Q1 2026
		De jaarrekening is gecontroleerd door een accountant.	 Het wervingtraject heeft vooralsnog niet tot het gewenste resultaat geleid. Er is een alternatieve oplossing uitgewerkt die voor de korte termijn (3 jaar) uitgaat van de inzet van externe capaciteit om de jaarrekening te controleren.	Q3 2027
		Ontwerp organisatie inrichting Directie Financiën afgerond.	 Nog niet gestart.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
De uniforme uitvoering van financiële processen wordt ingekaderd en (geautomatiseerd) ondersteund door sjablonen, formats, systemen, opleiding en instructies.	 Verschillende trajecten zijn iets vertraagd en er vindt bijsturing plaats.	Basismodule E-LOFA financiële opleiding is gelanceerd.	 De digitalisering van het cursusmateriaal door de externe ondersteuning is eind april 2025 opgeleverd. De modules zijn ingericht op het digitale platform en de eerste reviews hebben plaatsgevonden. Naar verwachting vindt de lancering in oktober plaats ipv Q3 2025.	Q4 2025
		Aanbesteding begrotings-ondersteuningsapplicatie afgerond.	 Na de eerdere vertraging vindt nu, zoals gepland, een marktconsultatie plaats, die in september 2025 wordt afgerond. Direct daarna vindt nadere besluitvorming plaats over de aanbesteding en implementatie van de applicatie.	Q1 2026
		Nieuwe IT- en IM organisatie operationeel.	 Na de eerdere vertraging wordt het project nu gefaseerd uitgevoerd. Het project richt zich in 2025 op het verbeteren van de IST-situatie en de invulling van kritieke rollen op de korte termijn. Daarna zal ook een bredere IT-visie en de SOLL-situatie ontwikkeld worden, waarna verdere implementatie kan plaatsvinden.	Q4 2025
		Strategisch besluit over het vervangingsmoment van het financiële systeem (GFS/EI).	 Een notitie is opgesteld voor bestuurlijk besluit inzake de vervanging en het moment hiervan.	Q4 2025
		Begrotings-ondersteunings-applicatie is volledig operationeel.	 Er vindt een marktconsultatie plaats, die in september 2025 wordt afgerond. Direct daarna vindt nadere besluitvorming plaats over de aanbesteding en implementatie van de applicatie. Afhankelijk van de aanbesteding van een begrotingsondersteuningsapplicatie kan de operationalisering plaatsvinden.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Het beleid, de procedures en overlegstructuur voor de begrotingsvoorbereiding, -wijziging en verantwoording zijn compliant, worden nageleefd en maken een adequate integrale afweging tussen inkomsten en uitgaven mogelijk.	 Loopt op schema.	Ontwerp voor planning& control-cyclus en organisatie-opzet ter ondersteuning van de begrotingscyclus is opgeleverd. Ondanks de eerdere vertraging loopt het project nu conform planning en wordt naar verwachting in november 2025 afgerond.	Q4 2025
		Planning & control-cyclus en aangepaste organisatie-opzet ter ondersteuning van de begrotingscyclus is ingevoerd. Nog niet gestart.	Q4 2026
De begrotings- en verantwoordingsopzet draagt bij aan een doelmatig proces en biedt meerjarig inzicht tussen budgetrealisatie en beleidsprestaties.	 Loopt op schema.	Ontwerp-model met versterking beleidskoppeling aan begrotingscyclus is afgerond. Ondanks de eerdere vertraging loopt het project nu conform planning en wordt naar verwachting in november 2025 afgerond.	Q4 2025
		Achterstand tot en met Jaarrekening 2023 ingehaald. De jaarrekeningen 2020, 2021, 2022 en 2023 zijn opgesteld.	Q4 2025
		Nieuw model met versterkte beleidskoppeling aan begrotingscyclus gerealiseerd. Nog niet gestart.	Q3 2026
		Achterstand tot en met Jaarrekening 2024 ingehaald. Traject loopt conform verwachting.	Q4 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
De beleidscyclus is ingericht voor de belangrijkste financiële stromen (o.a. Inkoop en Subsidies) en geeft input aan het begrotingsproces.	 Door gebrek aan voldoende capaciteit richten de verbetertrajecten zich vooralsnog op het opschonen van de subsidie administratie en het beter borgen van het werkproces.	Inhaalslag vaststelling subsidies is afgerond. De voorbereidingen zijn afgerond. De laatste afstemming met DWJZ heeft door capaciteitsgebrek langer geduurd dan verwacht. Nadere analyse dient intern plaats te vinden zodat de vaststellingsbeschikkingen kunnen worden opgesteld en aangeboden voor bestuurlijke besluitvorming.	Q4 2025
		Evaluatie van de bestaande subsidierelaties is afgerond. Traject is voorlopig 'on hold' gezet vanwege een gebrek aan capaciteit om het project te kunnen uitvoeren.	Q3 2025
		Ontwerp nieuw subsidiestelsel is afgerond. Traject is voorlopig 'on hold' gezet vanwege een gebrek aan capaciteit om het project te kunnen uitvoeren.	Q4 2025
		Wetgevingstraject nieuw subsidiestelsel is doorlopen en het nieuwe stelsel is ingevoerd. Traject is voorlopig 'on hold' gezet vanwege een gebrek aan capaciteit om het project te kunnen uitvoeren.	Q4 2026
De overheid stelt de vaste colleges van advies in staat om hun wettelijke taken naar behoren te vervullen.	 Nog niet gestart	Aan dit resultaat wordt vooralsnog bijgedragen vanuit de andere opgenomen resultaten en deel- of tussenproducten. De geplande verbeteringen in het financieel beheer, zoals het op orde brengen van de (comptabele) regelgeving, de inrichting en controle van de financiële werkprocessen door middel van het 3-lines model en het doorvoeren van verbeteringen in het begrotingsproces/-opzet, zullen de vaste colleges van advies beter in staat stellen om hun wettelijke taken naar behoren te vervullen.	

Thema

KOSTEN EN EFFECTIVITEIT PUBLIEKE SECTOR

INLEIDING

Visie

Hogere kwaliteit, effectiviteit en doelmatigheid van de publieke sector.

Samenhang

Dit thema hangt samen met:

- National Mission 1: The public sector of Aruba is an agile, lean, trusted and value-added public service provider.
- National Mission 6: Aruban citizens, visitors and local industries benefit from an enhancement of the shared value of tourism.
- National Mission 7: Aruba has a flexible labor market and adaptable local work force that have the tools and skills to maximize their earnings potential and to adapt with a moving market.

Sustainable Development Goals

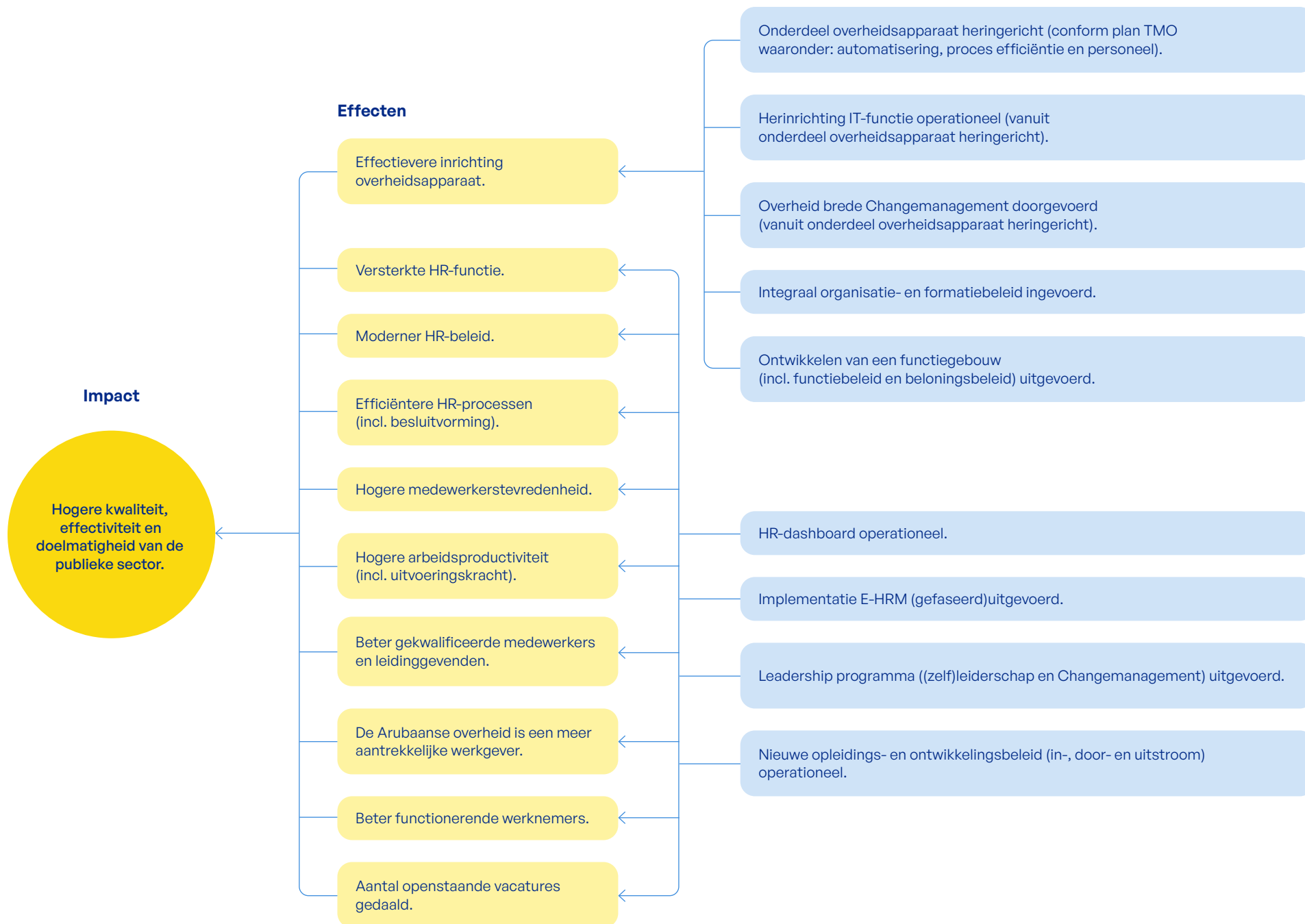
Dit thema draagt bij aan SDG 4 (Kwaliteitsonderwijs), SDG 5 (Gendergelijkheid), SDG 8 (Eerlijk werk en economische groei), SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur), SDG 10 (Ongelijkheid verminderen), SDG 11 (Duurzame steden en gemeenschappen), SDG 13 (Klimaatactie), SDG 16 (Vrede, justitie en sterke publieke diensten), SDG 17 (Partnerschap om doelstellingen te bereiken).

Eigenaar

Ministerie van Algemene zaken, Innovatie, Overheidsorganisatie, Infrastructuur en Ruimtelijke Ordening.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

- Analyse formatie v.s bezetting uitgevoerd.
- HR-functie doorgelicht.
- Overheidsbreed prestatimanagementsysteem ingevoerd.
- HR-portal en HR-dashboard live.
- Land Aruba Academy live.
- Werving en selectie instroom en doorstroom beleid ingevoerd.
- Beleid i.h.k.v. niet-integer gedrag ingevoerd.
- Beleid i.h.k.v. proefplaatsing ingevoerd.
- Procesmatige aanpak non-actieven ingevoerd.
- HR strategie ontwikkeld.
- Advies Afwegingskader en topstructuur herinrichting van het overheidsapparaat opgeleverd.
- Diverse plannen van aanpak, waaronder Leiderschap en changemanagement en Implementatie E-HRM (incl visie).

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status			Realisatiedatum
Onderdeel overheidsapparaat heringericht (conform plan TMO waaronder: automatisering, proces efficiëntie en personeel).		Voorstel instellingsbesluit en formatierapport TMO ingediend voor bestuurlijke besluitvorming.		 De Ministerraad heeft een principebesluit genomen over de gewenste richting van doorontwikkeling van de overheid. Nu zal de scope van de opdracht aan O&P Rijk worden aangepast, wat doorwerkt in het voorstel instellingsbesluit. Daarna kan dit besluit in procedure gebracht worden.	Q4 2025
		Reorganisatieplan TMO is opgesteld (waaronder automatisering, proces efficiëntie en personeel).		 Door vertraging in de bestuurlijke besluitvorming wordt het reorganisatieplan TMO later opgesteld dan gepland (zie toelichting hierboven).	Q4 2025
		Start implementatietraject herinrichting.		 Nog niet gestart.	Q2 2026
Herinrichting IT-functie operationeel (vanuit onderdeel overheidsapparaat heringericht).		Voorstel instellingsbesluit en formatierapport TMO ingediend voor bestuurlijke besluitvorming.		 De Ministerraad heeft een principebesluit genomen over de gewenste richting van doorontwikkeling van de overheid. Nu zal de scope van de opdracht aan O&P Rijk worden aangepast, wat doorwerkt in het voorstel instellingsbesluit. Daarna kan dit besluit in procedure gebracht worden.	Q4 2025
		Reorganisatieplan TMO is opgesteld (waaronder automatisering, proces efficiëntie en personeel).		 Door vertraging in de bestuurlijke besluitvorming wordt het reorganisatieplan TMO later opgesteld dan gepland (zie toelichting hierboven).	Q4 2025
		Start implementatietraject herinrichting.		 Nog niet gestart.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Overheid brede Changema- nagement doorgevoerd (vanuit onderdeel overheidsapparaat heringericht).	... De eerste fase van de herinrich- ting overheidsapparaat is reeds verleden jaar afgerond. Nu de nieuwe regering heeft besloten over het vervolg, kan de tweede fase (incl instelling van de Transitie Management Office (TMO)) starten.	Voorstel instellingsbesluit en formatierapport TMO ingediend voor bestuurlijke besluitvorming.	 De Ministerraad heeft een principebesluit genomen over de gewenste richting van doorontwikkeling van de overheid. Nu zal de scope van de opdracht aan O&P Rijk worden aangepast, wat doorwerkt in het voorstel instellingsbesluit. Daarna kan dit besluit in procedure gebracht worden.	Q4 2025
		Reorganisatieplan TMO is opgesteld (waaronder automatisering, proces efficiëntie en personeel).	...Door vertraging in de bestuurlijke besluit- vorming wordt het reorganisatieplan TMO later opgesteld dan gepland (zie toelichting hierboven).	Q4 2025
		Start implementatietraject herinrichting.	...Nog niet gestart.	Q2 2026
Integraal organisatie- en formatiebeleid ingevoerd.	 Op basis van een oriënterend bezoek heeft O&P Rijk inmiddels een plan van aanpak opgesteld, dat als basis zal dienen voor de implementatie werkzaamheden voor de komende jaren.	Contractering voor opstellen O&F beleid gereed.	 O&P Rijk heeft een plan van aanpak opgesteld, waarin ook het opstellen van O&F beleid is opgenomen. Implementatie van dit plan zal naar verwachting starten in Q4.	Q3 2025
		Nieuw organisatie- en formatiebeleid is opgesteld en ingediend voor bestuurlijke besluitvorming en implementatie van het integraal organisatie- en formatiebeleid is van start.	 Het DRH is al van start gegaan met bepaalde sub-onderdelen van het project.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Ontwikkelen van een functiegebouw (incl. functiebeleid en beloningsbeleid) uitgevoerd.	 Voorbereidingen zijn gaande in samenwerking met O&P Rijk voor het uitvoeren van een inventarisatie van het functiegebouw.	Contractering voor opstellen functiegebouw gereed. O&P Rijk heeft een plan van aanpak opgesteld, waarin ook het opstellen van het functiegebouw is opgenomen. Implementatie van dit plan zal naar verwachting starten in Q4.	Q4 2025
		Functiegebouw is ontwikkeld en bestuurlijk vastgesteld, en de implementatie van het functiegebouw is van start Loopt op schema. Het DRH is van start gegaan met bepaalde sub-onderdelen van het project. Het traject van afstemming over projectuitvoering met O&P-Rijk is reeds gaande.	Q1 2026
HR-dashboard operationeel.	 De KPIs voor het meten van kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht die in de vorige periode zijn opgesteld, vormen hier input voor. Ook de nieuwe KPIs zijn in een digitaal dashboard geplaatst.	Uitbreiding digitaal dashboard is live. Nog niet gestart.	Q4 2026
		Evaluatie digitaal dashboard is afgerond. Nog niet gestart.	Q1 2027
Implementatie E-HRM (gefaseerd) uitgevoerd.	 Op grond van een oriënterend bezoek van P-Direkt eind van Q3 2025 zal een plan van aanpak worden opgesteld.	Contractering E-HRM gereed. P-Direkt is eind Q3 gestart met de benodigde analyse.	Q4 2025
		Eerste modules E-HRM live. Is mede afhankelijk van advies P-Direkt.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status			Realisatiedatum
Leadership programma ((zelf) leiderschap en Changemanagement) uitgevoerd.	 Het Leadership programma en Changemanagement programma is succesvol aanbesteed, het programma start in oktober.	Leadership programma en PvA opgesteld.	✓	Gereed.	Q4 2024
		Aanbesteding Leadership programma gestart.	✓	Gereed.	Q1 2025
		Contractering Leadership programma gereed.	✓	Gereed.	Q2 2025
		Leadership programma opgesteld.	✓	Het DRH en de leverancier zijn reeds van start gegaan met de verdere doorontwikkeling en in uitvoering brengen van het programma	Q4 2025
		Eerste cyclus Leadership programma afgerond en geëvalueerd.		Loopt op schema.	Q1 2027
Nieuwe opleidings- en ontwikkelingsbeleid (in-, door- en uitstroom) operationeel.	Vorbereidingen zijn gaande in samenwerking met O&P Rijk voor het uitvoeren van een inventarisatie van het opleidings- en ontwikkelingsbeleid.	Contractering voor opstellen o&o beleid gereed.		O&P Rijk heeft een plan van aanpak opgesteld, waarin ook het opstellen van het o&o beleid is opgenomen. Implementatie van dit plan zal naar verwachting starten in Q4.	Q4 2025
		Nieuwe opleidings- en ontwikkelingsbeleid is opgesteld en ingediend voor bestuurlijke besluitvorming, en de implementatie van het nieuwe opleidings- en ontwikkelingsbeleid is van start.		Loopt op schema. Het DRH is van start gegaan met bepaalde sub-onderdelen van het project. Het traject van afstemming over projectuitvoering met O&P-Rijk is reeds gaande.	Q4 2026

Thema

BELASTINGEN

INLEIDING

Visie

Het creëren van een belastingstelsel dat eerlijk, efficiënt en transparant is en dat bijdraagt aan een gezonde economische groei en sociale ontwikkeling op Aruba.

Samenhang

Belastinghervormingen dienen zich te richten op het versterken van de fiscale infrastructuur door middel van (1) heldere en toegankelijke belasting wet- en regelgeving om de naleving door belastingbetalers te bevorderen, (2) technologische innovatie om de efficiëntie van belastingheffing en -inning te verbeteren, door middel van de beschikbaarheid van elektronische aangiften en belastingssystemen, en (3) effectief risicobeheer om potentiële belastingontduiking en -ontwijking te identificeren en aan te pakken. Dit hangt samen met National Mission 1 project 17, National Mission 1 project 18, National Mission 2 project 19.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 8 (Eerlijk werk en economische groei), SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur) en SDG 12 (Verantwoorde consumptie en productie).

Eigenaar

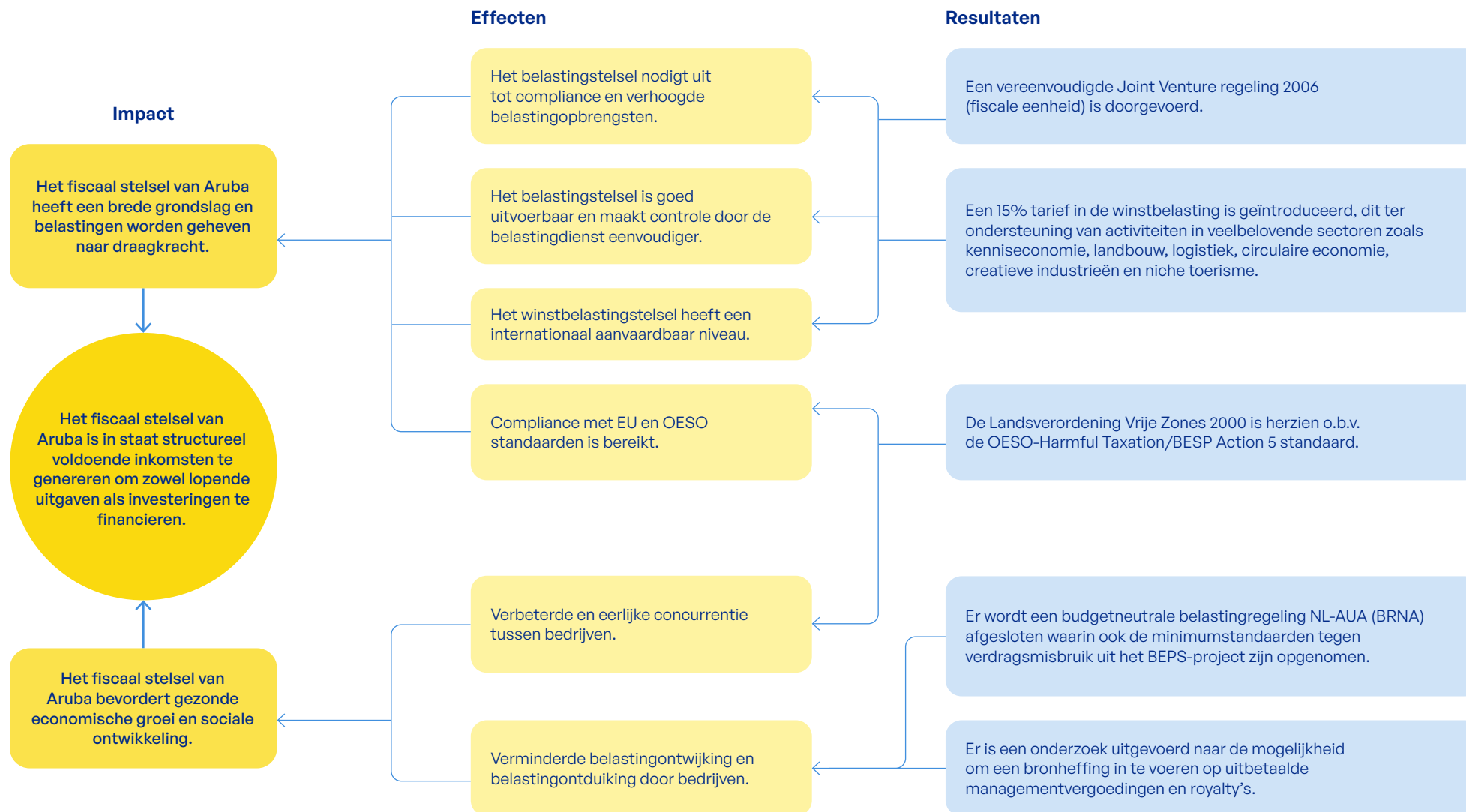
Ministerie van Financiën & Cultuur.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

- Gegevensuitwisseling Fiscus - Banken gecodificeerd.
- Internationale gegevensuitwisseling gerealiseerd.
- Diverse aanpassingen doorgevoerd, waaronder inkomstenbelasting, loonbelasting, winstbelasting, dividendbelasting, belasting over bedrijfsomzetten, overdrachtsbelasting, toeristenheffing, en algemene landsverordening belastingen.

RESULTAATKETEN 1

Hervorming van het belastingstelsel

RESULTATEN 1

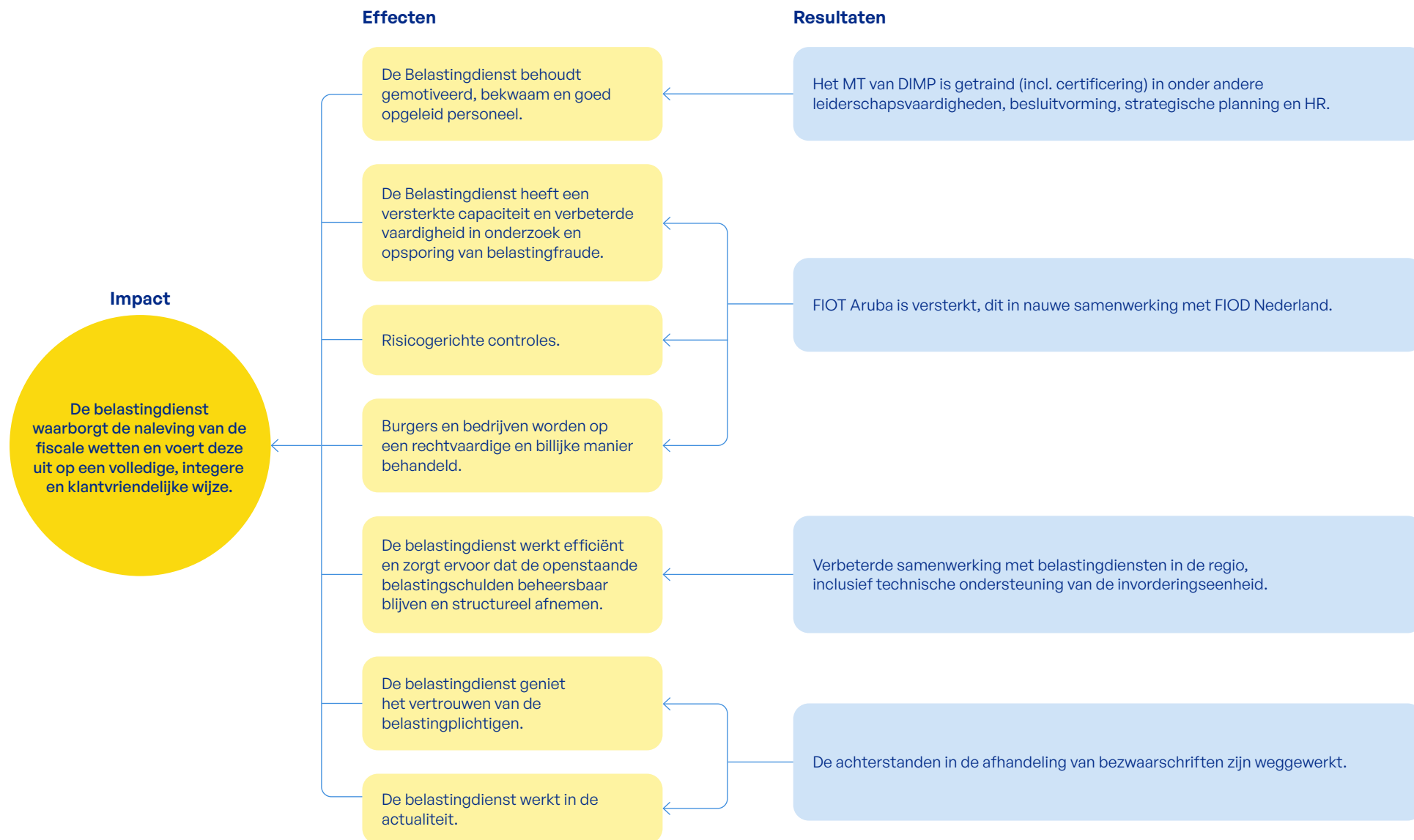
Hervorming van het belastingstelsel

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Een vereenvoudigde Joint Venture regeling 2006 (fiscale eenheid) is doorgevoerd.	 Volgens planning wordt gewerkt aan de aanpassing van de regeling.	Concept vereenvoudigde Joint Venture regeling 2025 (fiscale eenheid) voltooid.	 Loopt op schema.	Q4 2025
		Vereenvoudigde Joint Venture regeling 2025 (fiscale eenheid) van kracht.	 Nog niet gestart.	Q1 2027
Een 15% tarief in de winstbelasting is geïntroduceerd, dit ter ondersteuning van activiteiten in veelbelovende sectoren zoals kenniseconomie, landbouw, logistiek, circulaire economie, creatieve industrieën en niche toerisme.	 Loopt op schema.	Concept wetgeving gereed.	 Concept wetgeving is al ingediend bij DWJZ.	Q4 2025
		Introductie van een 15% tarief in de winstbelasting.	 Nog niet gestart.	Q1 2027
De Landsverordening Vrije Zones 2000 is herzien o.b.v. de OESO-Harmful Taxation/BESP Action 5 standaard.	 De landsverordening is al aangepast aan de OESO-normen. Er komt tevens begunstigend beleid ter stimulering van nieuwe activiteiten in de vrije zones van veelbelovende sectoren.	Concept wetgeving gereed.	 Gereed.	Q4 2025
		Aangepaste wetgeving van kracht.	 Nog niet gestart.	Q1 2027
		Begunstigend beleid nieuwe activiteiten Vrije Zones van kracht.	 Loopt op schema.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Er wordt een budgetneutrale belastingregeling NL-AUA (BRNA) afgesloten waarin ook de minimumstandaarden tegen verdragsmisbruik uit het BEPS-project zijn opgenomen.	! Vooralsnog is er geen consensus over de BRNA. Als er ambtelijk in Q4 geen consensus wordt bereikt, wordt dit naar het bestuurlijk niveau getild.	Duidelijkheid over de mogelijkheden om tot overeenstemming te komen over de BRNA. ! Aandachtspunt, zie toelichting resultaat.	Q4 2025
Er is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid om een bronheffing in te voeren op uitbetaalde managementvergoedingen en royalty's.	↗ Beoogd wordt om integraal naar de fiscaliteit van de hotelsector te kijken, waarbij de introductie bronheffing op management fees en royalty's een van de opties is.	Plan van aanpak "Introductie bronheffing op management fees en royalty's" bestuurlijk vastgesteld. ↗ Op schema.	Q2 2026
		Uitvoering plan van aanpak "Introductie bronheffing op management fees en royalty's". ... Nog niet gestart.	Q4 2026

RESULTAATKETEN 2

Hervorming van de belastingdienst

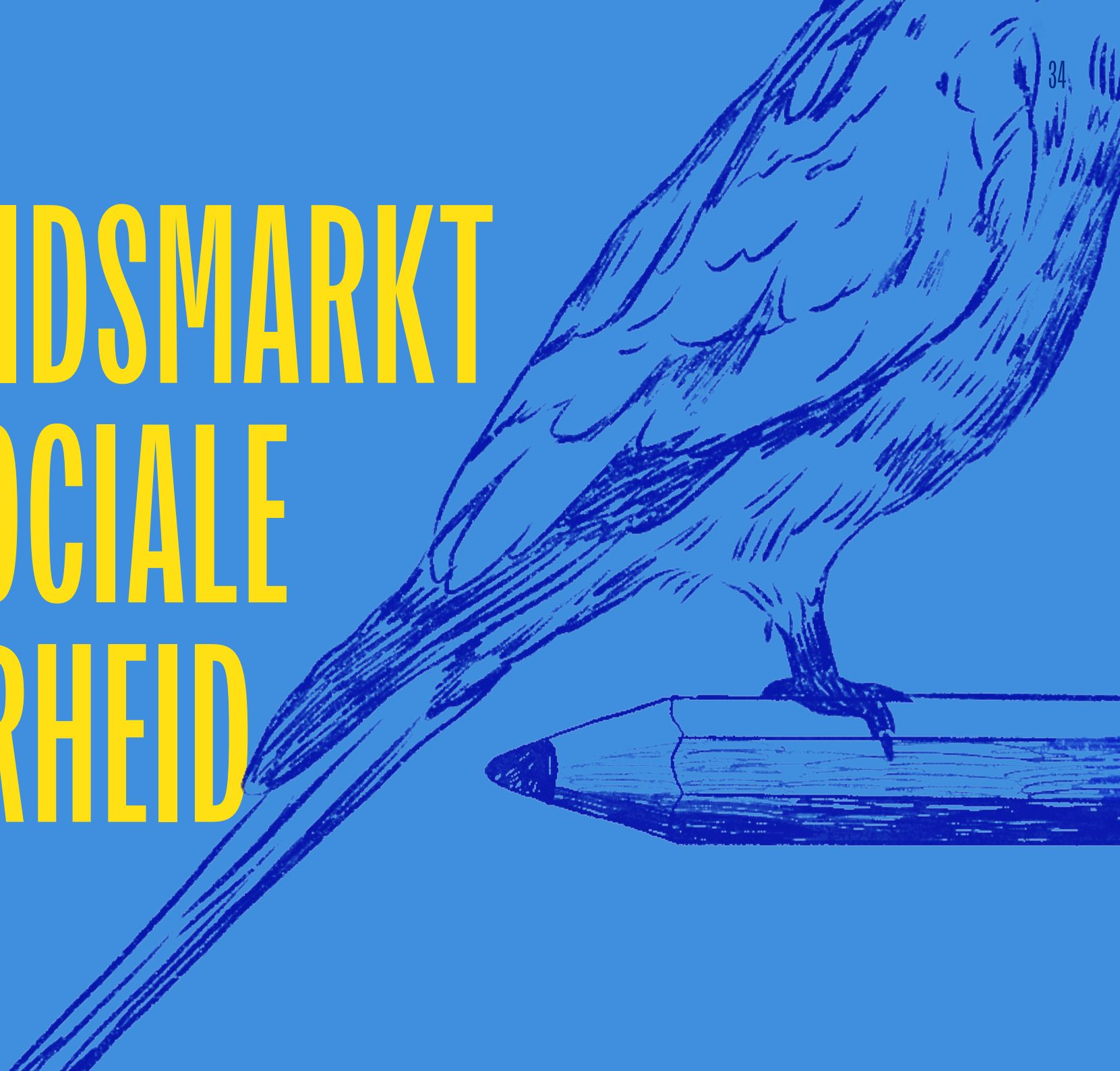
RESULTATEN 2

Hervorming van de belastingdienst

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Het MT van DIMP is getraind (incl. certificering) in onder andere leiderschapsvaardigheden, besluitvorming, strategische planning en HR.	... Het MT DIMP zal worden getraind vanuit het leadership traject dat wordt opgepakt i.h.k.v. het thema Kosten en Effectiviteit Publieke Sector. Daarmee vervalt dit resultaat.	Vorbereidingen training afgerond (behoefteanalyse, maatwerk trainingsprogramma, selectie certificeringsinstituut, budget, certificering). ... Nog niet gestart.	Q4 2025
		Op maat gemaakt trainingsprogramma voltooid. ... Nog niet gestart.	Q4 2026
FIOT Aruba is versterkt, dit in nauwe samenwerking met FIOD Nederland.	🕒 Vanwege de noodzaak tot prioritering bij de Belastingdienst en in verband met de kabinetswisseling is gekozen deze activiteit op te schuiven.	Aanpak “Versterking en capaciteitsopbouw van FIOT Aruba” gereed. 🕒 De capaciteit van de FIOT is uitgebreid tot nagenoeg de beschikbare formatie. In november zal FIOD Nederland een bezoek brengen aan Aruba om de aanpak en insteek van de ondersteuning vorm te geven.	Q4 2025
		Aanvang ondersteuning FIOT door FIOD. ... Zie toelichting hierboven.	Q1 2026
Verbeterde samenwerking met belastingdiensten in de regio, inclusief technische ondersteuning van de invorderingseenheid.	... Aruba gaat de ondersteuning van de invorderingseenheid zelf oppakken d.m.v. interne opleidingen, capaciteitsversterking en het aanscherpen van de beleidsmaatregelen, en dus niet in regionaal verband. Daarmee vervalt dit deelresultaat.	Plan van aanpak “Ondersteuning van de invorderingseenheid van het Departamento di Impuesto” bestuurlijk vastgesteld. ... Nog niet gestart.	Q3 2025
		Uitvoering plan van aanpak voor de “Ondersteuning van de invorderingseenheid van het Departamento di Impuesto” van start. ... Nog niet gestart.	Q1 2026
De achterstanden in de afhandeling van bezwaarschriften zijn weggewerkt.	📈 De inhaalactie loopt voor op het oorspronkelijke schema. Daarbij zijn maatregelen genomen die er aan bijdragen dat er geen nieuwe achterstanden zullen ontstaan.	Inhaalactie voltooid en lessons learned geïmplementeerd. 📈 Het Plan van Aanpak wordt conform schema uitgevoerd, Q4 wordt er een voortgangsrapportage opgeleverd.	Q1 2027

Thema

ARBEIDSMARKT EN SOCIALE ZEKERHEID

INLEIDING

Visie

Het arbeidsmarktstelsel van Aruba bevordert arbeidsparticipatie, productiviteit en waardig werk en wordt ondersteund door een toereikend, duurzaam en betaalbaar socialezekerheidsstelsel.

Samenhang

Dit thema hangt samen met:

- Het masterplan Repositioning our Sails.
- National Mission 4: Aruban Citizens boast high standards of health(care) and social security.
- National Mission 7: Aruba has a flexible labor market and adaptable local work force that have the tools and skills to maximize their earnings potential and to adapt with a moving market.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 1 (geen armoede) en SDG 8 (eerlijk werk en economische groei).

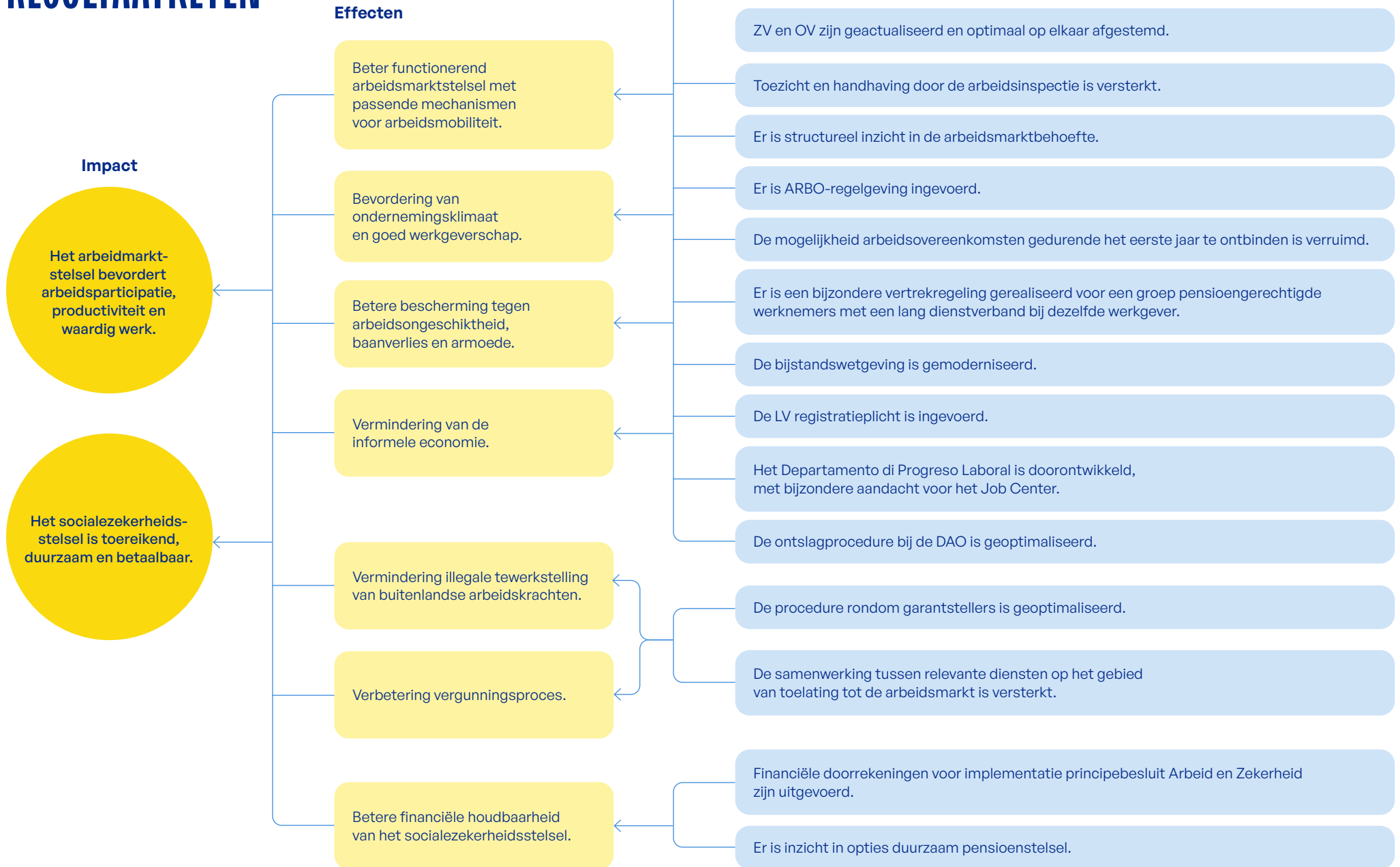
Eigenaar

Ministerie van Arbeid, Energie en Integratie en Ministerie van Justitie en Sociale Zaken.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

- Onderzoeken naar arbeidsmarktbeleid en naar sociale zekerheid afgerond.
- Consultatietraject met sociale partners afgerond, leidend tot nota 'Un Rumbo Nobo brindando prosperidad y seguridad'.
- Principebesluit modernisering arbeidsmarkt en sociale zekerheidsstelsel.
- Meerjarenplan aanpak illegale tewerkstelling buitenlandse arbeidskrachten vastgesteld.
- Peer review Nederlandse Arbeidsinspectie.
- Implementatie van nieuwe werkwijze verzamelen personeelsbehoefte.

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Een Werkloosheidsregeling is gerealiseerd.	! De doorlooptijd van dit traject staat onder druk. De uitvoering hangt af van de bestuurlijke besluiten van het nieuwe kabinet.	Doorrekening scenario's werkloosheidsregeling gereed.	✓ Dit deelresultaat is afgerond.	Q4 2024
		Advies Werkloosheidsregeling gereed voor bestuurlijke besluitvorming.	! Het rekenmodel is in juli aan de nieuwe minister gepresenteerd, die een advies hierover aan de Directie Arbeid en Onderzoek heeft verzocht, wat hij zal meenemen bij zijn besluitvorming	Q4 2025
		Concept Wetgeving werkloosheidsregeling ingediend DWJZ.	! Vanwege de opgelopen vertraging wordt het wetgevingstraject pas later opgepakt.	Q2 2026
ZV en OV zijn geactualiseerd en optimaal op elkaar afgestemd.	🕒 Op basis van gesprekken met de sociale partners zal de Minister nader de invulling van dit traject vormgeven.	Notitie Zv en OV i.s.m. SVB gereed.	✓ Dit tussenproduct is gereed.	Q4 2024
		Advies Zv en OV gereed voor bestuurlijke besluitvorming.	✓ Op basis van gesprekken met de sociale partners zal de Minister nader de invulling van dit traject vormgeven.	Q2 2025
		Concept wetgeving Zv en OV ingediend bij DWJZ.	✓ Op basis van gesprekken met de sociale partners zal de Minister nader de invulling van dit traject vormgeven.	Q4 2025
Toezicht en handhaving door de arbeidsinspectie is versterkt.	↗ Loopt op schema.	Peer review Nederlandse Arbeidsinspectie gereed.	✓ Dit tussenproduct is gereed.	Q4 2024
		Advies arbeidsinspectie op basis van aanbevelingen peer review, uitvoeringstoets en speelveldanalyse gereed voor bestuurlijke besluitvorming.	✓ Conform advies heeft de Minister de Directie Arbeid en Onderzoek (DAO) de opdracht gegeven om de verschillende aanbevelingen te implementeren.	Q2 2025
		Implementatietraject aanbevelingen peer review gereed.	↗ Loopt op schema.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Er is structureel inzicht in de arbeidsmarktbehoefte.	 Vooralsnog heeft de opgelopen vertraging van de deelresultaten geen invloed op de planning van het beoogde resultaat.	Ontwikkeling nieuwe werkwijze ‘verzamen personeelsbehoefte’ afgerond. Dit tussenproduct is gereed.	Q2 2025
		Start pilot nieuwe werkwijze. Een besluit over de uitvoering van een vergelijkbare taak wordt meegenomen in het traject doorontwikkeling Departamento di progreso laboral (DPL).	Q2 2025
		Invoering forecasting model gereed. Er is vertraging opgelopen bij de gunning van de opdracht waardoor ook de oplevering vertraging oploopt.	Q1 2026
		Afronding en evaluatie pilot nieuwe werkwijze inclusief besluitvorming vervolg gereed. De nieuwe werkwijze is naar tevredenheid geïmplementeerd	Q3 2025
		Forecasting voor 2026 gereed. Vanwege de opgelopen vertraging bij de invoering van het forecasting model wordt de datum van dit deelresultaat verplaatst.	Q1 2026
Er is ARBO-regelgeving ingevoerd.	 De doorlooptijd van dit traject staat onder druk. Gegeven de omvang en complexiteit van dit traject is nader onderzoek noodzakelijk.	Juridisch advies invoering arbowetgeving opgeleverd. Dit tussenproduct is gereed.	Q4 2024
		Advies ARBO - regelgeving inclusief uitvoeringsaspecten en kosteninschatting gereed voor bestuurlijke besluitvorming. Gegeven de omvang en impact van de arbowetgeving is nader onderzoek noodzakelijk. Vanwege de complexiteit van dit onderwerp wordt dit uitbesteed waardoor de datum verschuift.	Q2 2026
		Concept wetgeving ARBO - regelgeving ingediend bij DWJZ. Vanwege de opgelopen vertraging en de complexiteit van dit thema wordt de datum van het wetgevingstraject verplaatst.	Q4 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
De mogelijkheid arbeidsovereenkomsten gedurende het eerste jaar te ontbinden is verruimd.	 De doorlooptijd van dit traject staat onder druk. Op basis van juridisch advies gaat de Minister de mogelijkheden tot uitbreiding van contractsoorten verkennen. Deze verkenning zal betrokken worden bij de bestuurlijke besluitvorming over dit traject.	Uitwerking adviesnotitie ontbinding arbeidsovereenkomsten afgerond.	 Dit tussenproduct is gereed.	Q1 2025
		Advies ontbinding arbeidsovereenkomsten op basis van advies inclusief uitvoeringsaspecten en financieringsaspecten gereed voor bestuurlijke besluitvorming.	 De minister heeft mede op basis van de adviesnotitie besloten om de mogelijkheden tot uitbreiding van contractsoorten te verkennen. Die verkenning moet worden meegenomen in het advies naar de Minister voor bestuurlijke besluitvorming, waardoor de datum is verplaatst.	Q4 2025
		Concept wetgeving ontbinding arbeidsovereenkomsten ingediend bij DWJZ.	 Door de opgelopen vertraging bij het opleveren van het advies wordt de datum verplaatst.	Q2 2026
Er is een bijzondere vertrekregeling gerealiseerd voor een groep pensioengerechtigde werknemers met een lang dienstverband bij dezelfde werkgever.	 Op basis van gesprekken met de sociale partners zal de Minister nader de invulling van dit traject vormgeven. Dit vraagt bestuurlijke aandacht omdat de insteek onduidelijk is en het tijdspad onder druk staat.	Onderzoek naar doelgroep uitgevoerd & uitwerking contouren regeling afgerond.	 Onderzoek naar de omvang van de doelgroep is uitgevoerd maar het formuleren van de contouren van de regeling vergt afstemming met de sociale partners. Op basis van gesprekken met de sociale partners zal de Minister de invulling van dit traject nader vormgeven.	Q1 2025
		Advies vertrekregeling inclusief uitvoeringsaspecten voor bestuurlijke besluitvorming.	 Op basis van gesprekken met de sociale partners zal de Minister nader de invulling van dit traject vormgeven.	Q2 2025

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
De bijstandswetgeving is gemoderniseerd.	 Loopt op schema.	Advies bijstandswetgeving gereed voor bestuurlijke besluitvorming.	✓ De minister heeft een bestuurlijk besluit genomen , dit besluit wordt nog gedeeld met TWO Nederland.	Q2 2025
		Concept wetgeving bijstand ingediend bij DWJZ.	! Meerdere Landsbesluiten en Landsverordeningen dienen te worden gerealiseerd. De onderlinge samenhang en afhankelijkheid kan een risico betekenen voor de voortgang. Daarbij is de beschikbare wetgevingscapaciteit na september niet zeker.	Q4 2025
		Implementatietraject nieuwe bijstandswetgeving gestart	 Loopt op schema.	Q1 2026
De LV registratieplicht is ingevoerd.	 Vooralsnog heeft de opgelopen vertraging van de deelresultaten geen invloed op de planning van het beoogde resultaat.	Concept Landsverordening (LV) registratieplicht afgerond.	✓ Dit tussenproduct is gereed.	Q4 2024
		Start indieningstraject wetgeving LV.	! De Raad van Advies heeft in juni advies uitgebracht, dat momenteel wordt verwerkt waarna de LV kan worden aangeboden aan de Staten.	Q1 2025
Het Departamento di Progreso Laboral is doorontwikkeld, met bijzondere aandacht voor het Job Center.	 De doorlooptijd van dit traject staat onder druk. De uitvoering hangt af van de bestuurlijke besluiten van het nieuwe kabinet.	Adviestraject DPL gereed.	! Na bespreking met de Minister is besloten om dit traject te prioriteren, verwachting is dat het adviestraject gereed is in Q4. Dit traject heeft vertraging opgelopen vanwege de kabinetswisseling.	Q4 2025
		Advies voor bestuurlijke besluitvorming gereed n.a.v. takenanalyse DPL.	✓ N.a.v. advisering heeft de Minister besloten om aan de hand van een extern advies-traject vervolgstappen te nemen t.b.v. de doorontwikkeling van DPL.	Q2 2025
		Implementatie doorontwikkeling DPL gestart.	... Op basis van de aanbevelingen van het externe adviestraject wordt een implementatietraject uitgevoerd.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
De ontslagprocedure bij de Directie Arbeid en Onderzoek (DAO) is geoptimaliseerd.	 De doorlooptijd van dit traject staat onder druk. De uitvoering hangt af van de bestuurlijke besluiten van het nieuwe kabinet.	Adviestraject voor optimalisering ontslagprocedure DAO afgerond.	 Dit tussenproduct is gereed.	Q4 2024
		Advies ontslagprocedure DAO gereed voor bestuurlijke besluitvorming.	 Er is een advies aan de Minister voorgelegd. De minister heeft behoefte aan nadere informatie alvorens er een besluit wordt genomen. De besluitvorming zal eind Q4 plaatsvinden.	Q4 2025
		Concept wetgeving ontslagprocedure DAO ingediend bij DWJZ.	 Naar aanleiding van de besluitvorming zal de wetgeving (op verschillende niveau's) worden uitgewerkt.	Q2 2026
De procedure rondom garantstellers is geoptimaliseerd.	 De minister heeft verzocht om een integrale aanpak voor de verbetering van het toelatingsbeleid, waarbinnen ook aandacht dient te zijn voor de garantstellers-problematiek	Start Uitvoering stappenplan implementatie aanbevelingen garantstellers.	 Afstemming met de betrokken diensten heeft geleid tot verzoek om externe ondersteuning, dat nog moet worden uitgewerkt.	Q4 2025
De samenwerking tussen relevante diensten op het gebied van toelating tot de arbeidsmarkt is versterkt.	 De minister heeft verzocht om een integrale aanpak voor de verbetering van het toelatingsbeleid, waar binnen ook aandacht dient te zijn voor de samenwerking en gegevens-uitwisseling tussen diensten	PvA verbetering gegevensuitwisseling gereed voor bestuurlijke besluitvorming.	 Het PvA zal opnieuw voor besluitvorming worden voorgelegd na oplevering van een extern advies. Om die reden wordt de deadline verschoven naar Q1 2026.	Q1 2026
		Start traject verbetering gegevensuitwisseling.	 Dit traject vergt nog bestuurlijke besluitvorming, waarvoor eerst een extern advies noodzakelijk is. Om die reden wordt de deadline verschoven naar Q2 2026. Vanwege de druk op het tijdsplan staat dit op aandachtspunt.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Financiële doorrekeningen voor implementatie principebesluit Arbeid en Zekerheid zijn uitgevoerd.	 De uitvoering van de financiële doorrekeningen heeft vertraging opgelopen, omdat de onderliggende adviezen later dan gepland zijn opgeleverd. Waar adviezen beschikbaar zijn, zijn de financiële implicaties reeds verwerkt; de resterende doorrekeningen volgen bij de oplevering van de nog uitstaande adviezen.	Verwerking financiële doorrekeningen en inschattingen in adviezen voor het bestuur gereed. De adviezen worden later opgeleverd dan gepland. Waar mogelijk zijn de financiële implicaties onderdeel van de adviezen.	Q1 2026
Er is inzicht in opties duurzaam pensioenstelsel.	 Aruba heeft besloten dit traject niet verder voort te zetten.	TOR onderzoek pensioensleeftijd ingediend voor bestuurlijke besluitvorming. Aruba heeft besloten dit traject niet verder voort te zetten.	Q3 2025

Thema

ECONOMIE

INLEIDING

Visie

Aruba heeft een nieuw economisch model dat duurzaam, inclusief en veerkrachtig is met een gastvrij zakenklimaat. Aruba is milieuverantwoord en vergroot zijn concurrentievoordeel in de regio.

Samenhang

De visie is in overeenstemming met het masterplan “Repositioning our sails” en het beleid van de minister van EZCDO “Aruba’s transitie naar een duurzame en inclusief economisch model”.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 1 (Geen armoede), SDG 7 (Betaalbare en duurzame energie), SDG 8 (Eerlijk werk en economische groei), SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur), SDG 16 (Vrede, justitie en sterke publieke diensten).

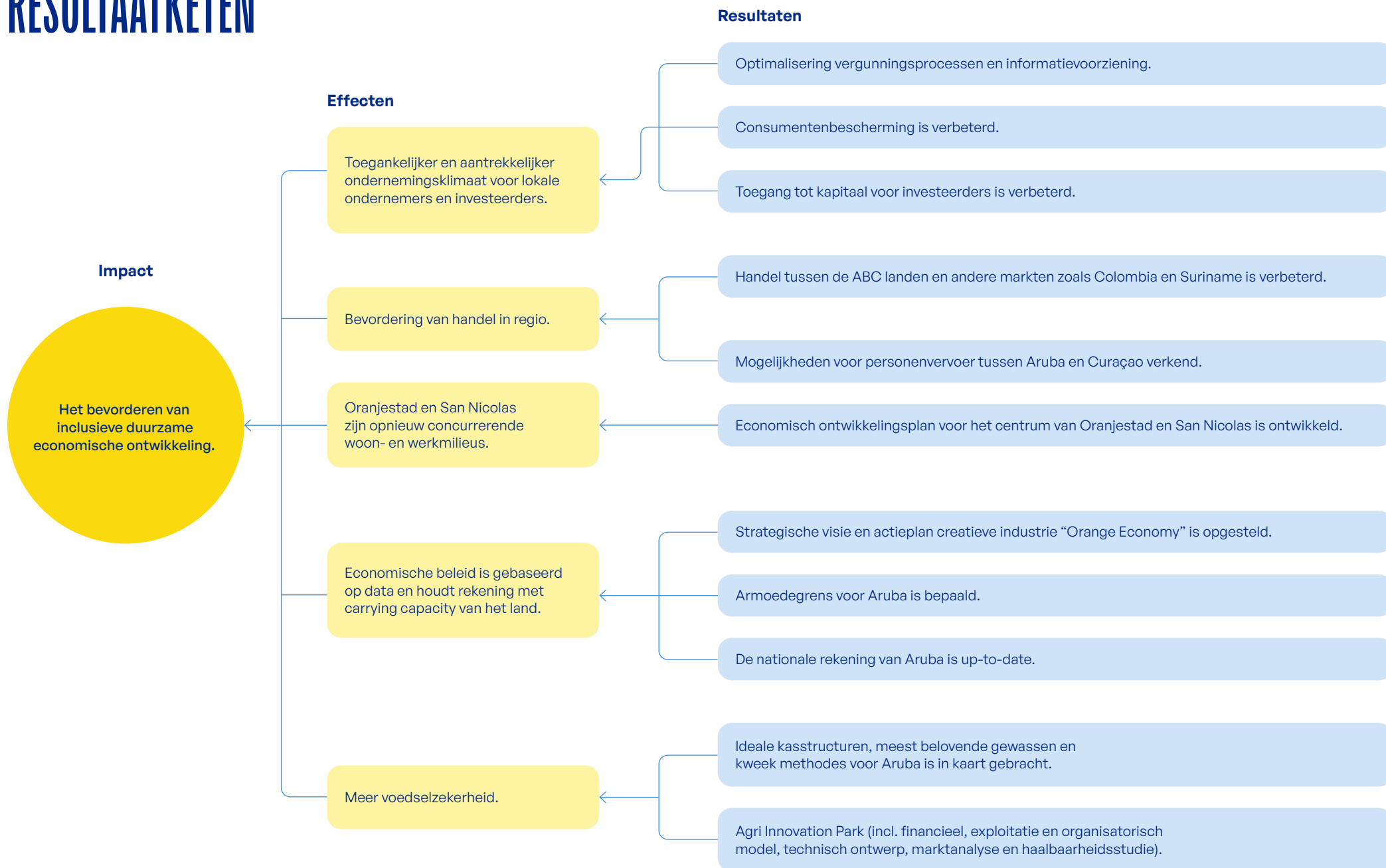
Eigenaar

Ministerie van Economische Zaken, Communicatie, Duurzame Ontwikkeling.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

- Oprichting Aruba Fair Trade Authority.
- Onderzoek naar ondernemings- en investeringsklimaat afgerond.
- Landsverordening basisbetaalrekening aangeboden aan Raad van Advies.
- Landsverordening handhaving consumentenbescherming aangeboden aan Raad van Advies.
- Onderzoeksrapport Ideale Kasstructuren.

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Optimalisering vergunningsprocessen en informatievoorziening.	! Dit traject vergt nog inhoudelijke bestuurlijke besluitvorming.	PvA virtueel vergunningsportaal bestuurlijk vastgesteld.	⌚ Dit traject vergt nog inhoudelijke bestuurlijke besluitvorming, waardoor de datum wordt verplaatst.	Q4 2025
		PvA vestigingsverordening bestuurlijk vastgesteld.	✓ Dit tussenproduct is gereed.	Q3 2024
		Concept wetgeving vestigingsverordening aangeboden aan Parlement.	⌚ Het indieningstraject is mede afhankelijk van de beschikbare capaciteit van DWJZ.	Q2 2026
		Virtueel portaal geïmplementeerd.	... Datum is aangepast vanwege opgelopen vertraging in het bestuurlijke vaststelling van het PvA virtueel vergunningsportaal.	Q1 2027
		Adviesrapport Investment Vehicle opgesteld.	⌚ In overleg tussen Aruba en Nederland is besloten dit project af te voeren, zodat capaciteit vrijkomt voor andere projecten.	Q2 2025
Consumentenbescherming is verbeterd.	↗ Loopt op schema.	Detacheringen ACM-AFTA t.b.v. consumentenbescherming afgerond.	↗ Loopt op schema.	Q2 2026
		Regulering van water en energietarieven ingevoerd.	↗ Loopt op schema.	Q1 2027
Toegang tot kapitaal is verbeterd.	↗ Loopt op schema.	Kredietregistratiestelsel ingevoerd.	! De inwerkingtreding van de Landsverordening regeling consumentenkrediet is vertraagd. De meeste concept-ministeriële regelingen zijn opgesteld, maar een wetswijziging is nog nodig. Gezien de benodigde voorbereiding en werving/opleiding van toezichthouders wordt de inwerkingtreding niet eerder dan 1 januari 2027 voorzien. Het kredietregistratiestelsel kan daarmee in Q1 2027 worden ingevoerd. Via het Landspakket wordt in de tussentijd gewerkt aan de voorbereidingen.	Q1 2027

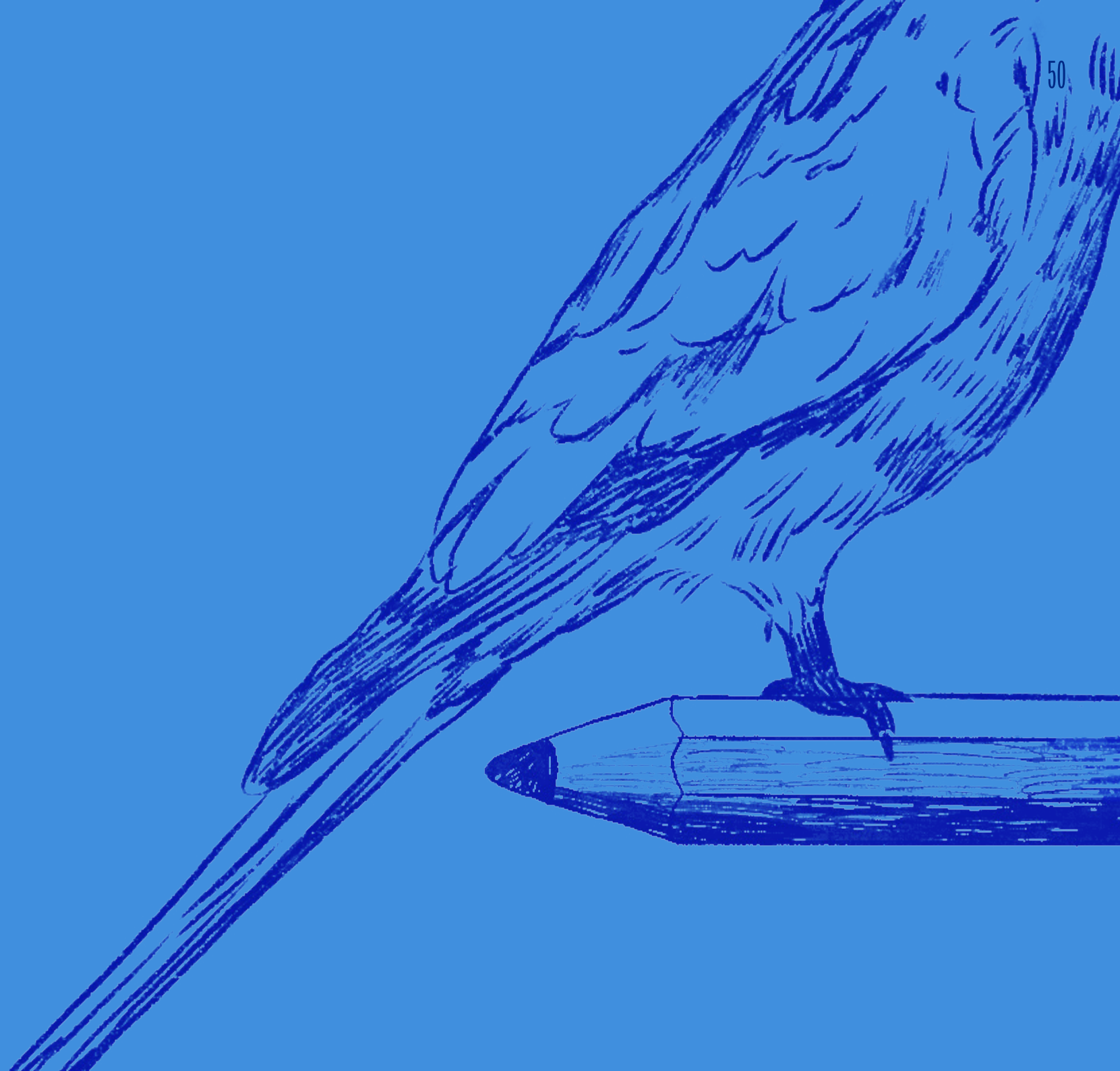
Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
		Implementatiestrategie voor de FinTech sector is opgesteld.	 Het onderzoek van ECLAC dat de basis vormt van de implementatiestrategie, heeft vertraging opgelopen. De datum is daarom verschoven.	Q2 2026
		Adviesrapport toegang tot kapitaal opgesteld.	 In overleg tussen Aruba en Nederland is besloten dit project af te voeren, zodat capaciteit vrijkomt voor andere projecten.	Q2 2025
		Evaluatie Haalbaarheidstudie Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) afgerond.	 In overleg tussen Aruba en Nederland is besloten dit project af te voeren, zodat capaciteit vrijkomt voor andere projecten.	Q3 2025
		Vereenvoudiging openen bankrekening gerealiseerd.	 Het advies van de RvA wordt verwerkt in het nadere rapport. Het wetsontwerp wordt vervolgens aangeboden aan het parlement.	Q1 2026
		Ecosysteem Analyse Start Aruba bestuurlijk vastgesteld.	 Voor de verdere ontwikkeling van het ondernemersklimaat is een verdiepende ecosysteemanalyse noodzakelijk. Deze analyse brengt in kaart welke schakels in het ecosysteem ontbreken of versterking behoeven, zoals startup support, wet- en regelgeving of incubatiecapaciteit. Daarnaast worden kansen voor samenwerking tussen overheid, onderwijs, bedrijfsleven en impact hubs geïdentificeerd. Op basis van deze inzichten kan gericht beleid worden ontwikkeld en uitgevoerd om het startup-ecosysteem van Aruba toekomstbestendig en effectief te maken.	Q4 2025
Handel tussen de ABC landen en andere markten zoals Colombia en Suriname is verbeterd.	 Vooralsnog heeft de vertraging bij het deelresultaat geen invloed op het beoogde resultaat.	Adviesrapport bevordering handel gereed.	 Het opstellen van het PvA voor dit adviesrapport vergt meer afstemming met Curacao en Bonaire waardoor de datum wederom is verschoven.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Mogelijkheden voor personenvervoer tussen Aruba en Curaçao verkend.	 Vooral nog heeft de vertraging bij het deelresultaat geen invloed op het beoogde resultaat.	Call for proposal fast ferry uitgezet.	 Dit traject wacht op een besluit van de Ministerraad van Curaçao.	Q4 2026
		Beoogde uitvoerder fast ferry geselecteerd.	 Dit traject wacht op een besluit van de Ministerraad van Curaçao.	Q1 2027
Economisch ontwikkelingsplan voor het centrum van Oranjestad en San Nicolas is ontwikkeld.	 Loopt op schema.	Adviesrapport inclusief actieplan economische ontwikkeling centrum San Nicolas en Oranjestad bestuurlijk vastgesteld.	 Het concept PVA ligt bij TWO NL voor de bestuurlijke vaststelling.	Q2 2026
Strategische visie en actieplan creatieve industrie “Orange Economy” is opgesteld.	 Loopt op schema.	Mapping uitgevoerd en strategische visie en actieplan creatieve industrie Orange Economy bestuurlijk vastgesteld.	 Loopt op schema.	Q3 2026
Armoedegrens voor Aruba is bepaald.	 Loopt op schema.	Methodologie en databronnen voor structurele bepaling armoedegrens bepaald.	 Loopt op schema.	Q4 2025
		Methodologie en databronnen voor het meten van de koopkracht is bepaald.	 Loopt op schema.	Q4 2025
		Start toepassing armoedegrens van de periodieke monitoring sociaal- economisch beleid.	 Loopt op schema.	Q4 2026
Administratieve Organisatie (AO), Interne Controle (IC), en interne beheersing (IB) van de CBS is versterkt.	 Loopt op schema.	Administratieve Organisatie (AO), Interne Controle (IC), en interne beheersing (IB) van de CBS beschreven en vastgesteld inclusief AO/IC handboek.	 Loopt op schema.	Q2 2026
		Methodologische concepten van de Nationale Rekeningen uitgewerkt en personeel getraind.	 Nog niet gestart.	Q3 2026
		CBS is in staat tijdig de nationale rekeningen te publiceren.	 Nog niet gestart.	Q1 2027

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
Ideale kasstructuren, meest belovende gewassen en kweek methodes voor Aruba is in kaart gebracht.	✓ Het onderzoeksrapport is opgeleverd, waarmee dit resultaat is afgerond.	Onderzoeksrapport Ideale kastructuren opgeleverd.	✓ De feedback rondes om te komen tot een eindversie van het onderzoeksrapport hebben langer geduurd dan gedacht. Het onderzoeksrapport is eind februari opgeleverd. Het onderzoeksrapport vormt de basis voor de invulling van het Agri Innovation Park.	Q4 2024
Agri Innovation Park (incl. financieel, exploitatie en organisatorisch model, technisch ontwerp, marktanalyse en haalbaarheidsstudie).	↗ Ondanks de vertragingen bij de deelresultaten komt de realisatie van het eindresultaat niet in gevaar.	Technisch ontwerp Agri Innovation Park afgerond.	🕒 Door de vertraging in het opleveren van het onderzoeksrapport is de datum van de afronding opgeschoven	Q1 2026
		Financieel, exploitatie en organisatorisch model Agri Innovation Park opgesteld.	🕒 Door de vertraging in het opleveren van het onderzoeksrapport is de datum van de afronding opgeschoven	Q1 2026
		Marktanalyse en haalbaarheidsstudie Agri Innovation Park afgerond.	🕒 Door de vertraging in het opleveren van het onderzoeksrapport is de datum van de afronding opgeschoven	Q1 2026
		Start realisatie Agri Innovation Park.	⋯ Nog niet gestart.	Q1 2027
Scenario's herontwikkeling raffinaderij terrein uitgewerkt.	↗ Loopt op schema.	Start aanbestedingstraject externe inhuur advies hergebruik terrein olieraffinaderij.	↗ Loopt op schema.	Q4 2025

Thema

ZORG

INLEIDING

Visie

Op basis van het gesloten Zorgakkoord (dat is gebaseerd op bestaand en aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (incl. bekostiging) en effectiviteit van de zorg) ontwikkelen en implementeren van projecten en programma's die de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg waarborgen, en door middel van preventie werken aan de verduurzaming van zorg.

Samenhang

Dit thema hangt samen met Visiedocument Volksgezondheid Aruba 2021 -2025; National strategic framework for Health Sector Aruba 2021-2030; Aruba National Multi-Sectoral Action Plan for Non Communicable Diseases 2020-2030; Zorgakkoord Juli 2023; Meerjarenplan Financieel Kader UO AZV- 1 november 2023.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 3 (Goede gezondheid en welzijn), SDG 4 (Kwaliteitsonderwijs), SDG 10 (Duurzame steden en gemeenschappen).

Eigenaar

Ministerie van Volksgezondheid.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

- Zorgakkoord afgesloten inclusief financiële prognose.
- Financieel prognosemodel t.b.v. zorgakkoord opgeleverd, wat meerjarige sturing op zorgkosten mogelijk maakt.
- Rationalisering van tarieven van laboratoriumtesten gerealiseerd.
- Landsverordening verpakte geneesmiddelen in werking
- Vroegtijdige interventieprogramma's obesitas uitgebreid
- Contracteringssysteem van de eerstelijnszorg gereed

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Protocollen terug- en doorverwijzingen (5) zijn vastgesteld en geïmplementeerd.	 De protocollen zijn vastgesteld en worden nog dit jaar geïmplementeerd.	Eerste 5 protocollen gereed en vastgesteld door het Kwaliteitsinstituut.	 De protocollen zijn, iets later dan oorspronkelijk gepland vanwege benodigd overleg met het veld, goedgekeurd door de kwaliteitsraad. Op 13 december 2025 worden de protocollen formeel van kracht, deze worden gepresenteerd tijdens een congres. Begin Q4 zullen afspraken worden gemaakt omtrent monitoring van nog vast te stellen KPI's en zal de nulmeting starten.	Q4 2025
		Nulmeting gereed.	... Vanaf 13 december 2025 zijn de protocollen formeel van kracht, deze worden gepresenteerd tijdens een congres. Begin Q4 zullen afspraken worden gemaakt omtrent monitoring + KPI's en zal de nulmeting starten.	Q4 2025
		Evaluatie protocollen gereed.	... Omdat de protocollen later dan gepland worden vastgesteld, verschuift ook de datum evaluatie gereed.	Q3 2026
Er is in Aruba een revalidatieop-tie gecreëerd.	 Bezien wordt nog of TWO hier technische bijstand voor kan geven.	Plan van aanpak inclusief begroting ingediend voor bestuurlijke vaststelling.	 Bezien wordt nog of TWO hier technische bijstand voor kan geven.	Q1 2025
De vroege interventieprogramma's op het gebied van obesitas zijn uitgebreid.	 De uitbreiding van de interventieprogramma's komt minder snel tot stand dan aanvankelijk gedacht, met name door uitdagingen rond de financiering.	Structurele financiering gerealiseerd (d.m.v. bijvoorbeeld wetgeving).	 AZV heeft aangegeven dat de huidige wetgeving onvoldoende ruimte biedt om de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) structureel te financieren bij obesitas. Gekeken zal worden naar mogelijke oplossingsrichtingen, waarvoor een nieuw deelproduct wordt opgenomen.	Q2 2025
		Extern advies omtrent de juridische ruimte t.b.v. dekking interventieprogramma's bij obesitas.	... Betreft extern advies omtrent de juridische ruimte voor dekking interventieprogramma's bij obesitas.	Q1 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status			Realisatiedatum
De diabeteszorg wordt geïntensifieerd door het toepassen van een multidisciplinaire aanpak.	 De multidisciplinaire aanpak diabeteszorg zal naar verwachting in Q1 2026 van start gegaan.	Projectplan en nulmeting gereed.	✓	Projectplan is inmiddels afgerond en ingediend bij TWO Nederland. Daarbij zijn gegevens uit de nulmeting gebruikt als onderbouwing. Een eerste versie van het plan is in mei ingediend, vanwege behoefte aan extra informatie is er enige vertraging ontstaan in dit traject.	Q4 2024
		Multidisciplinaire aanpak diabeteszorg gestart.	...	Nog niet gestart.	Q1 2026
		Evaluatie gereed.	...	Nog niet gestart.	Q2 2027
De huisartsenopleiding is uitgebreid (bovenformatief).	 Zoals eerder gerapporteerd, zal het aantal bovenformatieve opleidingsplaatsen in de project fase die valt binnen de OR naar verwachting lager uitvallen. Naar aanleiding daarvan is een verzoek tot herallocatie van subsidiegelden ingediend.	5 v/d 10 boven formatie met opleiding gestart.	...	Nog niet gestart.	Q3 2025
		7 v/d 10 boven formatie met opleiding gestart in Q3 2026.	...	Nog niet gestart.	Q3 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Het contracteringssysteem van de tweedelijnszorg is gereed.	 De uitvoering van deze activiteit heeft enige vertraging opgelopen, waarbij vanwege voortschrijdend inzicht de zgn sterfhuisconstructie voor niet in loondienst werkende specialisten is losgelaten. Inmiddels zijn uitgangspunten mbt de contractering nader uitgewerkt in een advies aan het zorgveld, de AZV en de overheid en is die uitwerking richtinggevend voor het vervolgtraject.	Implementatieplan opgesteld. Advies en stappenplan zijn gereed, de opdracht tot het uitwerken van een implementatieplan is gegeven, met ook de planning voor de implementatie. Als dit gereed is, zal de nieuwe contractering worden ingevoerd.	Q2 2026
		Contracteringssysteem gereed en ingevoerd. ... De planning volgt uit het nog op te stellen implementatieplan.	-
Herstructurering en versterking Kwaliteitsinstituut.	... Het bestaande kwaliteitsinstituut bevindt zich nog in een fase waarin de institutionele capaciteit en de borging van het mandaat niet volledig zijn gerealiseerd. In een rapport zal worden uitgewerkt wat er voor nodig is om het instituut naar het gewenste niveau te tillen.	Rapport m.b.t. doorontwikkeling Kwaliteitsinstituut gereed. ... Nog niet gestart.	Q2 2026

Thema

ONDERWIJS

INLEIDING

Visie

Kwaliteitsonderwijs dat generaties (van jong tot oud) in staat stelt om hun individuele leerbehoeften, ambities en talenten optimaal te ontwikkelen en bij te dragen aan een duurzame samenleving.

Samenhang

Dit thema hangt samen met het Beleidsplan 2021-2025 en PEN 2030.

Sustainable Development Goals

Dit thema draagt bij aan SDG 4 (Kwaliteitsonderwijs).

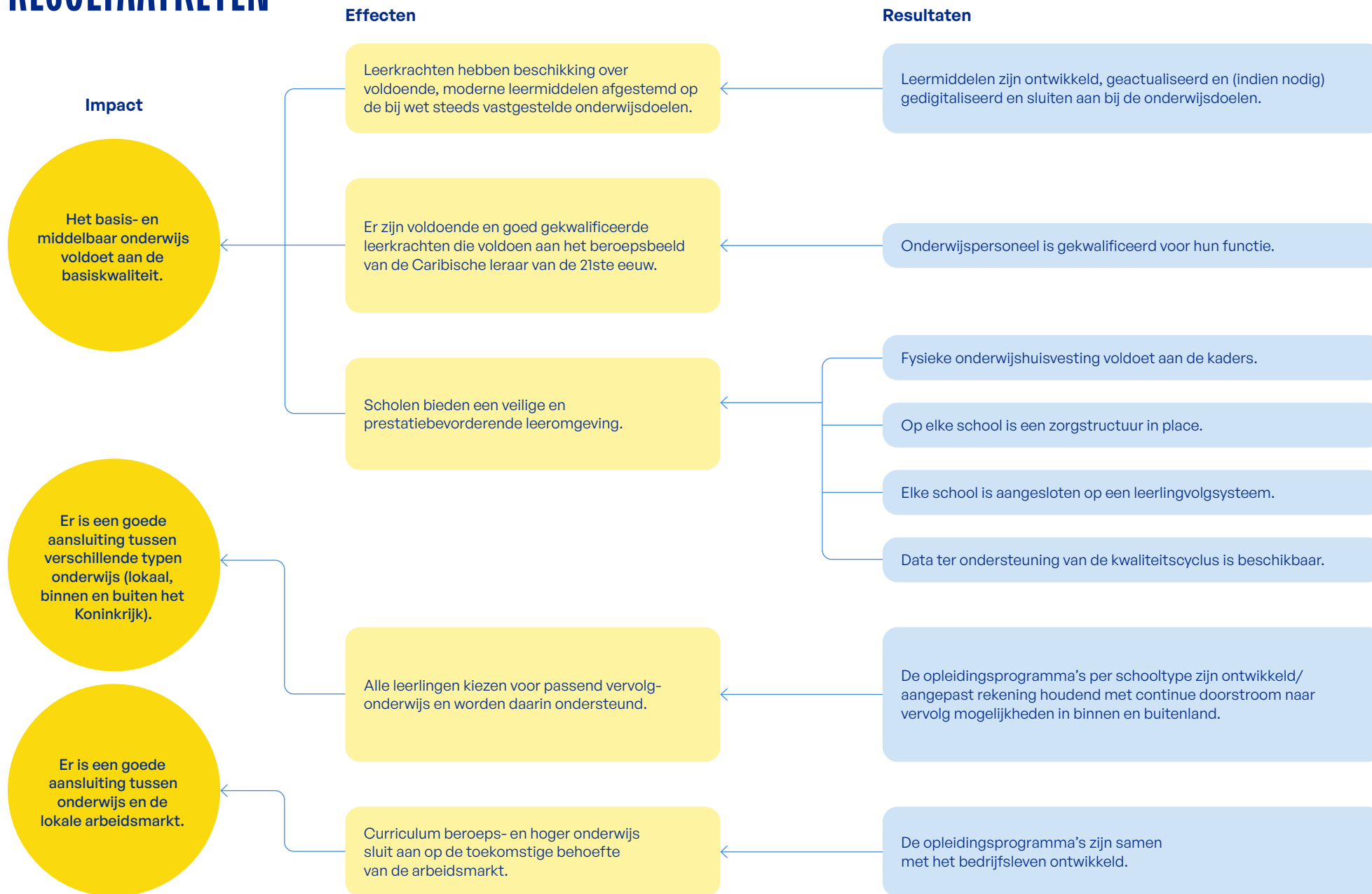
Eigenaar

Ministerie van Onderwijs en Sport.

Reeds opgeleverde (deel)resultaten

- Doorlichting afgerond.
- Professionaliseringskader vastgesteld en implementatie gestart.
- Keuzeprocès leermiddelen door schoolbesturen in gang gezet.
- Visie leerlingenzorg gereviseerd en implementatieplan in ontwikkeling.
- Fase 1 inventarisatie schoolgebouwen afgerond.
- Fase 1 inventarisatie inventaris afgerond.
- Kengetallen vastgesteld.
- Technische eisen, wensen en behoeften data systeem geïnventariseerd.
- Nulmeting inrichting schoolgebouwen afgerond.
- Uitvoeringstoets/uitvoeringsanalyse duurzaam registratiesysteem kengetallen afgerond.

RESULTAATKETEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Leermiddelen zijn ontwikkeld, geactualiseerd en (indien nodig) gedigitaliseerd en sluiten aan bij de onderwijsdoelen.	 Loopt op schema.	Systematiek keuze en aanschaf/ontwikkeling leermiddelen t.b.v behalen onderwijsdoelen gerealiseerd.	 Uit de inventarisaties is gebleken dat er extra aandacht moet komen voor de aanschaf en ontwikkeling van de leermiddelen Nederlands als Vreemde Taal en Papiamento, vandaar de verdere uitwerking in de volgende twee tussenresultaten.	Q4 2026
		Leermiddelen “Nederlands als Vreemde Taal” ontwikkeld.	 Loopt op schema.	Q4 2026
		Ondersteunende leermiddelen Papiamento ontwikkeld.	 Loopt op schema.	Q4 2026
		Inzicht in bekostiging van leermiddelen en examinering.	 Loopt op schema.	Q1 2026
Onderwijspersoneel is gekwalificeerd voor hun functie.	 Loopt op schema.	Implementatieplan professionaliserings-traject bestuurlijk vastgesteld.	 Het plan is samengevoegd met het implementatieplan voor de zorgstructuur en inmiddels geaccordeerd door Land Aruba. Het bevat diverse projecten waarvoor ondersteuning zal worden gevraagd bij TWO Nederland. Deze projecten worden daarnaast afzonderlijk opgenomen in de uitvoerings-agenda als tussenmijlpalen.	Q2 2025
		Professionaliseringsaanbod is ontwikkeld.	 Gereed.	Q3 2025
		M&E professionalisering leraren ingevoerd.	 Loopt op schema.	Q1 2026

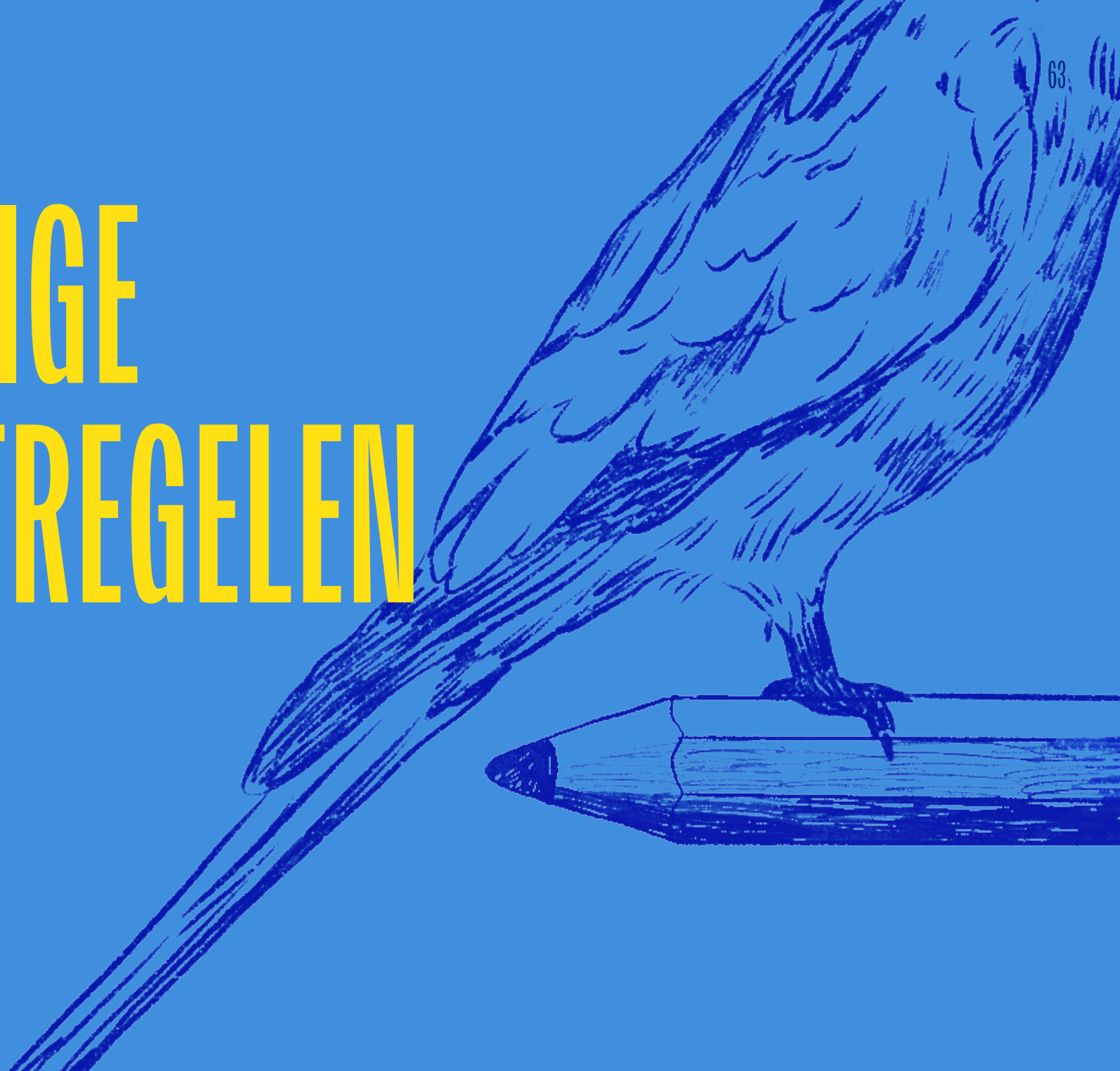
Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Fysieke onderwijshuisvesting voldoet aan de kaders.	 De nulmeting van de staat van de schoolgebouwen wordt door Dienst Openbare Werken (DOW) in december 2025 afgerond voor de onderbouw; voor de bovenbouw wordt een externe partij ingeschakeld. Hierdoor wordt de eerdere vertraging beperkt. Dit blijft een aandachtspunt omdat de haalbaarheid onder druk staat.	Nulmeting staat schoolgebouwen afgerond. De oplevering van de nulmeting door de Dienst Openbare Werken (DOW) is vervroegd: de nulmeting van de onderbouw wordt in december afgerond, terwijl voor de bovenbouw een externe partij wordt ingezet. Hierdoor wordt de eerdere vertraging beperkt en ontstaat mogelijk ruimte om het onderhoud van de meest urgente schoolgebouwen sneller ter hand te nemen.	Q2 2026
		Nulmeting inrichting schoolgebouwen afgerond. Dit tussenproduct is gereed.	Q1 2025
		PvA renovatie en inrichting scholen o.b.v. prioriteitenlijst bestuurlijk vastgesteld. PvA renovatie en inrichting scholen, dat aanvankelijk later zou worden opgeleverd, kan nu eerder worden afgerond. Hiermee wordt de planning naar voren gehaald en ontstaat ruimte om tijdiger te starten met de uitvoering van de prioritaire werkzaamheden.	Q3 2026
		Systematisch kwaliteitsmanagement op het gebied van infrastructuur, inclusief bekostigingssystematiek, is opgezet. Nog niet gestart.	Q4 2026
		M&E systeem veilige leeromgeving gecompileerd en financiering beschikbaar. Datum is aangepast aan doorlooptijd ondersteunde activiteiten die betrekking hebben op de aanpassing van de normbedragen.	Q4 2026
		Inzicht in de benodigde financiën voor renovatie/ inrichting van schoolgebouwen. Op basis van de nulmeting zal de coordinator van het traject een inschatting maken van de benodigde middelen inclusief een onderhoudsplan.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status			Realisatiedatum
Op elke school is een zorgstructuur aanwezig.	 Loopt op schema.	Implementatie PvA voor de herziene interne leerlingenzorgstructuur primair en beroepsonderwijs bestuurlijk vastgesteld.	✓	Het plan is samengevoegd met het implementatieplan voor de zorgstructuur en inmiddels geaccordeerd door Land Aruba. Het bevat diverse projecten waarvoor ondersteuning zal worden gevraagd bij TWO Nederland. Deze projecten worden daarnaast afzonderlijk opgenomen in de uitvoeringsagenda als tussenmijlpalen. Die tussenmijlpalen worden in de opmaak van de volgende UA toegevoegd.	Q2 2025
		Implementatie PvA voor de herziene interne leerlingenzorgstructuur AVO bestuurlijk vastgesteld.	✓	Het plan is samengevoegd met het implementatieplan voor de zorgstructuur en inmiddels geaccordeerd door Land Aruba. Het bevat diverse projecten waarvoor ondersteuning zal worden gevraagd bij TWO Nederland. Deze projecten worden daarnaast afzonderlijk opgenomen in de uitvoeringsagenda als tussenmijlpalen. Die tussenmijlpalen worden in de opmaak van de volgende UA toegevoegd.	Q4 2025
		M&E zorgstructuur primair en beroepsonderwijs uitgevoerd.		Loopt op schema.	Q1 2026
		Inzicht in bekostiging zorgstructuur.	...	Nog niet gestart.	Q1 2026
Elke school is aangesloten op een leerlingvolgsysteem.	 Loopt op schema.	API's gereed voor Try Out.		Loopt op schema.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
Data ter ondersteuning van de kwaliteitscyclus is beschikbaar.	 Loopt op schema.	Uitvoeringstoets/uitvoeringsanalyse duurzaam registratiesysteem kengetallen gereed.	 Evaluatierapport is opgeleverd.	Q3 2025
		Implementatie Uitvoeringsplan OpenEmis afgerond.	 Nog niet gestart.	Q1 2027
		Eerste testfase "Bucket" afgerond.	 Bezien wordt of de koppeling werkt voor de 20 kengetallen. ("Bucket" refereert naar het centrale data systeem.)	Q2 2026
		Convenant tussen de onderwijsentiteiten getekend.	 Dit betreft afspraken tussen Dienst Inspectie Onderwijs, Departamento Enseñansa Aruba en Dienst Uitvoering Onderwijs Subsidies over gebruik van de data.	Q1 2026
De opleidingsprogramma's per schooltype zijn ontwikkeld/aangepast rekening houdend met continue doorstroom naar vervolg mogelijkheden in binnen en buitenland.	 Loopt op schema.	Onderwijsdoelen primair en beroepsonderwijs geactualiseerd.	 Loopt op schema.	Q4 2025
		Onderwijsdoelen AVO geactualiseerd.	 Onderwijs doelen van AVO volgen die van Nederland. Deze zijn momenteel onder revisie, als gevolg waarvan de streefdatum beïnvloed kan worden.	Q4 2026
De opleidingsprogramma's zijn samen met het bedrijfsleven ontwikkeld.	 Loopt op schema.	Onderwijsdoelen beroepsonderwijs zijn gevalideerd door het bedrijfsleven middels PEL.	 Loopt op schema.	Q3 2025

Thema

OVERIGE MAATREGELEN

RESULTATEN

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum	
Nationaal Statistisch Systeem opgezet en operationeel. Met het operationeel worden van het zgn NSS beschikt Aruba over een platform (digitaal en organisatorisch), waarmee zorg wordt gedragen voor de beschikbaarheid en toegankelijkheid van kwalitatief hoogwaardige, relevante en tijdige officiële statistieken ten behoeve van zowel beleidsmakers als het brede nationale en internationale publiek. Het NSS-platform zal in fases steeds verder worden uitgebouwd om officiële statistieken te kunnen produceren en publiceren op aandachtsgebieden die voldoen aan de behoeften van voornoemde gebruikers van officiële statistieken.	 De technische en de BI infrastructuur (eerste onderdeel) zijn inmiddels, na enige vertraging, opgeleverd. Vervolgacties, waaronder de review en uitwerking van nieuwe onderdelen, kunnen nu worden opgepakt.	De opzet van de technische infrastructuur en de eerste fase van de BI-infrastructuur van het NSS Data Platform is gereed. 	De opzet van de technische infrastructuur is eind Q2 2025 opgeleverd. V.w.b. de BI-infrastructuur is het eerste onderdeel (1 van in totaal 4), zijnde de bevolkingsstatistieken, in Q3 2025 opgeleverd. Verdere uitbreiding volgt, onder meer met buitenlandsehandelstatistiek, onderwijsstatistieken en statistieken op basis van surveys.	Q2 2026
		De opzet van de technische infrastructuur en de eerste fase van de BI-infrastructuur van het NSS Data Platform is gereviewd. 	Nu de technische infrastructuur is opgeleverd kan de review daarvan worden ingepland. De offerte is reeds goedgekeurd. In samenspraak met de uitvoerder zal de datum van aanvang en de opleveringsdatum worden ingepland. De review van de BI-infrastructuur wordt ingepland nadat de vier onderdelen daarvan (zie hierboven) zijn opgeleverd.	Q3 2026
		NSS wetgeving ter goedkeuring aangeboden aan Staten. 	Het nader rapport over de concept NSS wetgeving wordt, n.a.v. advies van de Raad van Advies, momenteel ambtelijk afgerond. Volgende stap is het aanbieden aan de Staten van Aruba in Q4.	Q4 2025
		Lagere regelgeving goedgekeurd. 	Nadat de wetgeving geaccordeerd is, zal nadere regelgeving moeten worden opgesteld. In hoeverre dit in Q3 2026 kan worden gerealiseerd, hangt onder meer af van de beschikbaarheid van juridische capaciteit.	Q3 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum
In werking treding ministeriële regeling consumentenkrediet. In de regeling consumentenkre- diet worden regels vastgesteld m.b.t. het verstrekken van geld- en goederenkrediet en de overeenkomst van pandleningen. Dit ter verbetering van de financiële en economische positie van de consumenten.	 De in werking treding van de ministeriële regeling consu- mentenkrediet is vertraagd. Verzocht advies van de DWJZ is ontvangen en wordt geëvalueerd. Aan de hand van de evaluatie van het advies en besluitvorming daarover zal een nieuwe ingangsdatum bepaald worden.	Regeling in werking.	 Zie toelichting bij resultaat.	Q3 2025
Implementatie Kansspelautoriteit. Op basis van onderzoek is bepaald dat het toezicht op kansspelen versterkt moet worden middels het opzetten van een Kansspelautoriteit (KSA). De KSA draagt bij aan het tegengaan van criminele invloeden in de kansspelsector en aanbidding van illegale kansspelen.	 Vooralsnog heeft de vertra- ging bij het aanstellen van de kwartiermaker geen invloed op het beoogde resultaat.	Kwartiermaker KSA aangesteld.	 De kwartiermaker is eind Q2 aangesteld.	Q1 2025
		Werving en selectie lokale medewerkers afgerond.	 Nog niet gestart.	Q3 2026
		Onderzoek kansspelverslaving uitgezet.	 Nog niet gestart.	Q4 2025
		Bestuur KSA aangesteld.	 Nog niet gestart.	Q2 2026
		KSA operationeel.	 Nog niet gestart.	Q1 2027
		Roadmap KSA geactualiseerd.	 De kwartiermaker zal op basis van de bestaande stukken en gesprekken met diverse stakeholders de roadmap actualiseren.	Q4 2025
		Concept wetgeving opgesteld.	 Het in kaart brengen van de huidige wet- en regel- geving op het gebied van bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, het vergelijken daarvan met internationale normen en standaarden, en het inventariseren van de behoeften en de mate van toepasbaarheid hiervan in de lokale context	Q2 2026
		Conceptwetgeving ingediend bij de Staten.	 Nog niet gestart.	Q3 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Versterking KSA. Ter versterking van de brede toezichhoudende rol van KSA worden de volgende activiteiten mede opgepakt, o.a. consumentenbescherming, kansspelverslaving en samenwerking Dienst Casinowezen (DAC).	... Dit resultaat kan pas worden gerealiseerd nadat de Kwartiermaker is aangesteld en een korte inwerkfase heeft doorlopen.	Implementatieplan KSA inclusief consumentenbescherming bestuurlijk vastgesteld. ... Nog niet gestart.	Q4 2025
		Letter of intent DAC-KSA bestuurlijk vastgesteld. ... Nog niet gestart.	Q1 2026
In werking treding rijkswet privacy gegevens. Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet.	⌚ Door verschoven Justitieel Vierlanden Overleggen (JVO's) en verschillen in zienswijze tussen landen is het tijdspad vertraagd. Vooralsnog heeft de vertraging bij de deelresultaten geen invloed op het beoogde resultaat.	Hoofdstuk 4 van het concept-wetsontwerp opgesteld. ! De projectgroep is bezig met de contouren van hoofdstuk 4 waarin de slotbepalingen en ook overgangstermijnen moeten worden opgeschreven. Het eerdere tijdsplan is ruim overschreden dit heeft mede te maken met de behoefte aan consensus binnen dit traject.	Q4 2025
		Uitvoeringstoets van hoofdstuk 3 uitgevoerd. ! In het aankomende JVO zal de projectgroep toestemming vragen om de uitvoeringstoets van hoofdstuk 3 uit te voeren. Dit heeft vertraging opgelopen omdat een aantal JVO's niet door zijn gegaan vanwege verschillende kabinetswisselingen.	Q1 2026
		Uitvoeringstoets van hoofdstuk 4 uitgevoerd. ... Nog niet gestart.	Q2 2026
		Consultatieronde in alle landen uitgevoerd na afronding van de concept-Rijkswet en financiële gevolgen van de Rijkswet inzichtelijk gemaakt. ⌚ Vanwege opgelopen vertragingen verschuift de datum.	Q4 2026
		Vacatureteksten n.a.v. bijstandsverzoek landen besproken en vastgesteld. ✓ Gereed.	Q4 2024

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status		Realisatiedatum	
		Expert i.h.k.v. bijstandsverzoek landen geworven en aangesteld.		Er wordt door JenV gewerkt aan de werving en selectie van 2 fte voor ondersteuning van de implementatie/voorbereiding in de landen van e uitkomsten van dit project. Dit traject heeft al enige vertraging opgelopen vanwege beperkt eigenaarschap Ministerie JenV	Q4 2025
		Één concept wettekst bescherming persoonsgegevens.		Door het samenvoegen van de verschillende hoofdstukken zal het gehele systeem van de bescherming van persoonsgegevens voor het Caribisch deel van het Koninkrijk in één conceptwettekst komen. Het gaat hier dan om de concept wettekst en de daarbijhorende algemene toelichting. Dit traject heeft vertraging opgelopen vanwege uitgestelde JVO's.	Q2 2026
		Integrale uitvoeringstoets.		De integrale toets zal plaatsvinden na het uitvoeren van de uitvoeringstoets van hoofdstuk 4. De datum is verplaats vanwege opgelopen vertraging binnen dit traject.	Q3 2026
Moderne rechtspositie regeling voor Caribische beroepsmilitairen, inclusief wettelijke inkadering. Aruba komt met behulp van Defensie met een concept landsverordening en landsbesluit om de verouderde dienstplicht-verordeningen aan te passen en om de ARUMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroommogelijkheden van de ARUMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.	 Loopt op schema.	Instellen werkgroep gereed.		Met terugwerkende kracht is er een werkgroep ingesteld.	Q1 2025
		Concepten voor landsverordening en landsbesluit ambtelijk vastgesteld.		Het ministerie van Defensie heeft de concepten opgesteld van zowel de landsverordening Arumil en het landsbesluit Arumil, elk met bijbehorende toelichting. De concepten zijn nu in behandeling bij het DWJZ. In oktober vindt er overleg plaats tussen het DWJZ, DRH, CZMCARIB en het ministerie van Defensie over de verdere afronding en ambtelijke vaststelling van de documenten.	Q1 2026
		Aanbieden concept-landsverordening en -landsbesluit ter parlementaire behandeling.		Nog niet gestart.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Introductie Deposito Garantiestelling.	 Het landsbesluit DGS is nagenoeg gereed. Voordat dat vastgesteld kan worden, moet andere regelgeving (ic de verordening) worden aangepast. De doorlooptijd hiervan is nu nog niet in te schatten, ook omdat deze mede afhankelijk is van onder meer advisering van de Raad van Advies en goedkeuring door de Staten. Na uiteindelijke vaststelling volgt het implementatietraject, onder meer het oprichten van een stichting, een bewustwordingscampagne etc. Verwachting is dat de regeling rond 2028 zal ingaan.	Vaststelling landsbesluit DGS. Loopt op schema.	nnb
		Inwerkingtreding landsbesluit DGS. Loopt op schema.	Q2 2028
Deelneming en dividendbeleid is van kracht.	 Loopt op schema.	Deelnemingen en dividendbeleid van kracht. Het nieuwe beleid is conform planning bestuurlijk vastgesteld. Op basis hiervan kan de organisatorische inbedding van de nieuwe verdeling van rollen- en verantwoordelijkheden plaatsvinden. Het beleid is geformuleerd als 'einddoel' en zal stapsgewijs worden geïmplementeerd. Streven is om de eerste stap in de uitvoering van het beleid vanaf Q3 2026 af te ronden.	Q3 2026
Definitie en kader bepaald voor omvang externe inhuur.	 Loopt op schema.	Definitie en kader bepaald voor omvang externe inhuur. Nog niet gestart.	Q2 2026

Beoogde resultaten	Status resultaten	Deel- / tussenproducten en status	Realisatiedatum
Kader bepaald voor omvang huisvestingskosten Arubaanse overheid.	... Nog niet gestart.	Kader bepaald voor omvang huisvestingskosten Arubaanse overheid. ... Nog niet gestart.	Q4 2025
Verhoogde efficiency en kwaliteit van wetgevingsproducten.	↗ Loopt op schema.	Arubaans Beleidskompas ontwikkeld en ingevoerd. ↗ De Ministerraad heeft ingestemd met het advies "Project Beleidskompas Aruba". Inmiddels is aangevangen met de activiteiten om te komen tot het kompas.	Q2 2026
		Wettenbank online. ↗ Dit betreft een toegankelijke en gebruikersvriendelijke website, met een compleet overzicht van de geldende wetgeving, inclusief parlementaire geschiedenis; vergelijkbaar met wetten.nl in NL.	Q4 2026
Versterkte IT functie binnen de overheid.	↗ ICTU brengt eind september 2025 een bezoek aan Aruba, waarbij dit onderwerp wordt meegenomen. Ten tijde van het opstellen van dit document was het resultaat daarvan, van invloed op de uiteindelijk ICT organisatie, nog niet bekend.	IT functie en bijbehorende IT organisatie en governance zijn vastgesteld. ↗ Loopt op schema.	Q1 2026
		IT functie en bijbehorende IT organisatie en governance zijn geïmplementeerd. ... Nog niet gestart.	Q1 2027

Implementation agenda and Implementation report Country package

SINT MAARTEN

1 October 2025 — 31 March 2026

CONTENTS

1. Contents	2	10. Economy	47
		Introduction	48
2. Introduction	4	Result Chain	49
		Results	50
3. Glossary	7	11. Healthcare	54
4. Symbols	8	Introduction	55
5. Overview Themes	9	Result Chain	56
		Results	57
6. Financial management	10	12. Education	63
Introduction	11	Introduction	64
Result chain	12	Result Chain	65
Results	13	Results	66
7. Costs and effectiveness in the public sector	19	13. Rule of law and other measures	69
Introduction	20	Introduction	70
Result chain	21	Result Chain	71
Results	22	Results 1	72
8. Taxation	30	Results 2	75
Introduction	31		
Result Chain 1	32		
Results 1	33		
Result Chain 2	34		
Results 2	35		
9. Labour market and social security	38		
Introduction	39		
Result Chain	40		
Results	41		

Sint Maarten and the Netherlands jointly implement the Country Package Sint Maarten, based on the Mutual Arrangement for Cooperation on Reforms.

The cover page of the Implementation Agenda and Implementation Report shows the Brown Pelican. This is the national symbol of Sint Maarten, it symbolizes resilience and adaptability. This is what Sint Maarten, supported by the Netherlands, strives for when implementing the reforms as described in the Country Package: a more resilient economy and society. The Implementation Agenda and Implementation Report outline the plans and progress made in the reforms. This process is symbolized by the pencil: the Brown Pelican is ready to set and follow the lines. Lastly, the colors used are the colors of the Sint Maarten National Development Vision 2020-2023 and Beyond: Growing Stronger Together.

INTRODUCTION

On December 22, 2020, Sint Maarten and the Netherlands signed the Country Package Sint Maarten. This Country Package contains a broad palette of reforms. It aims to contribute to the resilience of the economy and society. The Country Package includes reforms in the areas of financial management, public sector, taxation, the financial sector, economy, healthcare, education and rule of law.

The cooperation between Sint Maarten and the Netherlands for the Country Package was given a legal basis on April 4, 2023 in the Mutual Arrangement for Cooperation on Reforms. This arrangement has an initial term of four years with the possibility of extension. Ownership, equality and commonality are the guiding principles of the Mutual Arrangement.

The reforms from the Country Package are periodically elaborated in an Implementation Agenda, with concrete steps to be taken to realize the reforms. Progress is also reported periodically in an Implementation Report. This agenda and report are jointly prepared and adopted by Sint Maarten and the Netherlands. This is the second 2025 Implementation Agenda and Report.

Coherence

Adopted in 2022, the National Development Vision 2020-2030 and beyond (NDV) formulates the national development for Sint Maarten. This vision consists of three themes and 25 goals, namely:

- Theme 1: A compassionate and united society.
- Theme 2: A strong and resilient economy.
- Theme 3: A safe, secured, decisive and independent nation.

These themes and goals find consistency with the Sustainable Development Goals 2020 (SDG). For the realization of the vision of the NDV, the Country Package provides guidance. The multi-year reform package

offered by the Country Package envisions structural support in the elaboration of some of the goals of the NDV and implementation of the priority SDG's in Sint Maarten. Because the NDV is a document created by the people of Sint Maarten for the benefit of the people of Sint Maarten, for that reason this is a guiding document that formulates the end goal and inspires all to bring about a better Sint Maarten.

Summary

In the past period, Sint Maarten has achieved visible progress in implementing the reforms of the Country Package. In the field of strengthening the Human Resources department, after initial delays the Prime Minister confirmed organizational support, which allowed the start of a generic train-the-trainer program for 12–15 civil servants. Strengthening of the HR function is also ongoing.

With regard to digital government, the function book of the ICT department was published in Q2 2025, providing a clear framework for more structured services. Recruitment is underway to fill critical positions, with cyber security identified as a key priority for 2026. Several approved plans of approach have moved into execution. For instance, in the health care sector this leads to strengthened resilience and accessibility. In the gaming sector, concrete steps have been taken to establish a Gaming Authority, launch addiction research and complete an online gaming Quick Scan.

At the same time, important challenges remain. The overall implementation capacity of the government is limited, and the process from planning to financing the projects takes considerable time and slows down the execution. The financial management program is delayed due to technical challenges in the implementation of the new financial software. In addition, the procurement of the new ICT system for Tax Administration has faced setbacks, however important intermediary results have also been accomplished.

Looking ahead, priorities include strengthening financial management, tax transformation, HRM reforms and safeguarding corporate governance in vital institutions. The joint commitment of Sint Maarten and the Netherlands remains central, with ownership, equality and commonality as guiding principles.

Reading guide

This updated Implementation Agenda and Implementation Report follows a set format for each theme chapter, combining planning and progress information.

Each theme begins with an introduction, describing the connection with other national policy documents and the Sustainable Development Goals, and results already achieved are listed. This is followed by a results chain, visualizing the link between intended results and long-term objectives. In the implementation of the Country Package, the focus is on achieving the results in Sint Maarten. The Netherlands supports this through the Temporary Working Organization (TWO). However, a result is not a goal in itself: it is necessary to bring about certain effects and generate impact. By naming the intended effects and impact, the objectives from the Country Package are made concrete.

Underlying assumptions about the achievement of goals are made explicit in this visualization, providing an unambiguous picture of the path toward the goals. On the basis of this result chain, it can be further mapped out to what extent the implemented efforts have the desired effect and whether this brings the goals closer.

Following the result chain, each theme includes an overview of the planned results and accompanying intermediate results. Each result consists of several intermediate milestones that serve to track progress throughout the process. The planned realization dates are also included per intermediate result, ultimately providing insight into the realization of the longer term, planned results.

This document does not yet report on the realization of the effects from the results chain. Making the effects measurable

requires availability of data, a baseline measurement and monitoring capacity. Because there is currently insufficient insight into the availability and quality of the right data, this is not yet reported on.

Dr. Luc F.E. Mercelina,
Prime Minister of Sint Maarten

E. van Marum, *State Secretary of the Interior and Kingdom Relations*

GLOSSARY

Activity

Actions, proceedings, work

The work that needs to be done to realize intermediate results. Each Implementation Agenda, activities are concretized and realized accordingly. Activities usually take several weeks to several months.

Coherence

Coherency, cohesion, connection

Connection between the Country Package and national policies and interventions of Sint Maarten (including SDGs).

Effect

Benefit, outcome

Measurable, positive changes that the Country Package aims to realize, caused by the results. It often takes several years to reach the desired level (depending on complexity, ambition and available capacity).

Impact

Goal, purpose, objective

Concise elaboration of the goals of the Country Package for the specific theme and when it is seen as successful.

Intermediate result

Component, deliverable, intermediate step, partial result

Component of a result, and the output of realized activities. Intermediate results are delivered in the interim and updated in each Implementation Agenda. It often takes several months until a year to realize them.

Owner

Commissioning authority

The ministry of Sint Maarten that is responsible for the realization of a theme and underlying results.

Result

Output, product

The elements that are needed to be able to realize certain effects. Results are often combinations of people, processes and systems. It usually takes a year or more to realize results.

Vision

Intentions

Brief description of the vision for the future on this theme, to which the Country Package contributes, based on the objectives of the Country Package.

SYMBOLS

The following symbols are used in this document to indicate the progress of the Country Package on the level of results and intermediate results.

Ready

This (intermediate) result has been delivered and is ready. It will be moved to the list with “Completed results” in the next version of this report.

On schedule

The progress on this (intermediate) result is on schedule, no further measures or discussion needed.

Point of attention

The progress on this (intermediate) result is not on schedule. There are many, or large, challenges to deal with, which form a risk for timely realization of the planned effects. Therefore, attention and/or decision making by ministers is needed.

Not on schedule

The progress on this (intermediate) result is not on schedule. Underlying activities are facing issues related to planning, quality or scope. These issues are solvable; TWO and the counterparts in Sint Maarten are making arrangements to get back on schedule or discussing new deadlines.

Not started yet

The underlying activities that are supposed to contribute to the realization of this (intermediate) result have not started yet.

OVERVIEW THEMES

A.

Theme

FINANCIAL MANAGEMENT

INTRODUCTION

Vision

The reforms and measures related to financial management aim to achieve that the budget cycle is efficient and effective, which means that the national government is 'in control' of the public finances and is adequately accountable to the parliament.

Coherence

This theme of the Country Reform Package aligns with National Development Vision theme 3 (A safe, secured, decisive and independent nation), goals 22 and 23. It further contributes to the implementation of Sustainable Development Goal 17 (Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development).

Owner

Ministry of Finance.

Completed intermediate results

2022

- IST and SOLL of the financial processes elaborated, including the functional requirements and wishes for an integrated financial (ERP) system.
- Review of the budget process completed.
- Clean-up of the balance sheet and interim accounts.
- Catch-up preparation of annual accounts 2019, 2020, 2021.
- Strengthening the capacity of the financial function of the Ministry of Finance.

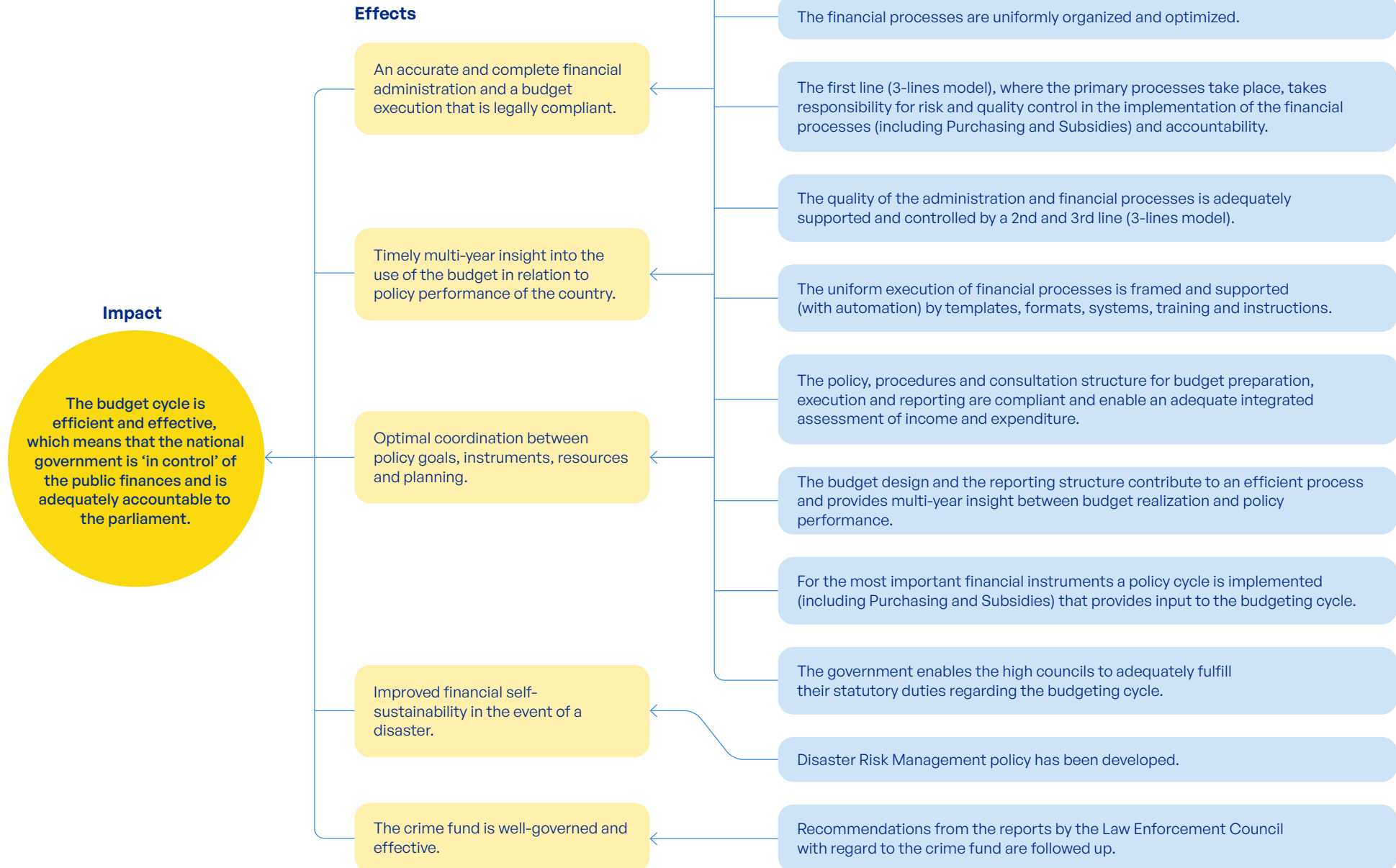
2023

- Improvements in the process and lead time for delivery and audit of annual accounts.

2024

- Period closings and internal controls set up.
- Budgetary policy and budget rules established.
- Budget preparation planning drawn up.
- A central receipt of all invoices at the Ministry of Finance.
- Financial Legal Framework was established.
- Adjustments to optimize the financial regulations in 2025 and 2026, have been identified.
- A functional and technical design and a design of a risk and control framework for the SOLL of the most important financial work processes has been established.
- The control framework for the IST has been designed and implemented.

RESULT CHAIN

RESULTS

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The legislation, accounting regulations and frameworks for financial management, reporting and control have been optimized.	 Conform the program plan a Financial Legal Framework and optimized financial regulations are prepared, established and implemented to improve compliance with applicable regulations.	The optimized financial regulations have been implemented.	 Based on the results of the analyses the adjustments to the financial regulations will take place in 2025 and 2026.	Q4 2026
The financial processes are uniformly organized and optimized.	 In effect the results will be achieved largely as planned, but the automation will take place more phased during 2026 instead of with a big bang at the beginning of 2026.	The most important financial work processes have been established (AO).	 Due to the organization wide impact of the SOLL processes, additional time was required to explain all implications to the Council of Ministers. Formalization is expected at the beginning of Q4 2025 instead of Q2 2025.	Q4 2025
		The most important financial work processes have been technically implemented, in line with the new financial system.	 Based on lessons learned an alternative approach has been chosen that gives more time for the technical development and that helps the organization to absorb the changes better. This means that the focus will first be on the practical implementation of the processes and controls and that the automation will be realized more phased during 2026.	Q4 2026
		The other financial work processes have been designed, established (AO) and technically implemented, in line with the new financial system.	 First focus is on the most important work processes. In a later fase of the program also the other smaller work processes will be designed, established and implemented.	Q4 2026

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The first line (3-lines model), where the primary processes take place, takes responsibility for risk and quality control in the implementation of the financial processes (including Purchasing and Subsidies) and accountability.	 Conform the program plan a control frame work will be designed, established and implemented for the current IST and the future SOLL situation.	A risk and control framework for the most important financial work processes has been established.	 Due to the organization wide impact of the SOLL processes, additional time was required to explain all implications to the Council of Ministers. Formalization is expected at the beginning of Q4 2025 instead of Q2 2025.	Q4 2025
		A well-functioning risk and control framework for the most important financial work processes has been implemented.	 Although the automation of the financial work processes will take longer, the execution of the SOLL framework will be implemented as planned.	Q4 2025
The quality of the administration and financial processes is adequately supported and controlled by a 2nd and 3rd line (3-lines model).	 The design for the organizational structure will be ready as planned, the implementaton will start as soon as possible, but the legal formalization will take place during 2026.	Internal control checks of the IST of the most important processes are implemented and being executed by the 2nd & 3rd lines.	 The implementation has been completed, but the execution by the 2nd-line will be refined further in the implementation of the SOLL control framework in 2025 and 2026.	Q4 2025
		Design for the organizational structure of the financial organization (1st, 2nd and 3rd line) based on new policy-based budget cycle, SOLL process design and Cartac recommendations.	 Project has started with some delay and will be finished by the end of 2025, instead of Q3 2025.	Q4 2025
		Concerning the critical functions, the new organizational structure of the financial organization is established and implemented.	 Due to the delay in the design, practical implementation will probably be done before the end of Q2 2026 (i.o. Q1), but formal implementation will take longer due to the legislative process.	Q4 2026

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The uniform execution of financial processes is framed and supported (with automation) by templates, formats, systems, training and instructions.	 There is a delay and a different approach to secure better results. The automation will take place more phased during 2026 instead of with a big bang at the start of 2026.	Foundational set up and go live of Microsoft Dynamics 365 Finance & Operations, replacing the current financial administration system, Decade.	 The implementation is nearly completed. Due to findings during the user acceptance test (UAT) additional configuration and retesting was needed, to reach the desired level of process optimization. Go live has shifted from Q2 to Q4 2025.	Q4 2025
		Optimal implementation of the financial processes and their controls through appropriate configurations of these processes in Microsoft Dynamics 365 Finance & Operations, CRM (and / or Azure), supplemented by effective integration of these processes into the organization.	 Based on lessons learned an alternative approach has been chosen that gives more time for the technical development and that helps the organization to absorb the changes better. This means that the focus will first be on the practical implementation of the processes and controls and that the automation will be realized more phased during 2026.	Q4 2026
The policy, procedures and consultation structure for budget preparation, execution and reporting are compliant and enable an adequate integrated assessment of income and expenditure.	 Despite the delay in the procurement of the external support for design and implementation, the planning is still geared towards Budget 2026 & 2027.	Principles, design, process, roadmap of improving towards a policy-based budget cycle (multi-annual budgeting), regarding Budget 2026 & 2027 established.	 The project has started and completion of the first phase is expected before the end of 2025.	Q4 2025
		Completion of the first phase of plateau 1 of improving towards a policy-based budget cycle (multi-annual budgeting), regarding Budget 2026.	 The project has started and completion of the first phase is expected before the end of 2025.	Q4 2025

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The budget design and the reporting structure contribute to an efficient process and provides multi-year insight between budget realization and policy performance.		Completion of the second phase of plateau 1 of improving towards a policy-based budget cycle (multi-annual budgeting), regarding Budget 2027.	 Plateau 1 is divided in two phases to manage the impact of the project on the organization. The first phase is focused on small improvements in Budget 2026 and in the second phase further steps will be taken in Budget 2027 towards multi-annual budgeting.	Q3 2026
		Completion of the first phase of plateau 1 of improving towards a policy-based budget cycle (multi-annual budgeting), regarding the annual report 2026.	 The annual report 2026 will mirror the changes made in plateau 1 for budget 2026.	Q3 2027
	 Despite the delay in the procurement of the external support for design and implementation, the planning is still geared towards Budget 2026 & 2027.	Completion of the first phase of plateau 1 of improving towards a policy-based budget cycle (multi-annual budgeting), regarding Budget 2026.	 The project has started and completion of the first phase is expected before the end of 2025.	Q4 2025
		Completion of the second phase of plateau 1 of improving towards a policy-based budget cycle (multi-annual budgeting), regarding Budget 2027.	 Plateau 1 is divided in two phases to manage the impact of the project on the organization. The first phase is focused on small improvements in Budget 2026 and in the second phase further steps will be taken in Budget 2027 towards multi-annual budgeting.	Q3 2026
		Completion of the first phase of plateau 1 of improving towards a policy-based budget cycle (multi-annual budgeting), regarding the annual report 2026.	 The annual report 2026 will mirror the changes made in plateau 1 for budget 2026.	Q3 2027

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
For the most important financial instruments a policy cycle is implemented (including Purchasing and Subsidies) that provides input to the budgeting cycle.	... Not started yet.	-	... For the time being, this result is contributed by the other deliverables. The planned improvements in financial management, such as organizing the purchasing process, the subsidy process and implementing improvements in the budget and accountability process, will contribute directly and indirectly to an improvement of the policy cycle. To manage the impact on the organization, the program first focuses on improving financial management, which will also form the bases for later improvements in financial policy.	-
The government enables the high councils to adequately fulfill their statutory duties regarding the budgeting cycle.	... Not started yet.	-	... For the time being, this result is contributed by the other deliverables. The planned improvements in financial management, such as optimizing accounting regulations, the design and control of the financial work processes by means of the 3-lines model and the implementation of improvements in the budget process/design, will help the high councils of state to fulfill their statutory duties. At this point in time no certain activities have been recognized, other than the activities that already are part of the program.	-

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
Disaster Risk Management policy has been developed.	 This initiative has been transferred to the NRPB and the World Bank for further management and implementation.	Develop Disaster Risk Management policy.	 The Disaster Risk Management Policy is now being fully addressed by the National Recovery Program Bureau (NRPB) in collaboration with the World Bank. As this activity is being managed outside the remit of the Temporary Working Organization (TWO), we have no updates on its current status. Any future timelines or decisions will be communicated by the NRPB/World Bank.	Q3 2024
Recommendations from the reports by the Law Enforcement Council with regard to the crime fund are followed up.	 There has been little to no progress in this area. No substantive developments have been reported. The regulation of the crime fund remains critical, and the lack of movement continues to be a concern.	The crime fund is fully set up and effectively managed and all recommendations are properly followed up.	 Due to capacity shortfalls of legal expertise at the Ministry of Justice's Judicial Affairs department, the Stafbureau will tender engagement of legal capacity. Once secured, the amended legislation will make its way for vetting and approval.	Q1 2026

Theme

COSTS AND EFFECTIVENESS IN THE PUBLIC SECTOR

INTRODUCTION

Vision

The reforms and measures related to cost and public sector effectiveness aim to: 1) increasing the efficiency of the public sector by reducing the public wage bill (in line with the Caribbean average of 10 percent of GDP) and reducing the cost of the public sector overall, and 2) increase the quality and effectiveness (including execution power) of the public sector.

Coherence

This theme of the Country Reform Package aligns with National Development Vision theme 3 (A safe, secured, decisive and independent nation), goals 14, 17 and 22. It further contributes to the implementation of Sustainable Development Goal 17 (Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development).

Owner

Ministry of General Affairs, Ministry of Tourism, Economic Affairs, Transport and Telecommunication.

Completed intermediate results

2023

- ICT Incident management process implemented.
- ICT Service request process implemented.
- Software License strategy implemented.
- Employee Satisfaction and Exit survey conducted.
- Management training Sint Maarten Government conducted.
- Review of legislation Sint Maarten conducted.

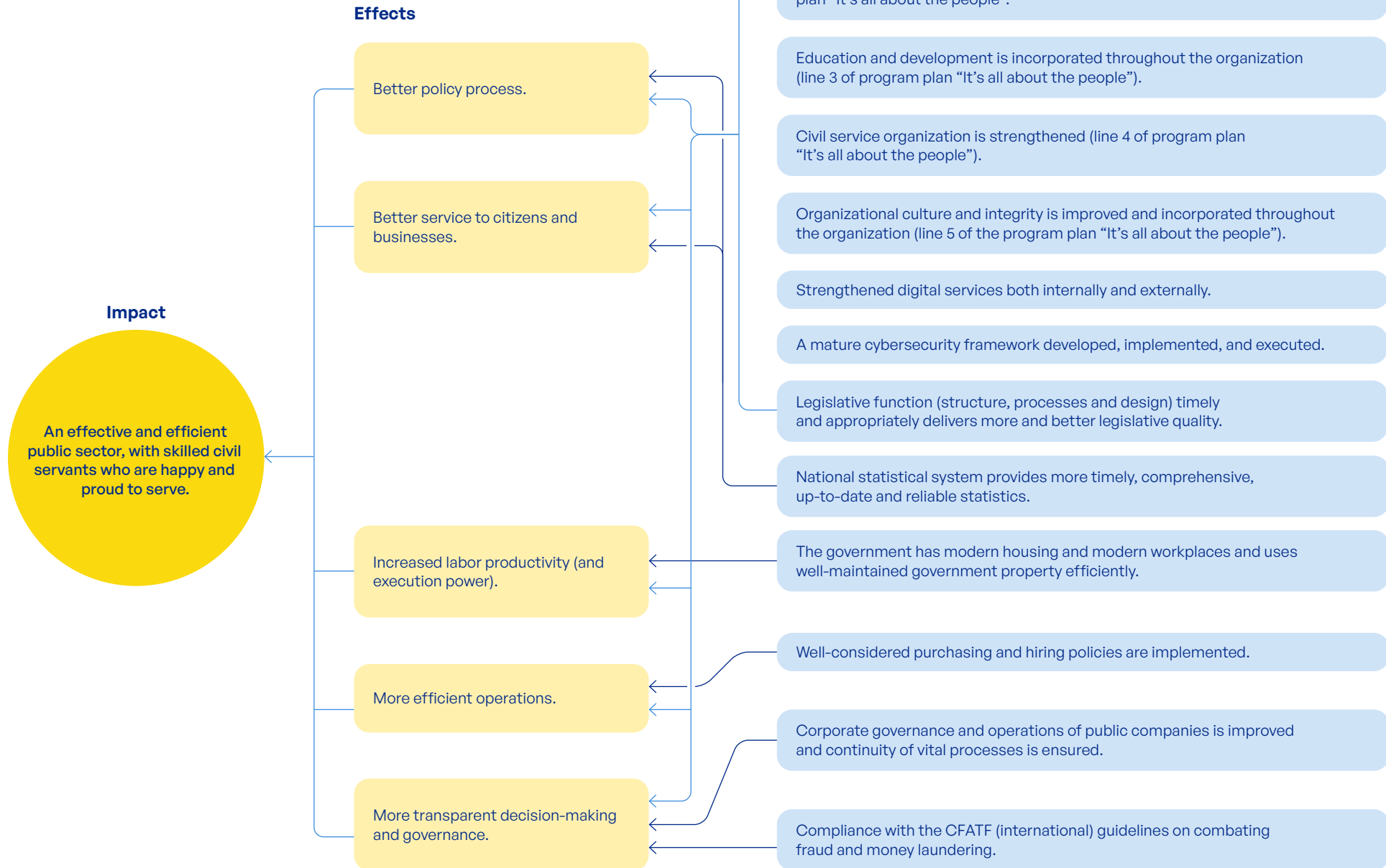
2024

- Subsidy granted to connect legal department to legal databases and literature.
- Reviewed and set up processes within the IT department.
- Adopted plan of approach 'Rivet the ICT department'.
- Digital legal information systems have been made accessible.
- Peer review conducted at the Department of Statistics (STAT).
- Lists drafted of government buildings (owned and rented).

2025

- IT department function book.
- Finalized project revamping ICT.
- Awareness campaign cyber security.
- Access to digital legal information systems.
- Peer review at the Department of Statistics (STAT).

RESULT CHAIN

RESULTS

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
HR function is strengthened (line 1 of program plan “It’s all about the people”).	 The project experienced a temporary pause due to uncertainty about the level of support within the organization. In the meantime, following internal consultations, the Prime Minister has personally confirmed this support, and efforts are now being resumed.	HR Business partner is implemented, and line managers have assumed their HR responsibilities as part of integral management.	 Earlier recruitment effort in the Netherlands to commence this project did not yield the desired results. Recruitment efforts are being resumed. This led to a slight adjustment in the delivery date.	Q4 2026
		A clear distinction and separation of personnel responsibilities between managers and HR Business partners.	 Earlier recruitment effort in the Netherlands to commence this project did not yield the desired results. Recruitment efforts are being resumed. This led to a slight adjustment in the delivery date.	Q4 2026
		A training program is developed for existing and incoming P-consultants and P-employees. The same goes for line managers.	 Earlier recruitment effort in the Netherlands to commence this project did not yield the desired results. Recruitment efforts are being resumed. This led to a slight adjustment in the delivery date.	Q4 2026
		Work processes are completed, updated (descriptions), and implemented.	 Earlier recruitment effort in the Netherlands to commence this project did not yield the desired results. Recruitment efforts are being resumed. This led to a slight adjustment in the delivery date.	Q4 2026
		eHRM consisting of a Personnel Information System (PIS); Microsoft Dynamics HR, including a digitalized HR advisory process; and AIMS, Including an Employee Self-service Portal (ESP), have been implemented.	 Earlier recruitment effort in the Netherlands to commence this project did not yield the desired results. Recruitment efforts are being resumed. This led to a slight adjustment in the delivery date.	Q4 2026
Strategic human resource management is implemented (line 2 of the program plan “It’s all about the people”).	 Not started yet.	A set-up mobility and career center.	 Not started yet.	-
		HR communication and promotion is incorporated in the organization.	 Not started yet.	-

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
Education and development is incorporated throughout the organization (line 3 of program plan “It’s all about the people”).	 The project experienced a temporary pause due to uncertainty about the level of support within the organization. In the meantime, following internal consultations, the Prime Minister has personally confirmed this support, and efforts are now being resumed.	A set-up Government Training Center.	 The original plan has been split up in two parts. The two plans of approach (Government Training Center and Train-the-Trainer) are currently under review by TWO, and it is expected that mutually approved versions will be finalized shortly.	Q4 2026
		A revamped HR cycle is in place.	 The original plan has been split up in two parts. The two plans of approach (Government Training Center and Train-the-Trainer) are currently under review by TWO, and it is expected that mutually approved versions will be finalized shortly.	Q4 2026
Civil service organization is strengthened (line 4 of program plan “It’s all about the people”).	 Not started yet.	An effective governance structure is in effect.	 Not started yet.	-
		Revised function books for every ministry.	 Not started yet.	-
Organizational culture and integrity is improved and incorporated throughout the organization (line 5 of the program plan “It’s all about the people”).	 An Employee Engagement Council has been established and have developed and agreed upon a two-year action plan to guide their work and strengthen employee involvement throughout the organization. A second employee satisfaction survey is planned for 2027.	An effectively functioning Employee Engagement Council.	 An Employee Engagement Council has been established and provided with its own budget, ensuring it has both the mandate and resources to operate effectively. The council members have already participated in team-building training, during which they developed and agreed upon a two-year action plan to guide their work and strengthen employee involvement throughout the organization.	Q4 2026
		Integrity is incorporated as an effective and integral part of the organization.	 Integrity is being incorporated as an effective and essential element throughout the organization. The Employee Engagement Council is actively working on this priority. In addition, preparations are underway to organize a strategic conference that will bring together all entities involved in integrity matters. The purpose of this conference is to develop a shared vision on integrity and to identify ways to strengthen and improve the overall integrity system.	Q4 2026

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
		A set of shared values is adopted and internalized by the organization.	 Integrity is being incorporated as an effective and essential element throughout the organization. The Employee Engagement Council is actively working on this priority. In addition, preparations are underway to organize a strategic conference that will bring together all entities involved in integrity matters. The purpose of this conference is to develop a shared vision on integrity and to identify ways to strengthen and improve the overall integrity system.	Q4 2026
Strengthened digital services both internally and externally.	 Activities are on track, and the foundations laid by previous efforts are being embedded within the organization, further strengthening the government's ICT capacity.	Published IT department function book.	 Function book is published and the hiring process has started.	Q2 2025
		Reviewed and set up processes within the IT department (Output 6 plan of approach).	 The processes within the department have been reviewed and set up.	Q3 2024
		Selected suitable candidates.	 New staff hired.	Q3 2024
		Delivery of the first progress report for 2024.	 The progress report has been received in addition to continuous conversations on the progress.	Q2 2024
		Finalize project review.	 The final report is finalized and a pressrelease was published to share the highlights and challenges of the project.	Q1 2025
		Drafted the plan of approach 'Rivet the ICT department'.	 The project 'Rivet the ICT Department' is about anchoring the preconditions to secure all progress made in the revamping project is secured.	Q3 2024
		Adopted plan of approach adopted 'Rivet the ICT department'.	 Plan has been adopted.	Q4 2024
		First version of a service book is published.	 First version of a service book is drafted awaiting publishing.	Q4 2025

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
		Awareness campaign cyber security is finished.	✓ Awareness campaign cyber security is finished.	Q3 2025
		Curriculum to support employee maturity is published.	↑ Processes are described and implemented, a guideline has been developed for training personnel to the desired qualification level, for which tools have been developed that provide an overview of the necessary training, certifications, the duration of the process, and the costs involved using reference tables. This action is part of the Rivet activities, aimed at anchoring all previous efforts.	Q4 2025
		Establishing the revised management structure in accordance with the RIVIT plan.	↑ Due to the new departmental structure at the management level, an adjusted management framework is required to provide clarity regarding roles, authority, and responsibilities.	Q4 2025
A mature cybersecurity framework developed, implemented, and executed.	↑ The project is currently in the development phase, during which the details are being further defined and structured.	Development of a Cyber security strategy	↑ A plan of approach is currently being developed. The next step, following its establishment, will be the recruitment of a specialized project manager.	Q2 2026
Legislative function (structure, processes and design) timely and appropriately delivers more and better legislative quality.	⌚ Not on schedule. Preparation of ToR and request for financial contribution takes longer than anticipated.	Access to digital information systems.	✓ The subsidy has been granted; St Maarten can now arrange the necessary subscriptions to legal digital systems.	Q3 2024
		All (consolidated) legislation published.	↑ KOOP (Kenniss- en exploitatiecentrum officiële overheidspublicaties) is offering Sint Maarten support with the publication of up-to-date legislation. For now, no assistance from TWO is needed.	Q3 2027
		Legal project manager to support the department head of legislation.	! The legal project manager will help the head of the legal department, with creating a legislation calendar, an education plan, an approach for implementation of the report, etc.	Q1 2026
		Up-to-date Draaiboek and Aanwijzingen Regelgeving.	! Draaiboek en Aanwijzingen Regelgeving need to be updated.	Q1 2026

Planned	Status	Intermediate results & status	Planned realization date
National statistical system provides more timely, comprehensive, up-to-date and reliable statistics.	 A peer review of STAT has been completed, identifying measures to improve data quality and timeliness. Follow-up actions include drafting a Statistics Ordinance and Plan of Approach, with support from CBS Netherlands, to align operations with international standards and deliver more comprehensive and reliable statistics. Due to ongoing discussions on expert involvement the process of drafting and implementing the plan of approach for the Department of Statistics takes longer than planned.	Conducted peer review at the Department of Statistics (STAT). Peer review was completed, report and suggestions were given. No follow up with stakeholders done yet.	Q2 2024
		Drafted Department of Statistics Plan of Approach. The drafting of the Plan of Approach is taking longer than anticipated due to ongoing discussions on expert involvement. CBS Netherlands is now engaged to support the drafting process and may also contribute to the execution of the plan, subject to a decision once the Plan of Approach has been finalized and approved.	Q1 2025
		Drafted new Statistics Ordinance Work on the Statistics Ordinance is progressing and has entered the stakeholder consultation phase.	Q1 2025
		Implemented Department of Statistics Plan of Approach. Not started yet.	Q2 2027

Planned	Status	Intermediate results & status			Planned realization date
The government has modern housing and modern workplaces and uses well-maintained government property efficiently.	 The recent leadership change has provided fresh perspective and direction. Progress is being made, though the pace of advancement remains measured. With continued focus and alignment, the project is expected to gain further momentum and move steadily toward its intended outcomes.	Drafted lists of government buildings (owned and rented).	 Lists have been successfully drafted.		Q4 2024
		Validated lists of government buildings (owned and rented).	 Lists have been successfully drafted. Validation is ongoing, first reviewed internally by the Ministry of General Affairs and pending verification by the Ministry of Finance. Progress has been delayed due to limited capacity within the Facilities Department.		Q4 2025
		Establish housing guidelines for Government services.	 The housing policy is 75% complete but delayed, as staff shortages in the Facilities Department require the head to prioritize operations over policy advice.		Q1 2026
Well-considered purchasing and hiring policies are implemented.	 Not started yet.	-	-	-	-

Planned	Status	Intermediate results & status	Planned realization date	
Corporate governance and operations of public companies is improved and continuity of vital processes is ensured.	 The corporate governance framework is being strengthened through the preparation of legislation, codes and operational plans. While progress is being made, implementation is delayed due to capacity limitations and pending political decisionmaking.	Drafted Development, Operation and Maintenance Agreement (DOMA).	 The draft proposal on the asset structure was reviewed by the Themis Institute, and the outcome has since been discussed with the Prime Minister and the Minister of TEATT. A presentation to the Council of Ministers is scheduled for the coming quarter. In light of the limited progress on the Airport side, it is proposed that a separate meeting be convened at the level of the Council of Ministers/Shareholder (or a designated delegation of Ministers), together with the Airport Holding and Operating entities, to determine the way forward and to ascertain the level of commitment to concluding the various aspects of the project. The departure of the Corporate Secretary at the Airport has further contributed to the lack of progress. A possible solution to be further explored is to separate the general corporate governance-related items (profiles, handbook, Articles of Incorporation) from the discussions on the Airport’s asset structure and have a link these to reform package B2 (dividend and participation policy).	Q3 2025
		Established new code and legislation for the airport.	 Despite the very limited resources within the Department of JZ&W, and given the impact on reform package B2 (deelnemenbeleid en normering topinkomens), discussions between JZ&W and the Themis Institute have resumed to determine the next steps.	Q3 2025
		Appointed project manager (if it turns out necessary and possible).	 The outcome of the meeting with the Council of Ministers/Shareholder (or a delegation thereof) should be awaited to determine the manner in moving forward.	Q2 2025
		Developed plan of approach to strengthen corporate governance.	 Input on the exact status of the various products from all stakeholders is still pending, but will form a key discussion point in the proposed meeting between the Council of Ministers and the Airport.	Q2 2025

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
Compliance with the Caribbean Financial Action Task Force (CFATF), international guidelines on combating fraud and money laundering.	 The results of the recent CFATF evaluation are not satisfactory. Sint Maarten, and in particular the FIU in cooperation with all relevant stakeholders, must urgently address and resolve the identified deficiencies.	Implementation of National Risk Assessment (NRA).	 The NRA report was adopted by the Council of Ministers on September 17, 2024, and published in the National Gazette No. 26, dated October 11, 2024. The risks that were detected by implementation of this NRA based on the assessment, together with the results of the recent CFATF mutual evaluation underline the urgency to act. Sint Maarten, led by the competent authorities (CAs), the Central Bank of Curacao and Sint Maarten, the Public Prosecutor's Office, the FIU, the Customs, the KPSM, and other public sector CAs, must now prioritize the implementation of these recommendations to address identified deficiencies. This will require coordinated actions across sectors and timely monitoring of progress.	Q2 2025
		Plan of approach concerning preparation for CFATF Mutual Evaluation.	 The plan of approach for replacing the FIU registers took longer than foreseen due to necessary consultation on Sint Maarten. As of now the plan of approach is finalized enough to proceed to informal review. After this process and any necessary adjustments, it will be submitted to the Council of Ministers for formal approval. Implementation will focus on ensuring the new registers and related processes address the shortcomings identified in the CFATF evaluation.	Q2 2025

Theme

TAXATION

INTRODUCTION

Vision

The reforms and measures relating to taxes aim to:
1) establish a robust tax system with a broad base, which contributes to a fairer distribution of income, stimulation of the economy and feasibility and controllability by the Tax Office, 2) establish an adequately organized tax authority.

Coherence

This theme of the Country Reform Package aligns with National Development Vision theme 3 (A safe, secured, decisive and independent nation), goals 22 and 23. It further contributes to the implementation of Sustainable Development Goals 10 (Reduce inequality within and among countries), 16 (Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels), and 17 (Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development).

Owner

Ministry of Finance.

Completed intermediate results

2023

- Capacity problem at the Inspectorate alleviated by audits carried out by the Internal Revenue Service (SBAB).

2024

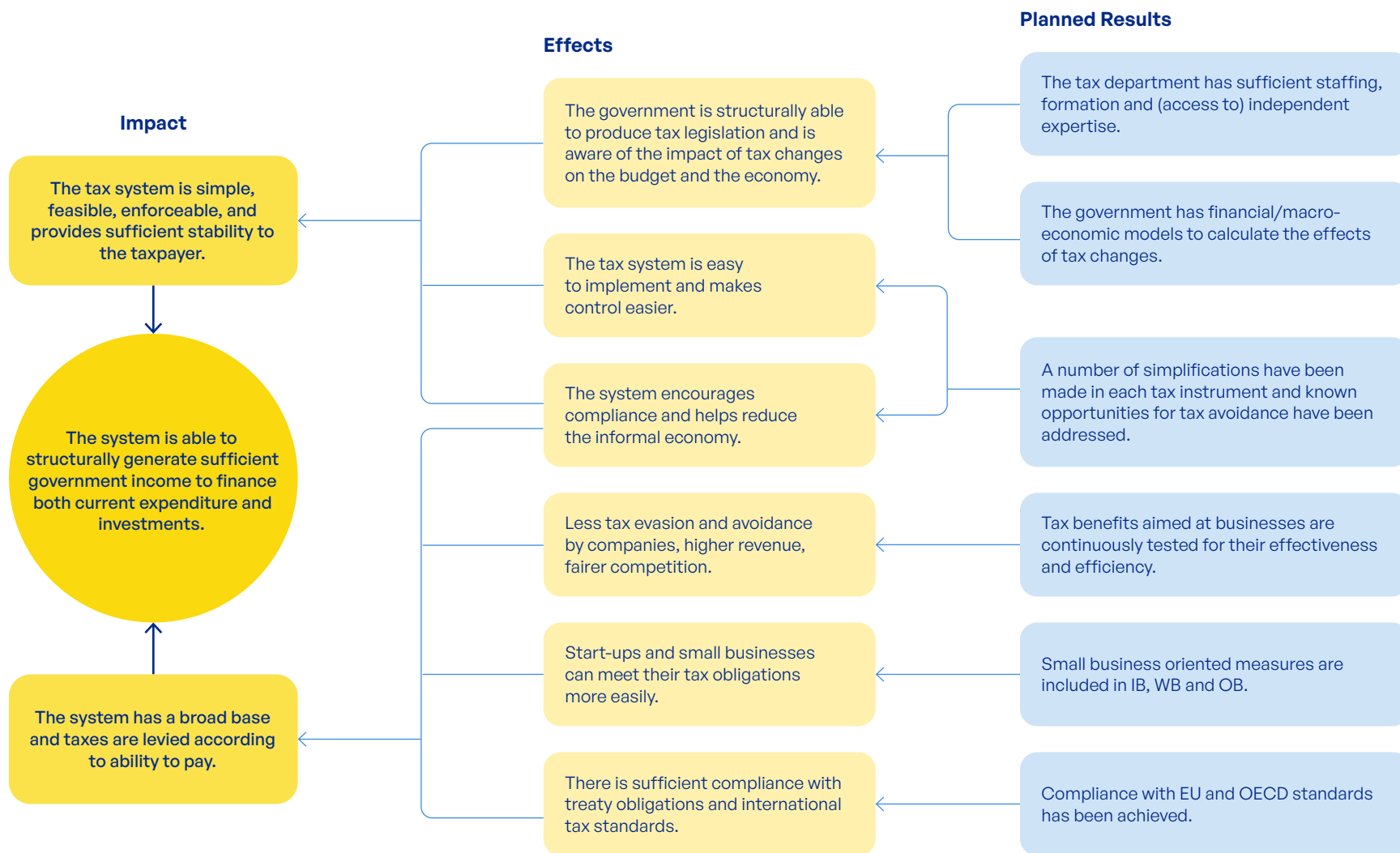
- “Position paper” tax review agenda adopted by minister and presented to parliament.
- “Quick wins” file clean-up and elimination of implementation backlogs at Tax Administration implemented.
- Project Management Team “transformation tax administration” installed and launched.
- Procurement process of new ICT completed.
- Draft Tax Arrangement Netherlands - St. Maarten completed and on its way to parliaments for approval.

2025

- Adoption and publication Belastingregeling Nederland-Sint Maarten.

RESULT CHAIN 1

Reform of the tax system

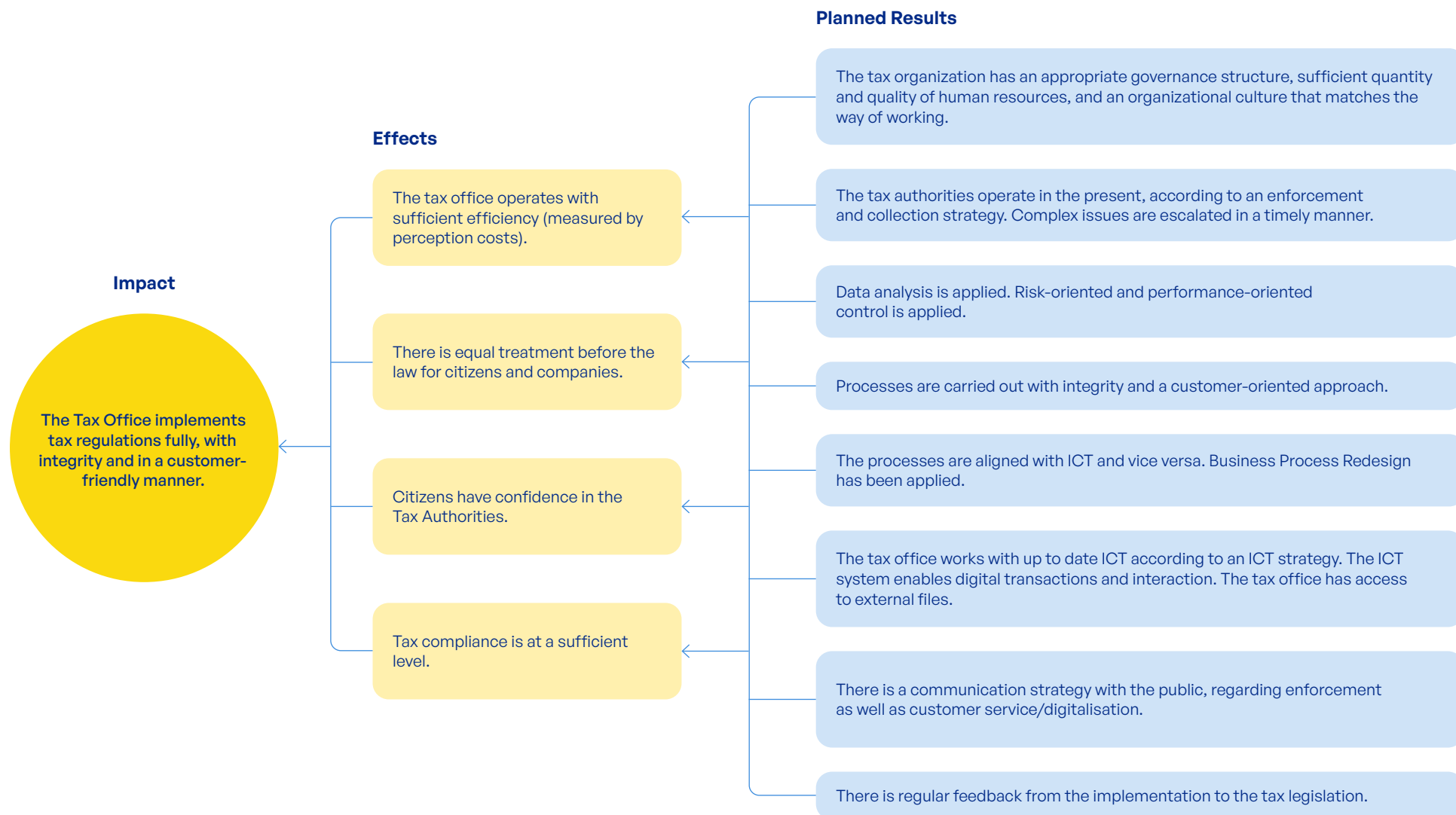
RESULTS 1

Reform of the tax system

Planned	Status	Intermediate results & status			Planned realization date
The fiscal affairs department has sufficient staffing, formation and (access to) independent expertise.	... Fiscal affairs department capacity will be addressed in 2026.	-	-	-	-
The government has financial/ macroeconomic models to calculate the effects of tax changes.	... Current tax financial modelling needs are being outsourced. Local capacity building will be addressed in 2026.	-	-	-	-
A number of simplifications have been made in each tax instrument and known opportunities for tax avoidance have been addressed.	⌚ Some revisions are on course for parliament, a position paper containing important reforms suffered delay.	The tax reform framework (position paper) package of legislation is adopted.	⌚	A position paper consisting of a number of tax reform measures was originally drafted in 2023. Work on this package has resumed, interim product is expected soon.	Q4 2025
		Law to eliminate outdated legislation (Landsverordening belastinghervorming fase 1) is adopted.	↗	This law seeks to repair a number of outdated pieces of tax legislation and a number of loopholes.	Q4 2025
		Revision of the General National Ordinance National Taxes (Algemene landsverordening landsbelastingen, ALL) is adopted.	↗	The ALL (Landsverordening herziening formeel belastingrecht) defines the formal tax legislation, the rules by which all taxes are levied. A number of modernizations are needed.	Q4 2025
Tax benefits aimed at businesses are continuously tested for their effectiveness and efficiency.	⌚ Analysis and decision making takes longer than anticipated.	Law to eliminate outdated legislation (Landsverordening belastinghervorming fase 1) is adopted.	⌚	Further analysis and discussion on tax holiday legislation need to be conducted after which decisions can be made. This takes longer than initially anticipated.	Q2 2025
Small business oriented measures are included in IB, WB and OB.	... This result will be addressed at a later stage, when the tax reform framework/ position paper is finished.	-	-	-	-
Compliance with EU and OECD standards has been achieved.	↗ Tax Regulation Sint Maarten - Netherlands is in final stages.	Adoption and publication Belastingregeling Nederland-Sint Maarten.	✓	Cooperation between Sint Maarten and the Netherlands on the draft law is in its final stages.	Q4 2025

RESULT CHAIN 2

Reform of the tax authority

RESULTS 2

Reform of the tax authority

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The tax organization has an appropriate governance structure, sufficient quantity and quality of human resources, and an organizational culture that matches the way of working.	 On schedule.	Transformation project. Program governance, planning, budgeting, resourcing approved.	 Program governance structure has been established. Program planning an budgeting is ongoing, connected to ICT procurement. Program resourcing takes place in accordance with planning and funding options.	Q4 2025
		A framework for the Tax Administration's new legal and governance structure has been established.	 Expertise is being sourced to research and provide motivated recommendations for a legal and governance structure that fits the needs of a Tax Authority in government structure of Sint Maarten.	Q1 2026
		An updated function book for the immediate needs.	 Though new ICT will bring personnel efficiencies, additional FTEs is required to manage the workload of the growing population and economy. Possitions are currently vacant or being filled by temp workers. This will allow government to budget for and hire additional FTEs. HR expertise is being sourced to support.	Q4 2025
		A revised organizational structure for the future organization has been established.	 With the legal structure, tax legislation is revised, and clear indication of the impact of new ICT on the processes and activities of the Tax administration, the organizational structure and function book will be revised with a supportive recruitment strategy. The organizational structure and function book will be revised to its definitive form, after the legal structure and the impact of new ICT have become clear. Activities will start Q1 2026.	Q1 2027
		A new organizational culture has been established, training has taken place.	 Sourcing expertise to train Tax administration employees and management to understand the desired culture and their role therein, will start mid-2025.	Q3 2026

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The tax authorities operate in the present, according to an enforcement and collection strategy. Complex issues are escalated in a timely manner.	↑ On schedule.	Quick wins phase 1. Backlogs, audits, objections.	↑ Quick wins backlog clearance and audit and objections support have been extended through Q4 2025. The focus of the project has shifted to using temporary workers to avoid new backlogs in manual activities. 60 tax audits by SBAB have been finalized.	Q4 2025
Data analysis is applied. Risk-oriented and performance-oriented control is applied.	↑ On schedule.	Transformation project - Business process redesign.	... Process improvements are being identified and will be implemented in a phased manner based on priorities determined in collaboration with the Tax Administration.	Q2 2026
		Risk management training has taken place at relevant levels.	... Training will start in Q4 2025.	Q4 2025
		Risk management strategy and policy have been implemented.	... Activities will start in Q4 2025.	Q2 2026
Processes are carried out with integrity and a customer-oriented approach.	↑ On schedule.	Employees have been coached in a customer-oriented mindset.	... Coaching of Tax administration employees and management to understand and adopt a customer oriented mindset will start Q4 2025.	Q4 2025
The processes are aligned with ICT and vice versa. Business Process Redesign has been applied.	... Not started yet.	Desired status (SOLL) business processes that include the new ICT are implemented.	... The activities to outline the desired business processes will start in Q1 2026, aligned with the new ICT system, starting once the ICT supplier is known.	Q4 2026

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The tax office works with up to date ICT according to an ICT strategy. The ICT system enables digital transactions and interaction. The tax office has access to external files.	🕒 Procurement of new ICT system suffered delay. Intermediate improvements are being executed.	Transformation project - ICT implementation.	🕒 As a result of the judgment of the last court case, the re-tendering for the new ICT is currently in progress. Deadline has been moved to start of 2026.	Q1 2026
		Intermediate ICT improvements (IST+) have been identified and implemented.	↗ Includes online filing and automated assessment of income tax returns, automated processing of digital returns. Preparation is possible before new ICT is available and is on schedule.	Q1 2026
		New ICT systems are implemented.	🕒 Activities will start in Q4 2025 with the cleansing of the data and preparation of business requirements.	Q4 2026
There is a communication strategy with the public, regarding enforcement as well as customer service/digitalisation.	... Not started yet.	A communication strategy has been established and implemented.	... Information campaign for online filing of income taxes is planned; further campaigns throughout the program.	Q4 2026
		Customer-oriented taxpayer services implemented.	... Identify necessary service improvements and create training plan; identify possible improvements pre-ICT procurement.	Q4 2026
There is regular feedback from the implementation to the tax legislation.	... This regular feedback will be addressed in the overall transformation project.	-	... -	-

Theme

LABOUR MARKET AND SOCIAL SECURITY

INTRODUCTION

Vision

The reforms and measures related to socio-economic matters will result in a resilient, dynamic labor market that is further supported by an affordable and robust social security system that assists those in need.

Coherence

This theme of the Country Reform Package aligns with National Development Vision Theme 2 (A strong and resilient economy) and goals 10 and 14. It further contributes to the implementation of Sustainable Development Goals 1 (End poverty in all its forms everywhere) and 8 (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all).

Owner

Ministry of Public Health, Social Development and Labor.

Completed intermediate results

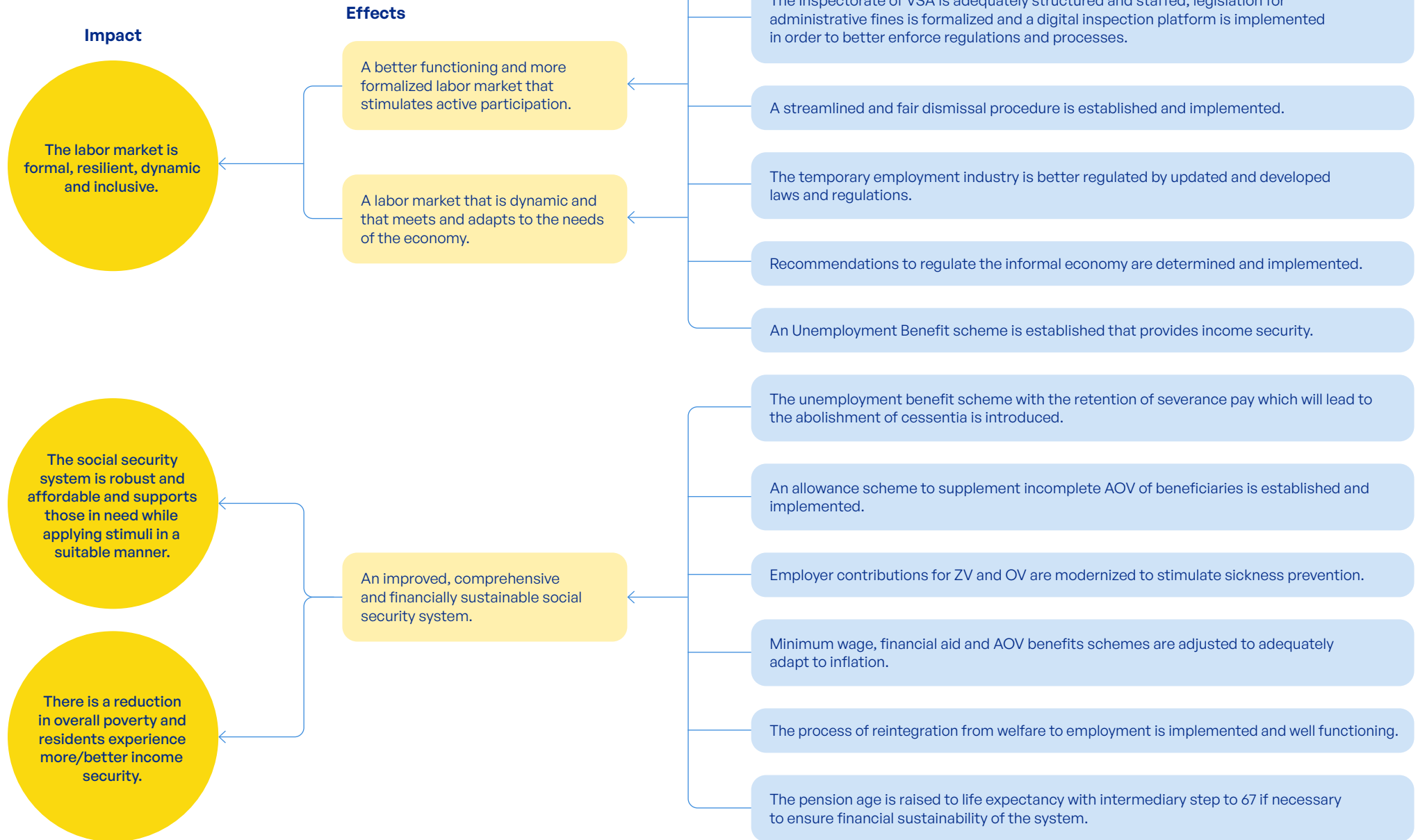
2022

- Integrated analysis of current labor market policies, laws and regulations conducted.
- Examination of the sustainability of the social security system conducted.

2024

- An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age has been established.

RESULT CHAIN

RESULTS

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The application procedures for employment and residence permits are streamlined.	 This measure is in progress.	An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	✓ The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024. This reform has been prioritized.	Q4 2024
		Recommendations from the pilot project conducted by the taskforce in 2023 to streamline the foreign worker hiring process have been implemented.	 Currently awaiting funding from TWO. Once the funds are received, execution of the project will commence with the sourcing of implementation partners to support the Ministries of VSA and Justice with improving public communication and information about the immigration procedures, aligning the timelines of the processes (LTU and LAV), and incorporating immigration jurisprudence decisions into the process. Initial preparations have started.	Q2 2026
		A design to address the multi-ministerial improvements at JUS, VSA, TEATT, ICT, and P&O has been established.	 Once the initial recommendations are tackled, the project team will use additional information gathered to develop a plan to tackle the more complex improvements. These include increasing staffing, investment in ICT, one-stop-shop for work and residence permits.	Q2 2026
		The multi-ministerial improvements at JUS, VSA, TEATT, ICT, and P&O have been implemented.	... Once the design is established (previous intermediate result), the project team will commence with implementation.	Q1 2027

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The Inspectorate of VSA is adequately structured and staffed, legislation for administrative fines is formalized and a digital inspection platform is implemented in order to better enforce regulations and processes.	 Despite delays in the continuation of the legislative approval processes due to the lack of legal technical assistance, this project is currently in progress and is expected to be completed in accordance with the newly established timeline.	Finalized law on administrative enforcement.	 The ministry of VSA is awaiting the 'nader rapport' by the ministry of JUS to finalize the national decrees to enact the law within the ministry of VSA. The delay is due to lack of capacity. Additionally, the ministry will proceed with an inventory of laws affected by the revisions; those laws would then be adjusted accordingly. The planning has been adjusted.	Q1 2027
		Digital inspection platform that consist of an internal process application and an external field application that can be accessed through mobile devices with a new target date.	 VSA has completed their part in this project. The ICT department (Ministry of General Affairs) is currently in the lead working with the IT developer. Activities are delayed and are now expected to be completed by the end of 2025. The planning has been adjusted.	Q4 2025
		Implementation and enforcement of the administrative law.	 When the legislation on administrative enforcement is revised, then the national decrees of IVSA to impose fines in the event of illegal employment can be enacted. The timeline has been adjusted in line with the finalization of the national ordinance of the administrative fines.	Q1 2027
A streamlined and fair dismissal procedure is established and implemented.	 This initiative is in progress.	An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	 The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024. This reform has been prioritized.	Q4 2024
		Dismissal committee re-activated with communication campaign.	 The Dismissal committee is expected to be re-activated by the end of the year. The sourcing of communication expertise is delayed due to the delay in funding from TWO.	Q4 2025
		Draft legislation with revisions to improve dismissal procedure completed.	 Currently awaiting funding from TWO. Once the funds are received, technical assistance (legal) will be sourced to review and revise the legislation in consultation with social partners. Initial preparations have started.	Q4 2025

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The temporary employment industry is better regulated by updated and developed laws and regulations, etc.	 This initiative is in progress.	Revised legislation to improve dismissal procedures approved and established.	 The draft legislation will go through the legislative approval process of JZW, CoM, SER, Council of Advice and Parliament.	Q3 2026
		Revised legislation to improve dismissal procedures with related communication implemented.	 When the legislation is approved, it will be implemented with the support of communication expertise to support with the information campaign.	Q1 2027
		An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	 The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024.	Q4 2024
		Study on temporary employment agencies resulting in recommendations for legislative adjustments.	 Researchers have been engaged and the project has commenced. The report with findings and recommendation is expected at the end of September 2025 as planned.	Q3 2025
Recommendations to regulate the informal economy are determined and implemented.	 This initiative requires further discussions between TWO Management and the ministry of VSA.	Updated Law on temporary employment agencies (2026).	 With the recommendations for legislative (and policy) adjustments, the engaged legislative lawyers will update the laws and have them established.	Q2 2026
		An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	 The definition and scope of the informal economy, as outlined in the Country Packages, have not yet been established. While the identified reforms address certain aspects of the informal economy, the first step must be to define it and determine its scope within the context of Sint Maarten. Due to other priorities and resource constraints, this issue will not be directly addressed in the near future.	-

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
An unemployment benefit scheme is established that provides income security.	 The next steps of this initiative are being structured.	An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	✓ The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024. This reform has been prioritized.	Q4 2024
		Parameters for unemployment benefit scheme designed in consultation with social partners and legislation prepared.	 Currently awaiting funding from TWO. Once the funds are received, a project manager, econometric expert and legislative lawyer will be sourced to support with the development of the unemployment benefit scheme. Initial preparations have started.	Q3 2026
		Legislation for unemployment benefit scheme approved and established.	••• Once the legislation has been drafted in consultation with social partners, it will be submitted for formal legislative approval. The deadline has been brought in line with the ending of the Mutual Agreement.	Q2 2027
		Unemployment benefit fund set up and scheme implemented by implementation agency.	••• While the draft legislation is submitted for the approval process, the development of the implementation road map will commence. The implementation of the unemployment scheme is not achievable by the ending of the Mutual Agreement. The deliverable was adjusted accordingly.	Q2 2027
The unemployment benefit scheme with the retention of severance pay which will lead to the abolishment of cessantia is introduced.	 The next steps of this initiative are being structured.	An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	✓ The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024. This reform has been prioritized as part of the unemployment benefit scheme.	Q4 2024

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
An allowance scheme to supplement incomplete AOV of beneficiaries is established and implemented.	 Despite the delay the timeline has been adjusted to allow more time for the legislative process.	An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	✓ The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024. This reform has been prioritized.	Q4 2024
		Regulations (LB-Ham) to increase financial aid and remove the maximum cap for pensioners established & implemented.	 The draft legislation has been finalized and submitted to the approval process. The approval will require more time than anticipated. Timeline has been adjusted and will be achieved by Q1 2026.	Q1 2026
Employer contributions for ZV and OV are modernized to stimulate sickness prevention.	... This initiative was not prioritized as part of the implementation reform agenda.	An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	✓ The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024. However, this particular reform was not prioritized. As a result, this reform will not be pursued in the coming years.	Q4 2024
Minimum wage, financial aid and AOV benefits schemes are adjusted to adequately adapt to inflation.	 This initiative is in progress.	An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	✓ The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024. This reform has been prioritized.	Q4 2024
		Legislation (national ordinance) for adjustment financial aid that includes automatic indexation established.	 Draft regulation is going through the approval process.	Q1 2027
The process of reintegration from welfare to employment is implemented and well functioning.	... This initiative was not prioritized as part of the implementation reform agenda.	An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	✓ The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024. However, this particular reform was not prioritized. Aspects of this reform are being implemented by the ministry of VSA and will be tackled in the unemployment benefit scheme.	Q4 2024

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The pension age is raised to life expectancy with intermediary step to 67 if necessary to ensure financial sustainability of the system.	 The Plan of Action is in the process of being pre-approved.	An Integral socio-economic reform agenda (implementation plan) to prioritize, outline and plan the improvements reforms identified in the Labour Market and Social Security studies, addressing the informal economy and the raising of the pension age.	 The integrated socio-economic reform agenda, along with an implementation plan for prioritized reforms, was completed in December 2024. This reform has been prioritized.	Q4 2024
		The statistical basis and policy on indexation is designed in consultation with social partners and legislation is prepared.	 The legislation for automatic indexation of minimum wage and AOV are established and implemented. The first draft of the updated legislation for financial aid has been reviewed and needs to be revised.	Q4 2026
		Legislation for automatic indexation of AOV age to life expectancy is approved and established.	 Draft legislation will be completed in consultation with social partners. Awaiting funding from TWO, time line and deliverable were adjusted to be in line with the ending of the Mutual Agreement.	Q1 2027
Insight into poverty line and social minimum as input for improved policy-making and evaluation of the effectiveness of reforms.	 This initiative has recently started.	Study on poverty line and social minimum income completed.	 The Ministry is gathering existing data from previous studies and defining the research questions. Awaiting TWO funding to commence.	Q2 2026

Theme

ECONOMY

INTRODUCTION

Vision

The reforms and measures related to the economy aim to achieve a resilient, dynamic and resilient economy.

Coherence

This theme of the Country Reform Package aligns with national Development Vision theme 2 (A strong and resilient economy) goals 10, 11, 12, 13, 14, 15 . It further contributes to the implementation of Sustainable Development Goals 8 (Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all), 9 and 11.

Owner

Ministry of Tourism, Economic Affairs, Transport and Telecommunication, Ministry of Public Housing, Spatial Planning, Environment and Infrastructure.

Completed intermediate results

2022

- Conducted research on the investment climate and encouraging entrepreneurship in St. Maarten.
- Improved access of Inspectorate Public Health, Social Affairs and Labor (IVSA) to business information in the Customer Relationship Management (CRM) system. IVSA can now function more efficiently with direct access to labor department information.

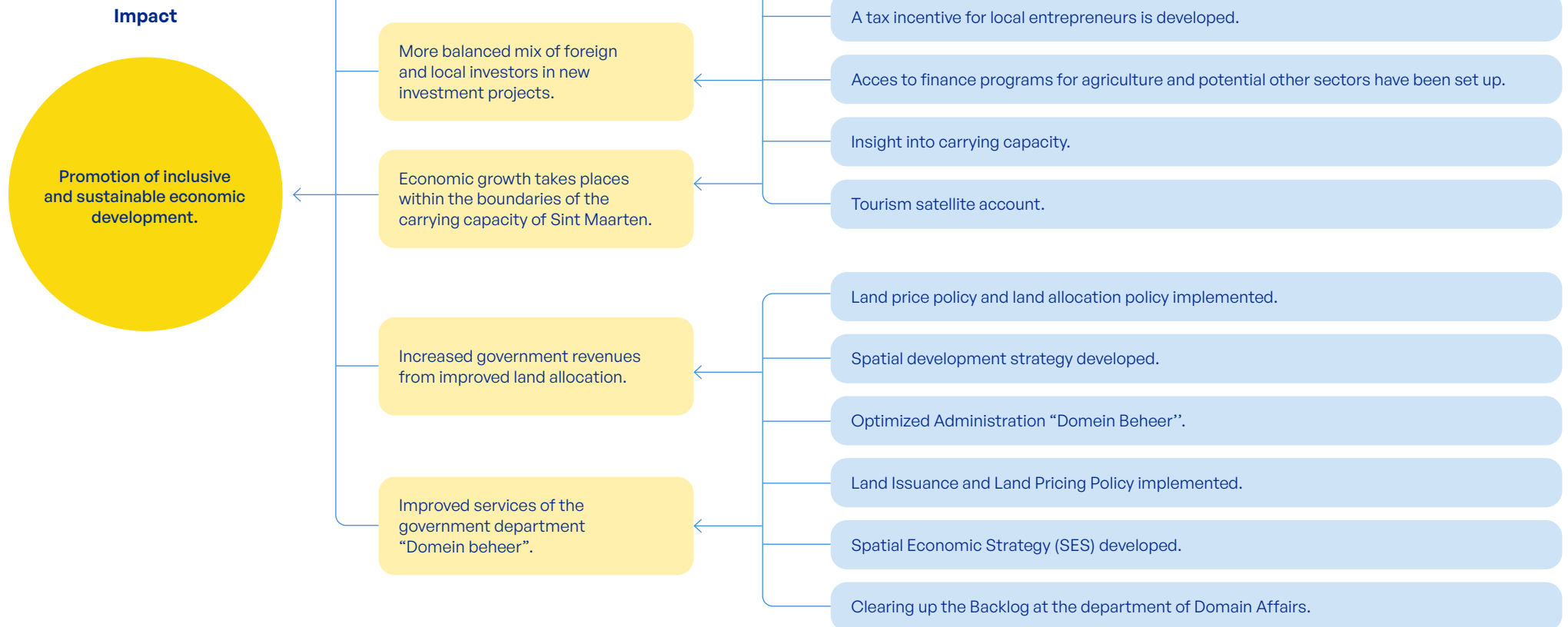
2024

- Draft administrative enforcement legislation completed and in the approval process.

2025

- Agriculture scale-up research plan of approach.
- Feasibility study for a floating farm.

RESULT CHAIN

RESULTS

Planned	Status	Intermediate results & status	Planned realization date
All licence and permit procedures of TEATT have been centralised and digitalised.	 The execution party contracted is carrying out the activities as outlined in the assignment. Their role is to deliver the agreed-upon outputs in line with the terms and conditions of the contract and the overall E6 plan of approach.	Updated License and Permit Ordinance. A gap analysis and organizational review are ongoing in coordination with the Department of Economic Licenses and Department ETT. At this stage, the executing party has gathered information, and 70% of the findings report for the first measure has been completed. In mid-October, meetings with the Department of ETT, RVO, and the Minister will take place to also gather information on the potential financial impact of the proposed changes. While awaiting TWO's approval for funding for the project managers, the project is progressing on schedule, without delay. The E6 team provides support wherever possible.	Q1 2027
		Request for subsidy to hire project managers to complete and execute the workplan and or program plan. Awaiting TWO's approval for funding for the project managers.	Q3 2025
Clear online process overview for starting entrepreneurs.	 Despite the delay due to the approval of project manager, discussions were held involving the Department ETT, IT, Licensing, and RVO to collaboratively define the project scope and content, ensuring alignment among key stakeholders.	Request for subsidy to hire project managers to complete and execute the workplan and or program plan. The project aims to optimize and modernize the licensing and business registration system by ensuring regulatory compliance, streamlining workflows, and enabling fully digital applications, renewals, and payments. A centralized platform will provide entrepreneurs with a complete overview of registration steps, required documents, and moratoria, while also supporting the digitization of the Chamber of Commerce. This includes updating and actualizing the register of parties, ensuring online availability of information, and converting hardcopy entrepreneurial records into digital formats. The initiative is currently awaiting TWO's approval for funding of the project managers, while the Terms of Reference for optimizing the licensing system have been drafted and are pending publication. In parallel, the digitization project is in the final stage of contract signing.	Q1 2027

Planned	Status	Intermediate results & status			Planned realization date
Business incubator(s) realised.	... Despite the delay due to the approval of project manager, Department ETT and RVO have collaboratively discussed the project in order to get the project started in Q4 2025.	Request for subsidy to hire project managers to complete and execute the workplan and or program plan.	🕒	Terms of Reference for the research to establish an Investment Promotion Agency (IPA) were published and evaluated in September 2025 by Department ETT and RVO. An advice memo is being prepared to facilitate the contract preparation, enabling the project to start in Q4 2025, in line with the revised schedule following the previous delay due to the lack of project managers.	Q4 2026
Start-up / scale-up policy.	↗ Discussions are being held within the Ministry of TEATT regarding the set up of a red tape research and access to finance for entrepreneurs instead of loan programs.	Assistance for entrepreneurs to access financial instruments beyond loans and research the economic impact of government red tape.	↗	The Terms of Reference for the access to finance evaluations for Small Medium Enterprises (SME) has been published, and the tendering process has commenced. A decision from the Minister is awaited to begin addressing the red tape within TEATT and its economic effects.	Q1 2026
The access to knowledge and skills for entrepreneurs has been increased.	🕒 Despite challenges with budget amendments causing some delays, the executing parties, Department ETT and RVO, have collaboratively started all preparatory work to launch the project.	Advanced education program is drafted and awaiting approval of the Minister.	↗	Utilization of the funds has been delayed due to the missing amendments of the TWO projects in the national budget.	Q4 2025
Match between the needs of entrepreneurs and capacities of the labour force.	... Other priorities have been identified.	-	-	-	-
More cooperation between TEATT, VROMI and Fiscal affairs.	... Other priorities have been identified.	-	-	-	-
A tax incentive for local entrepreneurs is developed.	... Other priorities have been identified and tax incentive for local entrepreneurs will be one of the topics for the Strategic Economic Workshop to be held in Q1 2026.	-	-	-	-

Planned	Status	Intermediate results & status			Planned realization date	
Access to finance programs for agriculture and potential other sectors have been set up.		A plan of approach for agricultural research has been developed and approved, that led to a pilot program that began in May 2025. Discussions on the Agri loan instrument have taken place and received pre-approval from TWO, with further implementation steps still required. Additionally, a feasibility study for a Floating Farm was completed in January 2025 in Sint Maarten, with the final report completed in Q2.	Agriculture scale-up research plan of approach.	✓	The Plan of Approach, which includes several initiatives, has been completed.	Q1 2024
			Agri-Pilot Project.		The bidding procedure for the Agri Pilot Project has also been finalized, and the contract is currently in the process of being signed with the selected party.	Q4 2026
			Stimulation of investments in Agri-sector through cooperation with Qredits.		The Stimulation of investments of the agri sector project officially started on July 3, 2025, with the Agricultural Business Academy for farmers and fishermen. The first course came to completion with a certificate ceremony on September 12, 2025. The second Agricultural Business Academy initiative is scheduled for October 2025. The project is ongoing and successfully meeting its internal deadlines.	Q2 2025
			Feasibility Report.		The feasibility research for realization of a Floating Farm has been conducted; however, Floating Farm still needs to develop a sustainable business case and address several additional questions to determine the appropriate next steps. As a result, the timeline has been adjusted.	Q4 2025
Insight into carrying capacity.		The discussion has taken place with the Secretary General, Project Manager and TWO, and it has been determined that an economic carrying capacity study is necessary to help guide Sint Maarten in setting the right strategic direction. This will be combined with the economic strategic development workshop.	Request subsidy to conduct an Economic Carrying Capacity and Economic Strategic Development Plan.		The Plan of Approach for the Economic Strategic Development Plan has been drafted and is awaiting approval from TWO, while the Plan of Approach for the Economic Carrying Capacity Plan has also been prepared for review. The project is currently on hold pending TWO's approval, after which the Ministry of TEATT can proceed with publishing and implementing the Strategic Economic Plan. Once both Plans of Approach are finalized and approved, the Economic Development Carrying Capacity Study and the Economic Strategic Development Plan will be completed with concrete recommendations.	Q4 2026

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
Land Issuance and Land Pricing Policy implemented.	 The plan of approach has been approved and the project manager is being recruited. Although there are delays in the implementation of the plan of approach due to multiple factors, it is still the expectation that the Land Issuance and Land Pricing Policy will be finalized and implemented timely.	Organizing land administration.	 The project has been tendered and a candidate has been selected. Subsidy request has been submitted to TWO in August 2025. Awaiting response to subsidy request to start the project.	Q4 2026
Spatial Economic Strategy (SES) developed.	 The plan of approach has been approved and the project manager is being recruited. Although there are delays in the implementation of the plan of approach due to multiple factors, it is still the expectation that the Spatial Economic Strategy will be finalized and implemented timely.	Identification and analysis of key trends towards 2040 with a focus on spatial impact.	 The project has been tendered and a candidate has been selected. Subsidy request has been submitted to TWO in August 2025. Awaiting response to subsidy request to start the project.	Q2 2026
Clearing up the Backlog at the department of Domain Affairs.	 The plan of approach has been approved and the project manager has been selected. Although there are delays in the implementation of the plan of approach due to multiple factors, it is still the expectation that the backlog at the department of domain affairs will be removed and the project completed.	Plan of approach for backlog clearance including prioritization, digitalization requirements and revenue estimation.	 The project has been tendered and a candidate has been selected. Subsidy request was submitted in June 2025. The Ministry is still awaiting the response to the subsidy request letter submitted to TWO. No contract has been drafted as yet. The project is on hold until funds are received. The Ministry sites this as a critical point for the further development of the project	Q2 2026

Theme

HEALTHCARE

INTRODUCTION

Vision

The reforms and measures related to care aim to: 1) control and manage COVID-19; 2) ensure the continuity of acute care; 3) organize care efficiently and achieve a robust and affordable health care system.

Coherence

This theme of the Country Reform Package aligns with National Development Vision theme 1 (A compassionate and United Nations) and goals 6 and 7. It further contributes to the implementation of Sustainable Development Goals 3 (Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages) and 17 (Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development).

Owner

Ministry of Public Health, Social Development and Labor.

Completed intermediate results

2022

- Pharmacist Information System implemented at all pharmacies.
- Draft Landsverordening (LV) and Landsbesluit houdenden Algemene Maatregelen van Bestuur (LB-Ham) for General Health Insurance completed.
- National clinical protocol developed for primary care management of people at high risk for cardiovascular disease.

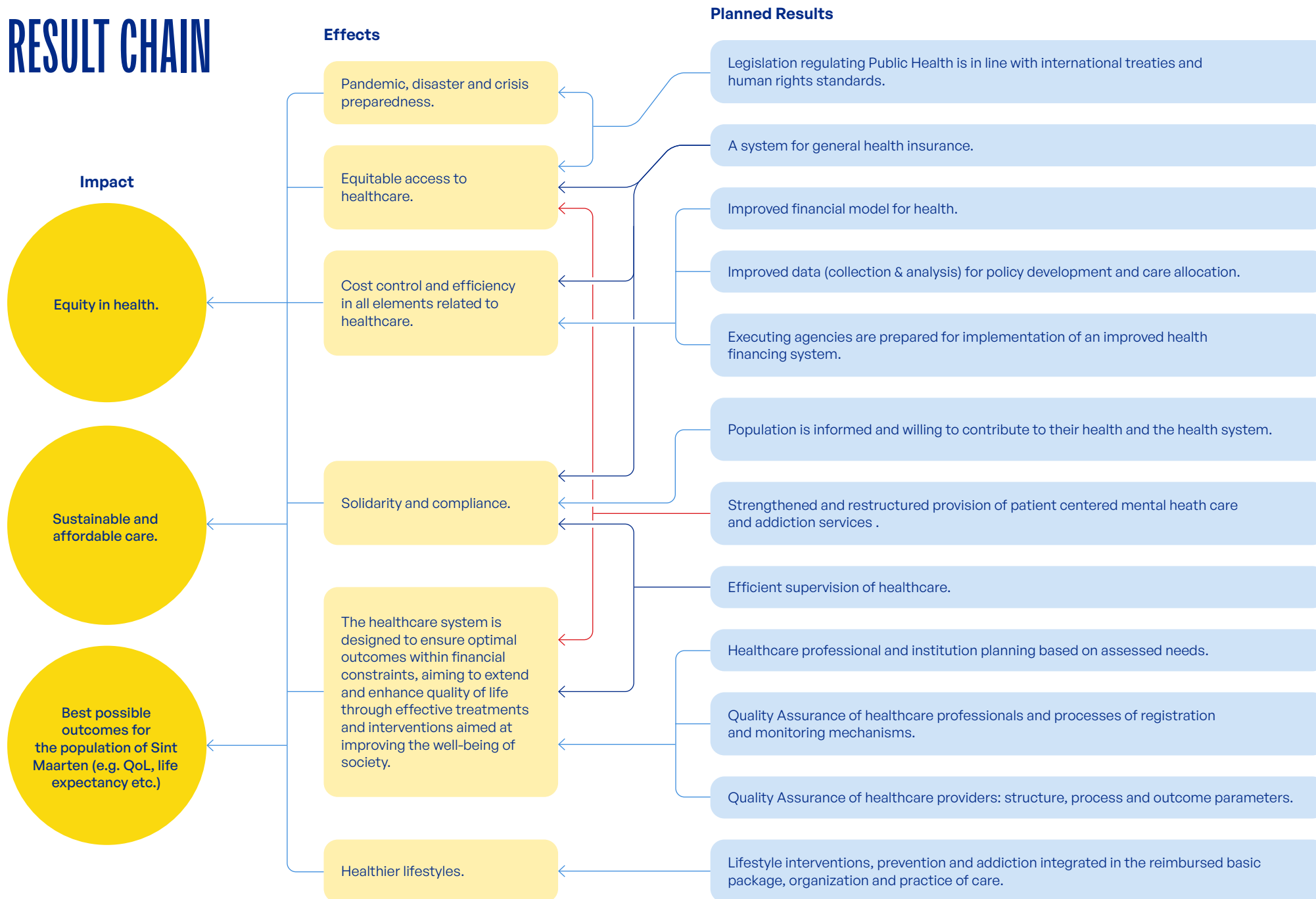
2023

- Conducted studies on efficiency (including financing) and effectiveness of health care. The follow-up to these studies, including the financial forecasting model, scenarios for the implementing agency, was incorporated into the draft National Ordinance and National Decree.
- Pharmaceutical Cost Containment Program Law Amendment Phase I: resulted in millions of savings on medication.
- Technical briefings on the LV and LB Ham for General Health Insurance (GHI) for the SER, Public Health Council (RVZ), Advisory Council (RVA), Parliament, Committee of Civil Servants Unions (CCSU), tripartite consultations held.
- Survey of perceptions in community on health care financing, health care reforms and universal health insurance conducted.

2024

- GP Information System implemented at 9 practices.

RESULT CHAIN

RESULTS

Planned	Status	Intermediate results & status	Planned realization date
Legislation regulating Public Health is in line with international treaties and human rights standards.	 Legislative products for the Public Health and Mental Health Ordinances are being drafted at the Kingdom level with VNG-I support. The Council of Ministers has approved the initiation of the IVSA Plan of Approach.	Public Health Ordinance. The three countries are updating the Public Health Ordinance with a focus on pandemic preparedness and human rights. The process began with the approval of the starting note by the Minister of VSA, followed by the development of draft legislative products. These drafts are now completed and under review by advisory councils. Once reviewed, they will be presented to Parliament for approval. Progress remains on track, but clarification with VNG-I is needed to emphasize that this is a joint effort involving all three countries, not solely Sint Maarten. The workgroup members have started discussions with BZK for the continuation of the legislative trajectory.	Q4 2026
		Updated Mental Health legislation. The Plan of Approach has been approved. The concept Mental Health framework law is currently being drafted, with a mutual arrangement between the four countries to follow its completion. The process began with the approval of the Plan of Approach by the Council of Ministers (CoM), followed by the approval of the starting note by the Minister of VSA. Once the draft legislative products are fully developed, they will be reviewed by the advisory councils before being presented to Parliament for final approval. VNG-I financing ends the end of September 2025. Other sources to finance the continuation are currently being sought.	Q4 2026
		Revised legislation Inspectorate VSA (IVSA). A contract for a legislative draftsman will be signed in October 2025. Implementation will begin as soon as possible thereafter, starting with a startnotitie.	Q4 2026

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
A system for general health insurance.	! The National Ordinance and Decree, including the memoranda of elucidation for the SAHAA, are progressing steadily with a planned introduction date of January 1, 2027. A significant milestone was recently achieved with the receipt of a positive advice from the Social and Economic Council (SER), marking the first time they have provided such an endorsement, though it included several recommendations for consideration. The overarching ambition is to have the legislation reviewed and approved by Parliament by Q4 2025.	Approved National Ordinance and Decrees (LV/LB-Ham) for the SAAHA Sustainable Affordable Access to Healthcare Act former GHI.	🕒 The Plan of Approach and starting note have been approved, and the draft legislative products have been developed and reviewed by JZ&W and SER. The next step is to prepare an urgent request for advice from the Council of Advice, after which the legislation will proceed to Parliament for final approval.	Q4 2025
Improved financial model for health.	↗ The financial model for the legislative products is based on the October 2022 version, with updated data from subsequent years now incorporated. Questions about earlier assumptions have been resolved, and the inclusion of 2023 data has further refined the model. The financial model has also been recently updated, confirming that SAAHA remains more sustainable and affordable than the Business-as-Usual scenario, although the difference for the government is now smaller due to the implementation of some measures that were previously planned. Because the output of the financial model is complex and not easy to interpret, efforts will be made to present the results in a more understandable format. Finalizing the report depends on this updated model. Additionally, advice from the Council of Advice has been integrated into the PCCP Phase 2 legislative products, with the report and amended drafts submitted to Juridische Zaken en Wetgeving (JZ&W) for review.	Updated financial model for health.	↗ The model has been revised to include 2023 data.	Q4 2025
		Report on the optimization of health finances.	↗ The report on the optimization of health finances began with the completed steps of identifying areas for improvement in health expenditures and determining additional sources to finance the health system. Currently, the draft report is being prepared and reviewed by the Minister of VSA, the Council of Ministers (COM), and SZV. The final report is awaiting revision by SZV and VSA before it can be completed.	Q4 2025
		Legislative amendments for the Pharmaceutical Cost Containment Program Phase 2.	↗ Several key steps have been completed, including the approval of the Plan of Approach by the Council of Ministers, approval of the starting note by the Minister of VSA, development of draft legislation, and review by advisory councils. Advice from the Council of Advice has been incorporated into the legislative products for the Pharmaceutical Cost Containment Project (PCCP) Phase 2. The revised drafts and supporting report have been submitted to Juridische Zaken en Wetgeving (JZ&W) for review. The project is now in the final legislative phase, with the products being presented to the Council of Ministers for approval.	Q4 2025

Planned	Status	Intermediate results & status	Planned realization date
Improved data (collection & analysis) for policy development and care allocation.	 Several projects are currently ongoing to improve data collection and analysis.	Implementation of a Health Information Management System. The Plan of Approach has been completed. The implementation of the Health Information Management System is progressing as planned and remains on track for completion by Q1 2027. This includes the rollout of the General Practitioner Information System, the Health Service Bus, the Health Identification Number, and the overall management system.	Q1 2027
Executing agencies are prepared for implementation of an improved health financing system.	 The remaining activities for the SAAHA implementation include establishing data sharing between the Census (Civil Registry), SZV, and the Tax Department, initiating preparations by the executing organizations, and finalizing these preparations. However, these steps are currently delayed, as the legislation for SAAHA/GHI is still under review by the Social Economic Council (SER). This delay affects all initiatives linked to the legislation, making their progress dependent on its finalization.	Executing organizations are prepared for the implementation of SAAHA. The preparation of executing organizations for the implementation of SAAHA is awaiting the approval of the ordinance and decrees by Parliament before formal activities can begin. A gap analysis has been completed at the Census (Civil Registry), SZV, and the Tax Department, along with the development of a data-sharing plan between these entities. However, the actual data sharing and subsequent preparation activities have been delayed due to pending decisions and the SER's review of the legislation. Once approvals are secured, preparations by executing organizations will begin and be finalized to ensure readiness for SAAHA implementation.	Q4 2025
Population is informed and willing to contribute to their health and the health system.	 Despite the delay, most activities for phase one have been achieved; however, full completion is awaiting TWO financing approval. Transitioning into the second phase of the SAAHA public awareness campaign also requires approval of the ordinance and decrees from Parliament. The awareness campaign for lifestyle, prevention, and addiction prevention will continue after the prevention pilot and the implementation of the mental health strategic plan.	Public Awareness Campaign on SAAHA. The campaign strategy has been approved by the Minister of VSA and SZV, a knowledge partner has been contracted, and Phase 1 research has been finalized. Campaign materials have been designed, with the campaign split into two parts: a general segment on healthcare financing and solidarity, which can proceed immediately, and a GHI-specific segment that depends on the adoption of the final ordinance and decree by Parliament. The materials are currently undergoing approval by the Minister of VSA, the Council of Ministers, and SZV. Once approved and financially cleared by the TWO, campaign activities will launch. Transitioning to Phase 2 of the campaign will require the formal approval of the ordinance and decrees by Parliament.	Q4 2025
		Public Awareness Campaign for lifestyle interventions, prevention and addiction. The public awareness campaign for lifestyle, prevention, and addiction prevention is progressing on schedule. The process will conclude with a monitoring report to evaluate the campaign's effectiveness.	Q4 2025

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
Strengthened and restructured provision of patient centered mental health care and addiction services.	 This project is Integrated with NRPB project, 4 Landen overleg and initiatives locally.	Execution of the Mental National Health Strategic Plan. 	The execution of the National Mental Health Strategic Plan is progressing on schedule. The process began with the approval of the Plan of Approach by the Council of Ministers, followed by the development of the Terms of Reference (ToR) and hiring of a project manager, which have been completed. The National Mental Health Plan has been updated and is also on schedule. Next, the Implementation Plan will be approved by the Minister of VSA. The final step, the execution of the Implementation Plan, is planned for Q4 2025, with the timeline adjusted to ensure sufficient preparation and realistic planning.	Q4 2025
Efficient supervision of healthcare.	 The full implementation of the IVSA, SAAHA, and Health Care Professionals Registrar projects is required in order to commence an evaluation to assess the effectiveness of these projects on the efficiency of the supervision of healthcare.	Approved National Ordinances and Decrees SAAHA and Registration System for Healthcare Professionals and revised legislation for Inspectorate VSA. 	On schedule.	Q1 2027
Healthcare professional and institution planning based on assessed needs.	 This project is being worked on in the 4 Landen overleg with the local initiatives.	Manpower and healthcare institution planning. 	The process involves several key steps, starting with determining the frequency of planning activities and making legislative adjustments if necessary. It includes identifying activities for manpower and healthcare planning, defining data requirements, and assessing available data to support care needs-based planning. A strategy will then be developed to optimize data usage and planning outcomes. Standard Operating Procedures (SOPs) will be documented to ensure consistency, followed by launching the next planning cycle with stakeholder engagement. The final phases focus on data gathering and detailed data analysis to support effective manpower and healthcare institution planning.	Q1 2027

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
Quality Assurance of healthcare professionals and processes of registration and monitoring mechanisms.	 The initial stages of this project have started and it remains on track for realization by Q1 2027. The implementation of this registration system will occur after the legislation is approved by Parliament.	Approved National Ordinance and Decree (LV/LB-Ham) for a registration system for healthcare professionals.	 The Plan of Approach has already been approved by the Council of Ministers, marking the first milestone as completed. The National Ordinance and Decree (LV/LB-Ham) for a registration system for healthcare professionals is progressing on schedule and is expected to be completed by Q1 2027. The next steps, which are currently on track, include the approval of the starting note by the Minister of VSA, the development of draft legislative products, their review by advisory councils, and ultimately, the presentation and approval of the legislative products by Parliament.	Q1 2027
		Registration system for healthcare professionals.	 The development of the system is dependent on the approval of the Healthcare Professionals legislation. Key steps include identifying existing quality registers that can be used on Sint Maarten, adapting these registers for local use, and updating legislation to support their implementation. Additionally, existing processes for assessing and registering healthcare professionals will need to be adapted. The process will begin with the approval of the Plan of Approach by the Council of Ministers.	Q1 2027
Quality Assurance of healthcare providers: structure, process and outcome parameters.	 Currently not a high priority considering the other ongoing legislative initiatives.	Updated National Ordinance and/or Decrees (LV/Lbam) regulating healthcare institutions (if necessary).	 The project is not a high priority right now and has not started.	Q1 2027

Planned	Status	Intermediate results & status	Planned realization date
Lifestyle interventions, prevention and addiction integrated in the reimbursed basic package, organization and practice of care.	 Pilot prevention project plan has been drafted including outcomes and measured indicators. A draft plan of approach was submitted for feedback to TWO for measures to help support the eventual integration of lifestyle interventions, prevention and addiction in the reimbursement package and practice of care.	 Business case for the reimbursement of lifestyle interventions and preventative measures. A prevention pilot was launched in August 2025, with its outcomes intended to guide the development of reimbursable lifestyle interventions. The timeline for this initiative has been adjusted to Q3 2026. Key activities include identifying suitable lifestyle interventions and preventive measures, determining their costs, and assessing their financial and social benefits, as well as the return on investments. The project also focuses on exploring how these interventions can be integrated into current practices, establishing quality indicators, and creating a comprehensive plan for implementation. Additional steps involve training healthcare professionals, establishing contracts with them to deliver these interventions, and continuously monitoring their effects to ensure effectiveness and sustainability.	Q1 2026

Theme

EDUCATION

INTRODUCTION

Vision

The reforms and measures related to education aim to:
1) achieve a basic quality of education; 2) achieve a good connection between education and the labor market;
3) achieve good progression between systems of education (locally and abroad).

Coherence

This theme of the Country Reform Package aligns with the national Development Vision theme 1 (A compassionate and united society) and 2 (A strong and resilient economy), goals 9 and 10. It further contributes to the implementation of Sustainable Development Goal 4 (Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all).

Owner

Ministry of Education, Culture, Youth and Sport.

Completed intermediate results

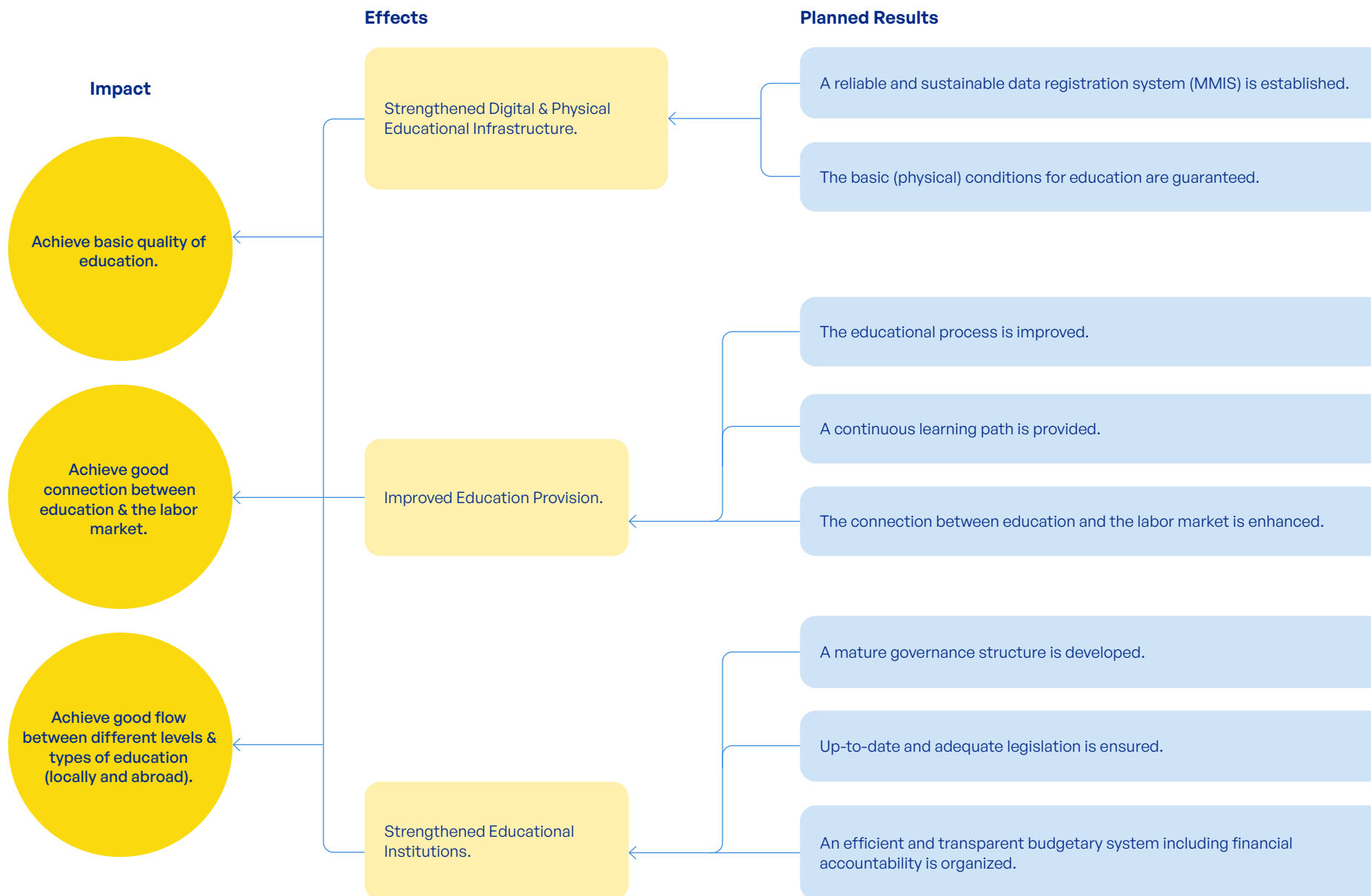
2022

- Education screening carried out by Education Inspections NL / SXM.

2025

- Hired Statistician and Economist consultant for MMIS.
- Higher Education Ordinance.
- National Decree Study Financing.
- Nader Rapport Ordinance Education Supervision.

RESULT CHAIN

RESULTS

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
A reliable and sustainable data registration system (MMIS) is established.	 Work is in progress. This result is a col-laboration between MECYS, NRPB and TWO.	Hired Statistician and Economist consultant for MMIS.	 Both consultants started to work as per July 23rd, 2025. They are now fully onboarded and have started with their assignments.	Q2 2025
		Hired legal expert to look at legislation and adapt them to implement MMIS system.	 Subsidy request was submitted by the Ministry of ECYS in June 2025. The subsidy request has been approved by the Ministry of BZK per October 2025. The Ministry of ECYS will receive the funds within the upcoming weeks and can proceed to hire the legal expert in Q4 2025.	Q4 2025
The basic (physical) conditions for education are guaranteed.	 Discussions are currently being held between the ministry of Education, Culture, Youth and Sport and TWO to initiate projects via a Plan of Approach that would improve the (physical) conditions for education.	Finalized plan of approach.	 Plan of approach for the Ministry is being finalized. Currently discussions are being held to identify the initiatives that will be funded by TWO. Deadline of intermediate result extended to Q4 2025.	Q4 2025
The educational process is improved.	 Discussions are currently being held between the ministry of Education, Culture, Youth and Sport and TWO to initiate projects via a Plan of Approach that would improve the educa-tional process.	Finalized plan of approach.	 Plan of approach for the Ministry is being finalized. Currently discussions are being held to identify the initiatives that will be funded by TWO. Deadline of intermediate result extended to Q4 2025.	Q4 2025

Planned	Status	Intermediate results & status			Planned realization date
A continuous learning path is provided.	↗ The first project leading to a continues learning path has commenced.	A Curriculum Guide for Early Childhood Development (ECD).	! The plan of approach has been approved in December 2024. The ECD expert has been selected via public tender. The subsidy request was submitted in July 2025 by the Ministry of ECYS, and approved in October 2025 by the Ministry of BZK. The ECD expert can now be hired and the project can move to implementation.		Q1 2027
The connection between education and the labor market is enhanced.	↗ Work is in progress. Multiple initiatives are prepared under this result as outcome of the planned conference.	Organized labor market vs education sector stakeholder conference	↗ A labor market vs education sector analysis was conducted and completed. The report will be presented to all relevant stakeholders during the upcoming conference in October 2025. The goal of the conference is to validate the results amongst all stakeholders and to determine the way forward to improve the connection between the labor market and the education sector.		Q4 2025
A mature governance structure is developed.	... Not started yet.	-	-	-	-
Up-to-date and adequate legislation is ensured.	↗ Updating legislation is in progress.	Finalized Higher Education Ordinance.	✓ The Higher Education Ordinance has been ratified by Parliament.		Q1 2026
		Amended funding decree LB bekostiging onderwijs.	↗ The report on the primilinary review of the funding of education has been drafted. A stakeholder review has been conducted. The common financial reporting framework has been drafted. Amendment to the National Decree for the funding of education has been drafted, with a focus on adjusting timelines for financial reporting. The amended Decree has been submitted for ratification in Q3, 2025.		Q3 2026
		Finalized LB-Ham Funding Higher Education.	↗ The draft National Decrees for Higher Education Funding and Accreditation has been consulted upon with stakeholders.		Q1 2026
		Finalized ministeriële regeling (MR) voor Onderwijs Raad.	↗ The draft regulation has been consulted upon with stakeholders and is being adjusted after initial vetting by Legal Affairs. Ministerial Decree to be submitted by Q4, 2025.		Q4 2025

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
		Finalized National Decree Study Financing.	✓ National Decree established , Lbham bringing law and National Decree into force in final ratification process.	Q4 2025
		Finalized Nader Rapport Ordinance Education Supervision.	✓ The Nader Rapport Finalized, draft law approved by MIN OCJS and COM and forwarded to Parliament for ratification.	Q4 2025
		Finalized National Decree presenting delegated legislation associated with the implementation of the Law on Education Supervision	↗ Draft MR for the establishment of School Assessment Framework has been drafted, vetted by the Department of Legal Affairs and is being revised.	Q1 2027
		Finalized National Decrees associated with the amendments to FO (funderend onderwijs) and VO (voortgezet onderwijs) Ordinances	↗ Research into Policy Framework for Inclusion of quality standards for CSEC and IB has commenced.	Q1 2027
An efficient and transparent budgetary system including financial accountability is organized.	●●● Not started yet.	-	- This is already being partially covered by the legal framework that is being drafted (Funding decree LB bekostiging onderwijs). This is also covered by the execution of theme Financial Management within the Country Package.	-

Theme

RULE OF LAW AND OTHER MEASURES

INTRODUCTION

Vision

The reforms and measures related to the rule of law aim to: contribute to the strengthening of the rule of law, at least by focusing on strengthening border control, addressing financial-economic crime and improving the detention system.

Coherence

This theme of the Country Reform Package aligns with the National Development Vision theme 3 (A safe, secured, decisive and independent nation), goals 16, 17, 18 and 23 and 24. It further contributes to the implementation of Sustainable Development Goals 16 (Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels) and 17 (Strengthen the means of implementation and revitalize the Global Partnership for Sustainable Development).

Owner

Ministry of Tourism, Economic Affairs, Transport and Telecommunication, Ministry of Justice.

Completed intermediate results

2023

- Trustfund set up and the associated arrangement(s) established to arrive at a long-term plan for the detention situation on St. Maarten.

2024

- The business case to establish the Sint Maarten Gaming Authority has been assigned.
- The research into gambling addiction has been commissioned and the selected party has started the research.

2025

- Comprehensive Quicksan of St. Maarten's online gambling market.
- Research into gambling addiction (analysis, reporting and presentation).
- Ordinances and Decrees (LB-Ham) on gambling.

RESULT CHAIN

Gambling sector

Impact

Effective regulation and oversight of the gambling sector that promotes responsible gambling, increased government revenue, and enhanced sector integrity.

Effects

Reduction in the incidence of problem gambling.

Improved public awareness and understanding of responsible gambling practices.

Enhanced support services for individuals affected by gambling-related harm.

Growth in tax revenue and fees collected from licensed gambling operators.

Reduction in revenue leakage from illegal or unlicensed gambling activities.

Improved financial transparency and accountability within the gambling sector.

Improved compliance rates among gambling operators with regulatory requirements.

Reduction of the prevalence of illegal gambling operations.

Increased public trust in the gambling sector due to effective oversight and enforcement.

A fully operational and effective gambling authority that oversees regulation, licensing, and enforcement.

Planned Results

Sint Maarten Gaming Authority (SMGA) is established by law and is able to execute its function.

The Caribbean Financial Action Task Force / Financial Action Task Force (CFATF/FATF) recommendations, in relation to the establishment of the Sint Maarten Gaming Authority (SMGA), are implemented, enforced, upheld, and evaluated periodically/or as needed.

Research into gambling addiction has been conducted and strategic recommendations to tackle and combat problem and disordered gambling are provided.

Gambling sector stakeholders adhere to the laws and are regulated through control and enforcement.

Key gambling sector stakeholders are aware of their corporate social roles and responsibilities and adhere to their obligations by law.

An updated and modern National ordinance for Games of Chance that will establish a robust regulatory authority with strict control and effective enforcement power, together with implementation regulations for Lottery, Casino and Games of Chance on the Internet.

RESULTS 1

Gambling sector

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
Sint Maarten Gaming Authority (SMGA) is established by law and is able to execute its function.	 Initial supervision will commence once the national ordinance enters into force (see below), marking the start of the Sint Maarten Gaming Authority’s supervisory activities.	Assign business case assignment.	 Completed in January 2025.	Q1 2025
		Finalisation preparation phase business case.	 Completed in January 2025.	Q1 2025
		Stakeholder consultations.	 Completed in February 2025.	Q1 2025
		Conduct and finalize risk assesment.	 The assesment has experienced a small delay due to focus on increasing stakeholder participation. Also additional strategic policy decisions were incorporated as well as considerations on fiscal policy.	Q4 2025
		Conduct and finalize feasibility study.	 Regional benchmarking data being incorporated in the feasibility study to finalize study.	Q4 2025
		A comprehensive Quicks-can of St. Maarten’s online gambling market has been completed.	 The quickscan was completed in Q3 2025, and its findings have been integrated into the SMGA setup workstreams and the draft Landsverordening.	Q3 2025
		A kwartiermaker has been engaged to establish the SMGA’s governance, staffing plan, and standard operating procedures, building on the findings of the online market quickscan.	 On track as of Q3 2025, with recruitment and contracting set to commence in Q4 2025 and the kickoff planned for Q1 2026.	Q2 2026

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
The Caribbean Financial Action Task Force / Financial Action Task Force (CFATF/ FATF) recommendations, in relation to the establishment of the Sint Maarten Gaming Authority (SMGA), are implemented, enforced, upheld, and evaluated periodically/ or as needed.	↗ An action plan to address CFATF-related vulnerabilities has been initiated, with risk-based measures now embedded in the process and progress being actively monitored.	Stakeholder consultation completed with relevant stakeholders.	↗ The Financial Intelligence Unit (FIU) has been consulted. Draft Lvo shared with FIU and feedback received in Q2 2025.	Q2 2027
Research into gambling addiction has been conducted and strategic recommendations to tackle and combat problem and disordered gambling are provided.	✓ Research report on gambling addiction with baseline metrics and policy recommendations delivered and published.	Commissioning research into gambling addiction on Sint Maarten.	✓ The research into gambling addiction has been commissioned. The selected party started phase 1 (start-up and orientation).	Q3 2024
		Conclude research into gambling addiction (Analysis, reporting and presentation).	✓ Research concluded and report has been delivered. Findings will be incorporated into Lvo and LBHammen.	Q3 2025
Gambling sector stakeholders adhere to the laws and are regulated through control and enforcement.	✓ Draft new and update Sint Maarten's gaming and gambling legislation and policies, and establish a gaming/gambling regulator.	St. Maarten drafts the necessary Ordinances and Decrees (LB-Ham).	✓ Has been replaced with intermediate result "Adopted ordinances and decrees that incorporate feedback from the TWO, resulting in improved legislation and regulations for St. Maarten".	Q3 2025
		The TWO provides feedback/advice on drafted legislation and regulations.	✓ Has been replaced with intermediate result "Adopted ordinances and decrees that incorporate feedback from the TWO, resulting in improved legislation and regulations for St. Maarten".	Q3 2025
		Feedback/advice on lower laws and regulations is processed.	✓ Has been replaced with intermediate result "Adopted ordinances and decrees that incorporate feedback from the TWO, resulting in improved legislation and regulations for St. Maarten".	Q3 2025
		Adopted ordinances and decrees that incorporate feedback from the TWO, resulting in improved legislation and regulations for St. Maarten.	↗ The intermediate result was adjusted to reflect the full cycle of drafting and approving. The drafting of the LBHam is ongoing. Pertinent information required to finalize the drafting of the LBHam will be discussed with vendor to decide on how best to acquire this information's as part of action plan writing process.	Q4 2025

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
Key gambling sector stakeholders are aware of their corporate social roles and responsibilities and adhere to their obligations by law.	... Not started yet.	-	-	-
An updated and modern National ordinance for Games of Chance that will establish a robust regulatory authority with strict control and effective enforcement power, together with implementation regulations for Lottery, Casino and Games of Chance on the Internet.	↗ The draft National Ordinance is finalized and shared with TWO for feedback. After that it will continue in the legal approval process.	The National Ordinance is approved by the minister of TEATT.	↗ Ministerial approval National Ordinance given in Q3, 2025. Financial elucidation and the GLI feasibility study will follow.	Q4 2025

RESULTS 2

Other measures

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
A comprehensive review of the system of supervision (laws and regulations, supervisory policy) in the financial markets is being conducted by an external independent party. Based on the results of this review, measures are being formulated to address shortcomings.	●●● As part of the agreements under the Ennia Resolution (i.e., the Outline Agreement dated December 15, 2023 and related State Motions), necessary reforms to strengthen financial sector supervision have been and will be implemented by the CBCS, taking into account IMF advice to the extent possible. The quality of the reforms implemented in the supervisory and regulatory framework can be monitored through a Financial Sector Assessment Program (FSAP), which CBCS will have the IMF conduct in 2024. In view of the independent position of central banks of Aruba, Curacao and St. Maarten, the Curacao Land Package relies on active monitoring by the IMF and possibly in the second instance the deployment of regular monitoring tools as a power holder or through the SB of the CBCS.	-	-	As part of the agreements under the Ennia Resolution (i.e., the Outline Agreement dated December 15, 2023 and related State Motions), necessary reforms to strengthen financial sector supervision have been and will be implemented by the CBCS, taking into account IMF advice to the extent possible. The quality of the reforms implemented in the supervisory and regulatory framework can be monitored through a Financial Sector Assessment Program (FSAP), which CBCS will have the IMF conduct in 2024. In view of the independent position of central banks of Aruba, Curacao and St. Maarten, the Curacao Land Package relies on active monitoring by the IMF and possibly in the second instance the deployment of regular monitoring tools as a power holder or through the SB of the CBCS.
Modernization of known deficiencies in laws and regulations is taking place, at least introduction of Deposit Guarantee Scheme DGS and modernization of resolution framework). Overview of what legislation should be amended, then adaptation, decision-making and implementation of legislation.	●●● See above.	-	-	See above.
The governance of the CBCS is being strengthened, in line with international best practices including by separating various tasks within the CBCS.	●●● See above.	-	-	See above.

Planned	Status	Intermediate results & status		Planned realization date
Countries will work together towards to a harmonised level of protection of personal data within the Kingdom on the basis of a Kingdom Act. A plan of approach will be developed and implemented.	 Implement project phase based on adopted plan of approach. Results are being monitored through the JVO (Justitieel Vierlandenoverleg).	Draft bill prepared and ready for consideration in accordance with the legislative procedure.	 The Judicial Four-Party Consultation (JVO) has received the draft legislation on personal data protection for information, including provisions on the joint supervisory authority, general and special categories of personal data, and safeguards for law enforcement and judicial purposes. The execution test for Chapter 2 has also been submitted, and approval is being requested to conduct the execution test for Chapter 3.	Q4 2025
		Clarity regarding the assistance request from the countries dated December 14, 2022.	 Efforts are underway to recruit and select two FTEs to support the implementation/ preparation of the project's outcomes in the countries.	Q4 2024

Aan De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Van DG Koninkrijksrelaties

nota

Kamerbrieven Uitvoeringsagenda's en
Uitvoeringsrapportages Aruba en Sint Maarten no.2 2025

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000597059

Datum
1 december 2025

Opgesteld door

Samengewerkt met

Bijlage(n)
4

Aanleiding

Met bijgaande brieven informeert u de Eerste en Tweede Kamer over de Uitvoeringsagenda's en -rapportages Landspakketten Aruba en Sint Maarten over de periode 1 oktober 2025 tot en met 31 maart 2026.

Geadviseerd besluit

U wordt verzocht bijgaande Kamerbrieven te ondertekenen en te verzenden.

Kern

- De Uitvoeringsagenda's en -rapportages Landspakketten no.2 2025 voor Aruba en Sint Maarten zijn recent ondertekend door de respectievelijke minister-presidenten van deze landen en door uzelf.
- Conform de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen worden de Uitvoeringsagenda's en -rapportages na vaststelling toegezonden aan de volksvertegenwoordigingen die het aangaan.
- De Tweede Kamer wordt uitgebreid geïnformeerd over de voortgang van de hervormingen en de stand van zaken op een aantal thema's waarover regelmatig vragen worden gesteld. Ook wordt in de brief aan de Tweede Kamer vooruitgeblikt op het proces richting het einde van de Onderlinge Regeling en worden de toezeggingen aan lid Van Groningen (inzake voortgang Landspakketten) en lid Bamenga (inzake kansen in het beroepsonderwijs) afgedaan. De brief is afgestemd met Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De Eerste Kamer ontvangt een afschrift van deze brief.
- Het vaststellen van de Uitvoeringsagenda en -rapportage van Curaçao heeft meer tijd in beslag genomen. Omdat dit stuk nog opgemaakt en ondertekend moet worden, wordt dit op een later moment nagezonden aan de Kamer.

Toelichting

- Op het moment dat de Uitvoeringsagenda's en -rapportages naar de Eerste en Tweede Kamer worden gestuurd, worden deze ook in de Caribische Landen naar de Staten gestuurd.
- De Uitvoeringsagenda's en -rapportages wordt tevens gecommuniceerd met het publiek via (sociale) media en de website van de Tijdelijke Werkorganisatie.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.

Onze referentie

2025-0000597059

Datum

1 december 2025

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief Eerste Kamer afschrift brief Voortgang en vooruitblik Landspakketten Aruba, Curaçao en Sint Maarten	
2	Brief Tweede Kamer Voortgang en vooruitblik Landspakketten Aruba, Curaçao en Sint Maarten	
3	Uitvoeringsagenda en -rapportage Aruba no.2 2025	
4	Uitvoeringsagenda en -rapportage Sint Maarten no.2 2025	